

Hhh. 548

l. 11. 2

DE VNITATE
ECCLESIAE
BRITANNICAE
MEDITATIONES SACRAE

J. SECBALDI FABRICI
S. Theologiae Doctoris, Professoris Hei-
delbergensis, Com. Pal.

OXONIAE,
Excudebat Hen. Hall. Academiae Typographus Im-
pensis Ric. Davis. M. DC. LXXVI

338:04

CHARLES the II: by the grace of God King of
England, Scotland, France and Ireland, &c,
Defender of the Faith, etc

UNIVERSITY
LIBRARY
CAMBRIDGE

z 30

AUGUSTISSIMO
MONARCHÆ
CAROLO SECUNDO

MAGNÆ BRITANNIÆ FRANCIÆ
ET HIBERNIÆ REGI
FIDEI DEFENSORI.
POST DIVUM LUCIUM BRITANNICUM,
PRIMUM SUB CHRISTI NUMINE
REGEM
DEI OPTIMI VICARIO.

DIVI CONSTANTINI MAGNI
PRIMI CÆSARUM OMNIUM QUI
SUB COELESTI MONARCHA CHRISTIANUM
TENUERE IMPERIUM
SUCCESSORI BRITANNICO.

IMPERII REGNORUM PRINCIPATUUM
EUROPÆORUM
PACATORI PUBLICITUS DELECTO.

*REGUM CLEMENTISSIMO POTENTISSIMO
SERENISSIMO.*

ECCLESIAE BRITANNICÆ ATQUE INEA
UNITATIS SACRÆ INSTAURATORI
CONSERVATORI PIO FELICI.

HAS DE EADEM MEDITATIONES
OBSEQUIOSISSIMO CULTU

D. C. Q.

J. SEOBALDUS FABRICIUS.

Syllabus eorum, quæ in Tra-
ctatu hoc Theologico conti-
nentur.

- Meditationum de Unitate Ecclesiæ Britannicæ*
Proæmium. pag. 1.
Meditatio prima. Unitatis sacre Britannicæ
Natura. pag. 30.
Meditatio secunda. Unitatis sacre Britan-
nice gradus eminens. pag. 41.
Meditatio tertia. Unitatis sacre Britannicæ
promotores. pag. 44.
Meditatio quarta. Unitatis sacre Britannicæ
vinculum, Conformitas cum Universa Chri-
stianitate. pag. 50.
Meditatio quinta. Unitatis sacre Britannicæ
consensus cum ratione & naturâ pag. 54.
Meditatio Sexta. Unitatis sacre Britannicæ
consensus cum Politia. pag. 60.
Meditatio septima. Unitatis sacre Britannicæ
constitutio separatos ad unionem ducens. pag. 62.
Meditatio octava. Uni Ecclesiæ Britannicæ
Uniendæ partes amotæ. pag. 78.

IRENICI PAULINI EXEGESIS:
In Epist. ad Ephes. cap. 4. 1, 2, 3, 4, 5, 6. pag. 106.

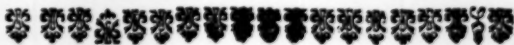
Medi-

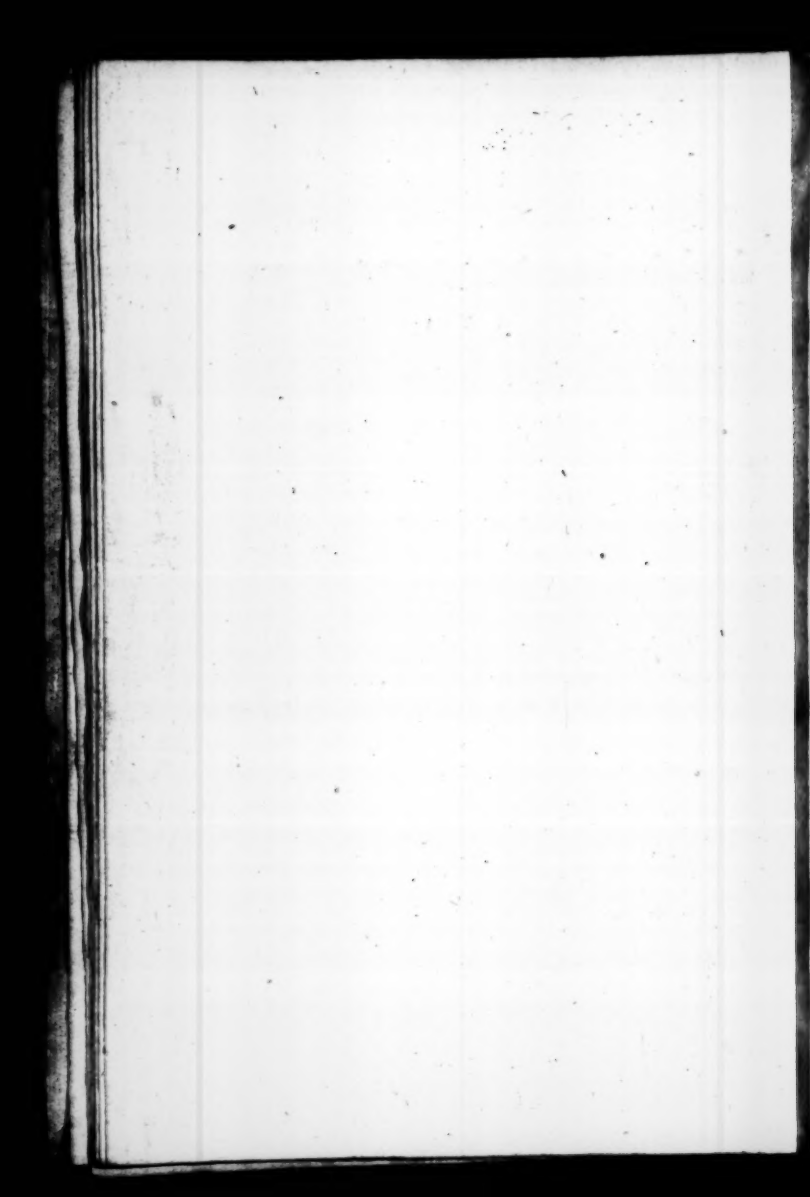
- Meditatio nona. CORPUS UNUM** pag. 132.
- Meditatio decima. Unitas Ecclesie seu Corporis unius.** pag. 134.
- Meditatio undecima. Unitas Ecclesie Universalis, seu unius corporis in celo & terrâ, in se, & cum Christo Capite.** pag. 138.
- Meditatio duodecima. Unitas Ecclesie, seu unius Corporis in terrâ cum Ecclesiâ in celo.** pag. 139.
- Meditatio decima tertia. Unitas Ecclesie in terrâ, seu Unius Corporis cum capite CHRISTO.** pag. 141.
- Meditatio decima quarta. Unitas Ecclesie seu Unius corporis in Terrâ, cum membris suis maioribus, nimirum Ecclesiis particularibus, in eâdem comprehensis.** pag. 144.
- Meditatio decima quinta. Unitas Ecclesie Britannicæ cum seipsâ, sive cæteribus publicis in Triplici Regno, per fidei & gubernaminis Unitatem, ut insigne reliquisque Ecclesiis conforme membrum maneat IN CORPORE UNO.** pag. 150.
- Meditatio decima sexta. Unitas Ecclesie Britannicæ cum Ecclesiâ Universâ, quâ cum constituit UNUM CORPUS.** pag. 160.

ERRATA

Corrige passim puncta ad *pag. 16. pag. 5. lin. 25. lege*
quæ. p. 7. l. 11. l. sine p. 12. l. 11. l. ferentur. a p. 32.
ad p. 65. transponitur Titulus ad summam paginæ. p. 38. l.
14. l. dissidia. p. 61. l. 12. l. Aëriani, ib. l. 25. Aërianæ. p. 65.
l. 16. l. potestate. p. 69. l. 11. l. Britannias. p. 91. l. 4. l. Ecclesiæ.
p. 92. l. 7. l. fecere p. 93. l. 18. l. ignoscant. p. 100. l. 19. l. perceptio-
nem. p. 102. l. 6. l. incertus. p. 108. l. 23. deest infirmus. p. 114. l. 1.
dele Dei p. 116. l. 6. l. induimini. ibidem l. 23. l. segrega te. ibidem.
l. 25. l. obaudi. p. 121. l. 1. dele fideles. p. 125. l. 18. l. ecqua. p. 126.
l. 26. l. habebat. p. 129. l. 3. l. scriberentur. p. 132. l. 8 l.
f. hemata p. 134. l. 9. l. haurientes. p. 135. l. ult. l. cuique.
p. 136. l. 17. l. unit. p. 139. l. 5. l. glorificati. p. 140. l. 1. l.
ascensu. p. 143. l. 11. l. separate. p. 174. l. 25. l. redeundum.
p. 187. l. 6. l. Religionis. p. 188. l. 12. l. a5.

[1]

I. SEOBALDI FABRICI D.
MEDITATIONUM
DE UNITATE ECCLESIAE
BRITANNICAE
PROOEMIUM.

I.

QUANTAE rerum mutationes è
dissidiis circa sacra fuerint
exortæ, lamentabili voce ro-
tus proclamat *Orbis Christianus*.
Qui Conditori suo Prin-
cipi Pacis adversans, intestinum Bellum at-
que Domesticum contra seipsum excitat;
neque Sospiratoris sui ad Patrem cœlestem
abentis, mandato Charitatis novissimo ul-
latenus obtemperat. Ut si vel Mahumeda-
nus arrepto lumine Evangelii propiusque
admoto, Christianum orbem perlustreret, ra-
rissimos in eo sit visurus; qui genuinâ fide-
lium atque obsequentium notâ insignes;
mandata Principis sui cœlestis servare, a-
deoque se *Orbis Christiani Cives* esse veros
comprobent. Unde non mirum ~~est~~ nunc

B

esse

esse Turcas, Ecclesiæ Christianæ, se à se ipsa divellentī; atque in diversas abeunti partes; quod Babylonii fuerunt olim Ecclesiæ Judaicæ, per Jeroboami scissuram, & quod eidem, tandem Populus Romanus per, sectarum discidia divulsæ, atque in seipsam sævienti.

II. Vix respirasse nobis contigit à tricenario bello, & *Christianissimi* dicti, *Catholicorum* nomine tumēdas, hostilibus nunc infestant, premuntque armis, à quibus & ipsi premuntur: Iterumque Germania tota fit Martius Campus; in quo eodem, cætetiquin ab utrisque istis sejuncti; & de veritate nudā *Protestantes*, semetipsos, in istorum partes vocati, debellant. Fratresque Evangelici mutuas faciunt strages, atque in propria sua viscera gladios trudent; inferuntque cædes, famem, vastitatem; omne calamitatum genus, ipsam denique *Orbi Christiano* internecionem; Hi ipsi qui *Ejusdem Cives*.

III. Ego virgulâ Divinâ, per ignes & gladios in hunc Orbem Britannicum, à transmarino illo divisum; deductus dicam, an improvisum subtractus: mitigato nonnihil horrore, quem sanguis ignisque Patriam inundans,

undans, incusserat, reversus ad me tandem, hanc mecum rationem inii.

IV. Bone Deus ! An hi Christiani sunt ? qui in altero illo Orbe, tam truculenter in semetipsos sæviunt. Nuncquid illorum Dux, qui Corpore licet absens, spiritu tamen præsens, ceu perpetuus Stator, omnia videtque auditque, arcano suo affatu; de Pace Christianâ perniciosè fractâ, malè consciûm ipsorum animum percellit, reprehendit ? QUID ME PERSEQUERIS ?

V. His ipsis verbis è ferociente Lupo in ovem cæteroquin transmutatus Gentium Apostolus, si Horum posteros, Germanos inquam Gallosve modernos inviseret ; armataram Dei inter ipsos quæsilians ; neque inveniens galeam salutis, gladiumve spiritûs, Preces, atque in timore Dei perseverantium excubias ; sed horum omnium vice, rapinas, latrocinia, urbium, pagorum, domuumque sacrarum, sive rudera sive busta ; mutuas cædes, innocentium deprædationes, exilia, funera, numquid exclamaret ? ANNE CHRISTUM SIC DIDICISTIS ?

VI. Hæc mecum attentius pensitans, commodè incido in orbis Britannici incolam. Qui cûm in vultu meo tristitiæ, atque

in amictu peregrinitatis legisset non fallentes noras; multa rogitat. Tandem querimoniam meam omnem largissimè in ipsius effundo sinum; levaminis nonnihil sentiens, dum alium molestæ ægritudinis participem facio. At ille vicem mihi præstiturus, Anglorum Scotorum Hibernorum bella, cades, funera longo deducit ordine, atque illa ipsa, è dissidio eorum, qui eidem Evangelio nomen dederunt duxisse originem, non sinè ingenti meo stupore contendit. Adeò ut mihi mirabundo, in eundem, vel priori quem reliqueram, similitum orbem, delatus fuerim visus.

VII. Resumto tandem animo. Illa inquam, est humani Generis infelicitas, ut *Habendi Desiderium* multos transversum abripiat; unde contentionès suboriuntur, sed à Judicibus mox diiudicandæ. Verùm ut *Evangelium Pacis* cum Deo, Pacis cum hominibus, origo sit Bellorum, profusique sanguinis id certè horrendum!

VIII. Nunc sacri, imò sacerrimi Belli Authores intelligo illos, cum primis esse; qui utrinque profitentur, *retinere se cum CHRISTO salutiferam conjunctionem*. Atqui his ipsis mandat Pacem, Princeps ille Pacis,

Pacis, sub interminatione pænæ, pacifragos æternum mansuræ. Sanè nefas disiungi, quos eodem fœdere conjunxit Deus.

IX. At fuerint fortè dissidentibus Britannis infensû prorsusque Capitales Quidam hostes, qui in mutuas contentiones, eorum animant imprudentiam? Nam & mihi occurssavere, qui optimos intimosque inter, dissensionum spargebant semina, ut ex utriusque damnis, peculiare sibi facerent commodum.

X. alter alterius dicta factave seciùs forsan explicuerit? namque & hinc discordia facile succrescit; atque ex non observatâ probè, perceptaque alterius mente sensibusque imis; schismatum subnascitur infelix Loligo.

XI. Sic utrique Augustani Fratres transmarini, prorsus idem se credere adseverant, quod Majores ipsorum coram Imperatore suo, ante seculum sunt professi, literas, apicesque omnes utrinque admittunt, & tamen Cadmæi manent fratres, dum sensu in nonnullis discrepant. Adeo ut pars ferocior, illam quæ blandulè fraternitatem concupiscit, ad Philadelphiam toties expetitam necdum admittat. Quod in præcipuis

præcipuis ut ferunt capitibus, mente sensuque à seinvicem discrepent, verbis licet eadem pronuncient. At faciunt hoc rigidi illi, Conditionis humanæ parùm memores, siquidem de rebus divinis salutariter credendis sufficit idem reverà, & ex mente verbis consentiente, finè animi fictione, aut dictionis fūco proloqui. At cùm Mysteria, ob intellectus humani majorem minoremve imbecillitatem; rerumque divinarum splendorem, in Scripturâ Sacrà, non secus atque in speculo videamus; in quod aliorum visivi radii acutiùs, aliorum obrusiùs feruntur: ecquis Conceptuum de divinis consensionem eandem prorsus, à quibusvis vel exegerit, vel speraverit?

Simile forsan contingit Britannis? siquidem inter eos dissensiones subortas inuis ò Amice! humani aliquid eos pati in animum meum facilè induco.

XII. Hic amarum subridens meus Ille. Quin tu hospes omninò, penitusque ignarus rerum nostrarum.

An nescis Britannos istos, de quibus loqui occæperam, divulsos ab Ecclesiâ Nationis publicâ, eandem cum illâ Christi doctrinam

ſtrinam profiteri, de rebus divinis non loqui ſolum ſed & ſentire idem. Quod ſi ſcripta utrorumque de Capitibus doctrinæ, aut Virtutum exercitio agentia pervolvās, eodem utique ſingenio aſſeveraveris concepta. Tanti verò faciunt Transmarini illi tui, horum omnium quocunque tandem partium nomine ſint diſtincti libros: vel ob ſermonis elegantiam, vel ſenſuum profunditatem vel concinnam rerum ſeriem, vel hæc omnia ſimul; ut ſine diſcrimine utroſque verſent, ſuaſque conciones ad eorundem exemplar conforment; qui tamen in hac regione noſtrâ ſibi minimè ſunt conformes.

XIII. Paucis accipe! Dogmata ſunt nobis eadem. Verba, ſenſusque prorsus iidem. Sumus Evangelici omnes; neque de Articulorum Duodecim Apoſtolicorum, neque Triginta novem Anglicorum veritate, inter nos lis ulla. Præterea verbum Dei non diverſum. Quin & Sacramenta eadem.

VIII. Quæſiverint Proteſtantes atque illi quidem utriusque factionis Transmarini. Ecquid igitur diſceptant Britanni? Nimirum Ritus quidam, non placent omnibus, nec gubernandæ Eccleſiæ modus. Hæc
ſumma

summa dissidii murui, & ut verum fatear, excitatur illud foveturque à Concionatoribus, qui receptis Ritibus refragantur, & Gubernamini consueto: ut Genevæ novitùs inventum substituunt, idque magno communiq; faciunt nostrum omnium Damno. Ex Odiis enim illis semel, religiosè dicam, an irrèligiosè Conceptis; popularium iræ; cædes, bella: tandem extimescenda felicitatis sub Uno Rege in eodem regno, per intestinam divulsionem, (quam Clementissimus avertat Deus) deploranda subversio.

XV. *Ad hæc ego.* Nunquid ista quæ commemoras in Vulgus nota? Nota, *infit*, Verum *Notitiæ* de Damnis è schismate oriundis, ò Utinam jungeremus *Unionis studium*; & ad praxim revocaremus, quod utrinque (& de *Facilitate Pacis* sacrosanctæ; & *Necessitate*, ad quam cælum ipsum, quod petimus vocat; & *Commodis*, quæ Terra quam incolimus ostentat; satis abundè perspectum habemus. Verum quilibet nostrum vult immobilis esse Deus *Terminus*, cedere nescius, meliora licet persuasuro.

XVI. Lethalis hic est pestiferque Anglorum Scotorumque dissensus, eo tetrrior;
quod

quod in doctrinarum divortio non constitutus; ob externa quædam, paucos putaritus; & antiquissimam gubernandæ Ecclesiæ formam, irrepsit, atque adeo nonnullorum occupavit animos; ut illam sesquimille annis in toto Christianorum orbe sanctè constanterque servatam contemnere audent; privatas communionis mensas adversus Eucharistiæ publicam, & congregationes separatas novellas, adversus antiquissimam & communem toti Regno, statuant.

XVII. Si Regulam Summi Regis nostri spectemus Divinam, Ecclesiæ suæ eidemque Uni datam, non absconditæ, non latenti, sed publicæ, sed montis ad instar Sionæi conspicuæ; **UNA LEX EST, CHARITATIS** cui astricti nos omnes, & illa quidem reapse *publica*. Nam utitur Fides, & mystica ista fidelium, ceu membrorum cum **CHRISTO** Capite unio, soli Deo, scrutatori cordium sit visibilis; vult tamen idem ut Fidei professio, sit publica, fideique pateat Fructus: qui est, **UNIO**, Communioque sacra: tam conspicua, evidensque ut Gentiles, eos internoscerent signo itidem publico, quod per Epiphonema illud ostendere sunt soliti. **Quomodo AMANT SE!**

XVIII. Atque utut externæ hujus conspicuæque omnibus Christianæ UNIONIS Constitutio, *Synœritas* nimirum, soli iterum pateat Deo; Unio tamen Communioque fidelium, in eâdem societate sacrâ, sive Ecclesiâ Dei (Britannicâ, quæ vera, quæ supra Christum solum fundata, lege insuper regni quibusvis incolis aperta, monstrataque cognoscitur) ut evidens sit atque conspicua; tam necesse est, quam necesse atque salutare, Deo, & Christo Domino fidei præstare obsequium.

XIX. Siquidem mysticæ Ecclesiæ membrum Deo soli notum, Ecclesiæ certæ, hominibus conspicuæ, ut membrum simul sit omninò necesse est. Cum qui animâ in Ecclesiâ est, idem & Corpore, qui mente, professione etiam, ut è militante visibili in triumphantem, visione Dei sanctorumque illustrem transferatur. Nec stante ordinatione divinâ, extra Ecclesiam legitimè constitutam atque evidentem Salus! Quod si propiùs rem ipsam introspeciamus, Ecclesia invisibilis existere in terrâ, nequit. Est enim, societas in quâ Christus prædicatur, Sacramenta usurpantur, Disciplina atque ordo juxta leges sacras decenter viget. In talem

societatem

societatem introspiciens Deus ; corda hominum distinguit , atque omniscientiâ suâ Christianos , in societate conspicuâ veros , à fictitiis discriminat.

Membra interim mystici Corporis , Fideles nimirum veri , non à Societate divelluntur , sed in eadem reverâ existunt manentque , quoadusque triumphanti Societati, quæ in cælis est aggregentur.

XX. Hæc atque alia , contracto etiam supercilio severiùs aliquanto pronunciabat Anglus. Cui me familiariùs , synceritate animi perspectâ socians , cordatiùs non nihil ista regero.

Indubium certè , Virorum optime ! Nihil trino illi Regno salubrius , pace sacrâ firmiter stabilitâ , seros usque ad posteros perennaturâ : Nec me puto nocere ulli , si Communis Patriæ , Mundi hujus , atque orbis Christiani peculiaris simul civis , desideria mea voraque tuis jungam. Quod si quis fortè curiosior sermones nostros inaudiat , pacis saltem amatores agnoscet , & si nobiscum sapere incipiat , salutarem concipiet sententiam. Sin respuat , Pacis tamen filios , nos , amabit suavissimus Pacis Princeps , & redibit illa , quam exopta-

mus, atque redundabit in nosipfos.

XXI. Verum hoc est illud, quod anxium tenet, nos dum de pace agimus adversam habituros utramque partem, si quid fortè horum resciscant. Nam qui hætenus de Gubernatione Ecclesiasticâ, ritibusque externis; vel stabiliendis atque retinendis, vel amovendis & subvertendis, libros amplos fortè, & grandia scripsere volumina, sicque ore calamoque, in diversas partes Britannicum diviserunt orbem, uno in nos ferentur impetu. Nôsti, quâ exceptus fuerit ille Niloticis extractus aquis, Israelitarum pacificator.

XXII. Quin imprudentes nos, qui magni nostri Doctoris, atque Prophetæ vaticinium irritum reddi posse speramus, quò dissensiones certò futuras prænunciat.

Num, qualem Apostoli, spiritu cælitus afflati, pertinacibus gravissimè irati, Unionem; in omnium animis efficere nequibant, moliamur? desiderii nostris, piè quidem, sed supra vires abrepti.

XXIII. *Ad quæ ille!* Vaticinium, non quid placeat sospitatori, sed, quid abominetur exprimit; nec oraculum istud veritatis Verbum esse desinet, Unitatis felicitate Britannis

tannis partâ. Licet enim in Sacrorum Ordine ac Decoro, adinstar Danorum Suecorumque conjunctissimi hæc terrarum foremus; satis superque hæresium Schismatumque, vel in Germaniâ tuâ permaneret.

¶ Apostoli verò acerrimè reprehendebant, vitabantque ceu Ecclesiæ perniciem extremam, Discidium. Unde maluit Paulus, omnibus omnia fieri, gentibus Judæisque, salutem quærens plurimum, ut juxta aliam Christi Prophetiam; ex utrâque gente, unum fieret Ovile, Ecclesia Una.

XXIII. *Tum ego.* Præterea est aliud quod me torquet. Longè utique facilius videtur Unio, plebis dissentientis quoad dogmata; quàm externam rituum aut gubernaminis formam, respicientis. Siquidem populus, ea quæ in sensus incurrunt; studio pertinaci vel adamat vel averfatur, religionis non rimari solet interiora. Quòd si quis vel gravitate pollens; vel cognatione, aut amicitia iis qui in plebe antestant junctus; nonnullis persuaserit, hos vel illos ritus, regendive modos, vestitum aut simile quid, evanidum esse; conceperintque plures opinionem de illis non observandis, hanc ipsissimam religionem esse præfractè censent, aut ejus potissi-

potissimam partem. Ritus alios, moresque & disciplinam, ceu irreligiosam, ridere, vilipendere, & tantum non execrari. Quicquid interea de dogmatibus fiat.

XXV. Dicas iis, Quid malum! Ob externa quædam, ipsius Ecclesiæ Unionem discindere? atque illam ob formam gubernandi deferere vobis liceat? Circumspicite quaquaversum Protestantium cætus. Helveticæ Republicæ per Antistites suos perpetuos, iisque subordinatos Pastores, & Diaconos concionantes, in sacris diriguntur, more utique ad antiquitatem reflexo, non novello Sabaudico! Ineassum ingeres. Omnia regna Protestantium, excepto nullo, suos habent Episcopos! frustra habebis, Quin dicas. severiores illi Lutherisequæ, quibuscum Calvinum amplexi, tam in Galliâ quàm Germaniâ Unionem intimam dictis factis concupiscunt; inter sacra utique, genua flectunt, in baptismo signationem crucis adhibent, adultiores ab Episcopo vel Antistite confirmantur, quin et panem azymum adhibent, organis Pneumaticis in totâ Germaniâ sinè discrimine templa resonant. Nihil agis! Semel averse plebi ejusque Ducibus Declamatoribus, religio est, quam

alii superstitionem nuncupant : & hæc illis est superstitio , quæ Prudentioribus non quidem cultus , Veruntamen Decus est atque ornamentum. Difforme semel abductæ plebi est , quod ab omnibus non-Romanensibus Christianis in Asiâ , Africâ Europâ , rationi , antiquitati , ordini tandem atque Decoro sacro prorsus conforme , judicatur.

XXVI. Atque idest quod cogitata nostra pacifica inturbare posset , atque animo penitus eximere ; Judicium vulgi ex affectu & opinione rerum externarum oriundum . quod Præcones palpatores , Plebi contra rationem , ipsumque Christi institutum , & Ecclesiæ leges tribuunt. Adeò ut non mirer paucissimos esse , qui Negotia Pacis in petore volent.

XXVII. Unum superest , quod me in Studio Unionis sacræ obfirmat , Hortamen , Solamen unum , quod diuturnus mihi suggerit rerum sacrarum usus. Reformatorum scriptis Irenicis intra viginti & quod excurrit annos , non parùm permoti fuere in Germaniâ , Principes , Eruditi , plebs ipsa ; ut religionis obtentu , non adeò exosos nunc habeant , nec scriptis Eristicis ut antè laceessant , aut in Cathedris vituperent ,
tra-

traducant, calumnientur, se invicem Conci-
onatores. Atque Auditores ipsos, in mutuo
obutu hærentes, miratio subit: quod sese
non ut antè, intestino prosequantur odio.

XXVIII. Quòd si in Germaniâ post ana-
themata integro seculo è pulpitis, præliis-
que, mutuo vibrata; imò si in Germaniâ,
quæ per tot capita, Regulosque, quot pro-
vinciæ numerantur gubernari solet; Irénicæ
tamen Dissertationes, Scriptionesque, be-
nedicente cælus, Supremo Pacis Principe
tantum effecere; ut priores animorum æ-
tus plurimum fiat sedati, quid non speran-
dum de Felicitate successuque Pacis san-
ctæ, in orbe Britannico; sub Monarchâ,
Triplici Regno divinitus reddito, Pio
Augusto & quod in eo sanctissimum verè
Pacifico?

XXIX. Tota equidem Britannia cum
Insulis adjacentibus, Unum quoddam Cor-
pus est. O utinam idem divinus, qui Pacis
est spiritus, animaret totum! Unitatem
si tollas, quod hostes triplicis Regni, mag-
no equidem mercentur; ingens illa Com-
pages dissolvitur tandem, non subsistit.
Natura quemvis docet Corporis animæque
unionem ut curet, sollicitæque à sejun-
ctiōe

junctione præservet. Atque eadem illa provida humani Generis mater, Britannorum quemvis incitet, instiget, ut vires intendat omnes, quo Universum hoc civile Corpus, trinis Regnorum Partibus eximiis constans, Religiosæ Unionis, sanctæque Charitatis spiritu, qui Pacis est, conservetur, augmentum majus, perfectionisque suæ Complementum nanciscatur.

XXX. Fratrum, Consanguineorumque & Affinium quivis paulò prudentius in eo totus est, ut communis eorum familia, consensu animorum mutuo conservetur, ut quos Natura colligavit, eosdem Pacis sacrae vinculum fortius constringat. Sic stabilem firmamque sibi spondent domum, & verè.

Non absimilis Magnæ Britannia ratio. Vastissima Domus est, sed in Unitate statumimanda, *interiori sacra, civili extrinsecâ.*

XXXI. *Unitas verò sacra* Britannorum jam tum Fidem unam, eundem Deum, Baptisma unum profitentium; porro in Uniformitate ordinis, sive gubernationis per tot seculorum decursus perennantis, nec corruptricibus scissionibus atque Catastrophis obnoxia, consistit.

Nemo

Nemo ab Ecclesiâ Christianâ, seu unicâ Dei domo, tam alienus inter Britannos esse videtur, ut unionis omnium Christi Ecclesiarum, desiderio non teneatur; atque exoptet, ut Occidens, Oriensque, Auster, & Aquilo, Uniformis sit in cultu Dei; ut Ecclesiâ, jam nunc in terra, cælum esse incipiat, ubi Viator illa Christi verba cum gaudio resonet. *In domo patris mei, habitationes multæ.*

XXXII. Quare desideret jam nunc, & quantum in se est procuret Domui divinæ pacem, qui Domini adventum erecto expectat Capite. Quicquid sincera Charitas Unitati conservandæ exigit, sollicitus quamdiu hîc est præstet, probè conscius, juxta Charitatis leges, mortalium quosvis Judicium Domini subituros. Hunc qui lætus expectat, qui amore in illum fertur, cum eodem idem desideret. UT OMNIA SINT UNUM, SICUT IPSE.

XXXIII. Certè si communem Anglorum Scotorumque indolem spectemus, optimæ quæque nobis polliceri videtur Genius Britannicus. Ille relictus sibi, nec Sabaudico, contentioso, novaturiente, prorsusque hyperephano circumductus, Regalis est, non per

per *Optimates*, (qui facile ob spirituum *Nobilitatem* in seipsos insurgunt, mutuoque impugnant.) Nec per *Populum* (qui ob spirituum *Mobilitatem* in unum Regiminis æqualis Corpus, ceu regiè gubernari affuetus, coalescere nequit) sed per *Reges*, sibi divinitus continuâ successionem datos, juxta publicas leges, more Majorum duci vult atque regi. Id quod Lux Veritatis, è gestis Britannicis Civilem illustrans prudentiam, abundè demonstrat.

XXXIV. Regna verò Christianorum, eam gubernandæ Ecclesiæ formam cum doctrinâ sui Salvatoris, inde à tempore *Constantini* Britannici, Cæsaris Religione atque Imperio Magni, adhæc usque tempora, nutu prorsus divino Conservarunt. Eâ ipsâ quâ Israeliticâ; sub Mose, Josuâ, reliquisque Ducibus, inde Regibus, gubernabatur.

XXXV. Atque ipsa primitiva Ecclesia, sub gentilibus Imperatoribus, gubernatores sacros habebat singulos, perpetuos, à Christo constitutos, eosque Antistitem singulorum subsequentium antesignanos.

XXXVI. Ipsi Profanorum animis obversetur Gentilitas, quæ naturæ solius dictaminæ ad religionem aliquam, & Venerationem Numinis

minis ducta, simul inducta fuit, ad singulare Antistitium, & sub illo sacerdotum ordinem, in sacrorum directione præficiendum. Ægyptii naturæ arcana rimantes, Græci legum, Romani potentia dilatandi atque Imperii ampliandi studiosissimi, sapientes omnes, & fortes, & felices, per Antistitem eique subordinatos majores, minoresve Sacerdotes, quoad sacra Constantissimè regébantur.

XXXVII. Ad nos ipsos vero ut revertar idem ille Genius Britannicus, ad consuetudinem legesque regni proprias sponte suâ fertur, earumque sanctitate sic ducitur, ut religioni habeat, vel minimùm inolitæ consuetudini aut sancitæ legi derogare. Adeò mirum videtur, Monstruosæque novationis indicina, reperiri inter Britannos, qui peregrinis legibus subiectos malint, atque aliunde adscititiis, quàm propriis & antiquissimis, atque intimè cum salute regni connexis.

XXXVIII. Verùm spes non tenuis superest fortissimos Britones illos, qui se paucorum suasionem ab Ecclesiâ sejunxerunt, animosque suos peregrinis subiecere legibus, ad se tandem reversuros, exemplo Majorum
qui

qui transmarinas Leges in Italiam remiserunt, conservatis suis propriis, antiquis Britannicis, atque extra controversiam Christianis; novas illas & exoticas, Ecclesiis Protestantium propè omnibus exosas, in Sabaudiam Authoribus suis transmarinis, sanctissimæ Unitatis amore tactos, piè prudenterque remissuros.

XXXIX. Unitatis vero istius sacrosanctæ amor in Ecclesiam Nationalem, quæ tam suaviter conspirat, cum Ecclesiâ Universali, siue dogmata spectemus, siue ritus, & gubernandi formâ, singulis cordi præprimis esse debet, susq; deque habito prejudicio quovis. Idq; exemplo Optimorum Totius Ecclesiæ doctorum.

XXXX. Fuerunt quandoque circa disciplinam, et ritus, atque dogmata, non parvæ concertationes inter illos. Vicit tamen Pax Christi in eorum cordibus, ut in tali discrepantiâ nullum discordiæ, Schismatisve malum suboriretur.

Id quod Augustinus in Cypriano laudat, qui dum Stephanus Romanus, cæterique cum ipso propè omnes non iterato Baptismo hæreticos, in sinum Ecclesiæ recipebant, atque Anathematibus ferirent, incle-

mentius dicam an imprudentius, eos quibuscum Beatus Martyr faciebat, hic ipse Patientiâ & Charitate insuperabili separationem evitavit, nobisque imitandi sanctissimum reliquit exemplum. Nimirum qui communionis sanctorum vinculum, Ecclesiamque negligebat, cujus membrum debebat esse, à Sanctis Patribus; fidei haberetur abnegator, non secus ac qui reliquos Christiani symboli articulos negaret.

XXXXI. Atque illi ipsi Reformationis Authores primi, & qui horum vestigia sequuntur Conservatores moderni, de vitandâ Ecclesiæ scissurâ, vel eâdem prorsus tollendâ, cumprimis, enixèque laborabant.

Lutherus aiebat nolle se Helvetiis de amicabile Unione Marpurg. sollicitis, hanc laudem concedere, quod pacis Concordiæque studiosiores, quàm Ipfus, essent. Gauderat idem renovatam Unionem, & ut dextra fidesque mutuò jungeretur necessarium censebat. En voluntatem! Licet illa, quorundam interveniente Invidiâ, effectum placitum non fuerit sortita.

XXXXII. Bucerus cum aliis Theologis urgebat omninò Unionem plenariam, ast non obtentam inter Germanos: impetratam verò

verò à *Polonis Sandemiriæ* novimus, ubi dissentientes Conveniebant, atque eousque stabiliebant Unionem, ut nullo quoad dogmata discrimine facto, prædicati verbi, sacramentorumque usum, utriusque generis Protestantibus, communem fecerint. Quod idem *Galli* egerunt, qui non solum votis suis prosecuti sunt, Unionis inter Protestantes tantopere expetitum opus (diemque beatissimum censuerunt illum, quo Fratres in una eademque Hierusalem extinctis odiis, dextris animisque Conjunctis habitantes intueri detur) sed votis suis addiderunt reapse efficaciam, in synodo generali Carentonæ habitâ, Anno 1631. decreto his verbis promulgato (*).

XXXXII. "Quando Augustanæ Confessionis Ecclesiæ cum cæteris reformatis, in
 "omnibus veræ religionis Principiis, articulisque fundamentalibus conveniunt, cultumque exercent purum, ab omni Idolatriæ
 "& superstitionis labe, siquisint illius Professionis homines, qui cum Charitatis &
 "lenitatis spiritu, sacros Ecclesiarum nostrarum cætus frequentent, earumque

---

(a) *De pace Ecclesiastica sentent. Pastor. Eccl. Gallic. pag. 91. et 79.*

“Communionem expetant , iis sine ullâ
 “abjuratone præviâ, liberum esto ad san-
 “ctam Christi mensam nobiscum accedere,
 “Matrimonia cum nostræ Confessionis fœ-
 “deribus contrahere , & infantes baptismo
 “tingendos de more offerre, atque suscipe-
 “re , dum nostris synedriis in hoc ultimo
 “casu spondent , se Infantes quos de sacro
 “lavacro susceperint , neque directè un-
 “quam neque indirectè adversus eam ,
 “quam nostræ Ecclesiæ credunt , atque
 “profitentur doctrinam , sollicitaturos , sed
 “ea duntaxat fidei Capita edocturos , de
 “quibus inter nostras ipsorumque Ecclesias
 “convenit.

XXXXIV. Similem nuper adeo *Rintelen-
 ses Lutherani* , cum Reformatis unionem
 sanciverunt auspiciis Principis Hassiaci, pa-
 rilemque urgent *Helmstadienses* , frustrâ
 obnitentibus rigidis Saxonibus.

XXXXV. Atqui omnes in articulis equi-
 dem , fundamentum religionis Christianæ
 non constituentibus , [uti Reformati e-
 quidem adversus acriores Lutheranos cen-
 sent] dissentientes , (seinvicem priùs an-
 tè, mutuis execrationibus infando dam-
 nantes modo ,) nunc solo pacis amore, &
 divino

divino charitatis mandato inducti conveniunt: & desperet quis de Unione inter eos, qui sub Uno Rege, non essentialia solum, sed dogmata universa, consensu unanimi profitentur; ob ritus & antiquum Ecclesiæ ordinem sacerrimum Odium deposituro?

XXXXVI. Non voluntatem illis ad bonum, in re tam sanctâ deesse existentem, non desiderium perfectæ Unionis, sed intensiorem voluntatis ardorem, & in re cælesti paulo majorem Zelum. sanè qui cum Davide ^(a) agnoscunt, quàm bona & jucunda sit Fratrum habitatio concors, qui cum Apostolis nullo externarum prætextu Ecclesiam dividunt, sed Unitatem servant spiritûs, qui cum Doctoribus Ecclesiæ primis, Pacis sacræ desiderium concipiunt; nòrint, se divinâ spiritûs Christi gratiâ, ceu radiis illustrari. Qui Charitate in liberationem nostrî, totus flagrans, mox in arâ crucis sacrificium pro nobis uniendis futurus, ardentissimis precibus rogavit Patrem ^(b) UT SIMUS UNUM. *Grex unus in ovili uno, in unâ Ecclesiâ, in quâ unus idemque cibus verbi, ab uniformiter vocatis præbeatur Pastoribus.*

^(a) Psal. 133. ^(b) Joh. 17.

Mandatum quod reliquit unicum & summum de Pace, mutuâque Charitate præstetur integrè; atque arcta in his terris Ecclesiæ militantis communio, æternæ Unionis in cælo certissimum Primordium.

XXXXVII. Dum ego incitatus ista effundo, attentior nonnihil Achates meus; Bono, inquit, animo sis quicumque demum, & quacunque è Terrâ ad nos delatus hospes. Videris idem omninò cum Britannis Cordatioribus sentire, nam & inter nos fuere, qui adversas partes, & quidem earundem signiferi & tubicines, diu sequuti; tandem censuere ob externa, cum primis interveniente summi Magistratûs præcepto, non esse deferendum Ministerium, aut Ecclesiam communem: atque hanc ipsam primorum Reformantium fuisse sententiam demonstrarent. Quin persuasum tibi habeas quamplures inter ipsos inveniri separatos, Viros bonos, sed vel consuetudine diuturnâ, vel pudore aliquo, qui ab errore confitendo absterret, inter sectæ suæ complices hætenus detentos; qui, cum ad tam multa Britanniae mala, oculos reflectunt, atque è præteritis futura conjectant, quum distractiones animorum, populi

li odia, Vicinorum sufflationes, atque ex his omnibus subnascentia vitia contuentur, in conspectu quidem aliorum silentio dolores premunt suos, attramen apud Deum pro Unione gemitus votivos largiter effundunt.

XXXXVIII. Quare cum intelligam ex te, gravissimum illud, quod inter Protestantes Germanos est, non Regimine, Ritibusve, de quibus facilis foret assensus, sed de ipsis dogmatibus litigium atque schisma seculari, prudentiores Theologos omnino sublatum Cupere; Existimaverim, te, ad pacem inclinanti mihiq; aliisque rem non ingratam prestiturum, si NATURAM VERÆ UNIONIS SACRÆ, Inde CAUSAS, quibus animus Christianus de necessitate illius convincatur, aperte simpliciterque exponas. Si fortè divinâ operante gratiâ nonnullorum animi mitescant, subsidant æstus, & inter utrumque fluctantes ad amicæ Pacis Christianæ portum deferantur.

XXXXIX. Neque est, quod utut habitu corporè exotico, animo tamen Zeloque pietatis Christianæ, nostros inter numerandus, subverearis, id ægrius quenquam

laturum, aut tecum ea propter morosius acturum, cum in Communi naufragorum periculo cuivis liceat esse cordato. Quis advenam prohiberet, à se conspectos in alto fluctuantes, præmonere, ni provideant, in syrtes, illapsuros? Quis vitio vertat eisdem, aut incandescat, peregrinantem imitanti Paulum atque fortiter inclamanti, NISI QUÆ MONEO FIAN'T, VOS SERVARI NON POTESTIS?

L. Plus satis in nostris Insulis, qui alium quasi atque à vestro avulsum in oceano facit Orbem, dimicatum est, & fortiter quidem inter Doctores, populumque ipsum.

Quærenda tandem, Deo duce, atque Auspice, Pax Ecclesiæ, ut filii pacis existamus, & quos Princeps Pacis, verbo proponit, pacatæ mentis, futuræque æternitatis fructus consequamur.

LI. His ego, cæteroquin naturâ dicam, an consuetudine diuturnâ, vel destinatione vitæ, ad quærendam Tranquillitatem propensior commotus, animosior etiam factus, quod intelligerem, si quid ego Legum, Hominumque, Linguæque in hac terrâ penitus ignarus imprudentius egero, aut in cautiùs; tam hospita-

hospitalem fore gentem , ut mitiorem peregrinus ipse quàm Indigena , sim habiturus judicem. Mox abrumpens cum sermone moras omnes , in tuguriolum vicinũ me recondo, devotaque mente sanctissimum SOSPITATORIS nostri Numen apprecatus , sequentes Pacis meditationes concipio.

MEDI-

MEDITATIO PRIMA

UNITATIS SACRÆ BRITANNICÆ

NATURA.

I.

UNitatem sacram Britannicam contemplan, ut *Communione cætuum Angliæ, Scotiæ, Hiberniæque, uniformia dogmata, ritusque sacros, & gubernationem Hierarchicam, juxta leges ordinatam, sub uno Rege observantium.*

II. COMMUNIO verò illa, juxta Scripturæ sensum, non solius internæ pacis Ecclesiasticæ denotatio est, sed externæ simul; imò externa internam demonstrans, cum interna, cogitatione quidem quasi sola esset, considerari possit, non verò reipsa existere, nisi extus conspicua.

III. PAX eadem nuncupatur, quæ Bonum Ecclesiæ publicum, privatumque singulorum innuit, neque in animo circumvolvitur, aut delitescit, sed in corde radicata, per actiones exteriores manifestatur.

Sicuti

Sicuti schisma seditio est, & bellum adversus Ecclesiæ systema publicum, atque in eò Antistites Civesque.

Hanc docendo, perficiendoque, amplexantur verè-Christiani. Eam qui annunciat, prospera offert, atque salvatoris enunciat Evangelium, (a) PAX VOBISCUM. Imitatur Angelos Christi prænuncios, imitatur Apostolos Concordiæ Christianæ præcones.

Qui colit illam, servatque, Pacis filius in conspectu Dei est (b) Paulum (c) sequutus, DEO PACIS commendat Ecclesiam, & Davide (d) acclamat. EXPETITE PACEM Jeruschalaimorum; "tranquilli sint amanes tui. Sit pax in præmunitione tuâ, tranquillitas in palatiis tuis. Propter fratres & amicos meos, eloquar nunc. PAX SIT IN TE. Propter domum Jehovæ Dei nostri, procurabo bonum Tibi.

IV. ORDINATA verò est COMMUNIO, juxta leges publicas, sub Uno Rege, quem Gratia divina, immoto successionis Jure, triplici præfecit regno.

V. JUXTA LEGES, inquam, Universales, in sacro codice expressas &, *Speciales* divinis conformes, adeoque Ecclesiasticas,

(a) Luc. 24. 36. (b) Luc. 10. 6. (c) Rom. ult. (d) Psalm. 122.

omnibus in toto terrarum orbe Ecclesiis receptas, tandemque *Specialissimas* Britannia in sacris, ordinatè decenterque gubernandæ, publicâ & solemnî definitione destinatas.

Ad earum normam externus, sive publicus Dei cultus, qui internum sive spirituales manifestat, excitatque, qui necessarius, & quo remoto internus consistere nequit, per Episcopos & his subordinatos Pastores dirigitur.

Atque SUB UNO REGE directio illa legalis exercetur, quem Dei gratia, mediante successionis jure perpetuo, regundo Regno triplici, præfecit. Licet enim ipsa muneris sacri natura, Deum peculiari prorsusque divinâ ratione authorem habeat, ut tamen certa persona, cæui certo in Ecclesia Britannicâ, quæ certâ quâdam suâ ratione eadem est cum Regno, ordinatè atque decorè juxta leges omnes administret sacra, id Regis constitutione fit: unde qui munia sacra exercent, faciunt id DEI REGISQUE GRATIA; Providentia inquam Dei, voluntate Regis.

VII. Hæc COMMUNIO, hæc Unio PUBLICA ut sit necesse est. Adeoque Cultus publicus

publicus uniformis , in regno bene regula-
to recte requiritur. Ut Sicuti Rex unus,
summam cætuum omnium potestatem ha-
bens , ita unus Populus , Unum Deum. Ter
Opt. Max. publico cultu , Legibus Dei U-
niversalibus , Ecclesiarum omnium specia-
libus , Regnique Unius specialissimis con-
formi , uniformiter colat.

VIII. Secus si fiat , qui peculiarem Dei
colendi modum privatim instituit , aut a-
liunde infert , ille quidem multa de obedi-
entia præstanda Deo declamat , sed per il-
lam, nil aliud quam privatus ejus conceptus,
quem observari vult , sed communi Civita-
tis rationi adversans , intelligi potest. Mul-
ta idem novator de retinendo præcisè ver-
bo Dei intonat, Verum nec ipsum privata
Scripturæ interpretatio est, quam ceu ipssi-
simum Verbum Dei præfractè acceptandam
esse inculcat. Adeoque conceptus suos
privatos, Ecclesiarum, Regnique Civitati omni-
nò adversantes , quovis modo persuadere
contendit , atque ut in animis multorum
dispergantur procurat , hinc animorum
aversatio à publicè receptis , civium inter
se collisio , inde seditio , atque omnis ge-
neris malum , tandem ni coadunatis animis ,

sublatione scissionum obvietur, inversi regni ruina.

IX. Salvo verò regno, ipsa Ecclesiæ; & hæc Salvâ, regnum salvum est: cum reapse una sit *Societas magna, constans hominibus iisdem, juxta leges civiles sociatas, ut sit Regnum; iisdemque Christianis, juxta leges Ecclesiasticas unitis, ut sit Ecclesiæ.* Adèò ut Lèges utræque conspirent, ad promovendum in omnibus singulisque summum Bonum utrumque, Civile terræ, spirituale cali.

X. Adèò *Communionem externam* Servator passim, exemplo pariter suo & ordinatione constituit. Nam & dicendæ, & audiendæ conciones, & sacramenta administranda, sine quibus Ecclesiæ ne quidem concipi potest, multominus reipsa existere. Quare si quis intrinsecam prætendens Unionem solam, constitutionibus dominicis utique adversam, is Charitatem, quæ in communionem, atque ædificationem mutua consistit, e pectore primum evellit, adeoque ipsam puritatem suam internam tollit, quicquid interim ad pacandam conscientiam, vel glaucomate obcæcandam, sive aliis dicat, sive ipsi sibi somniet.

XI. Neque

XI. Neque est quòd avulſioni ſuæ, à communione externâ, prætexat cultûs publici regimen, vel ritus, ſibi diſplicentes; cùm ab illo tyrannis, ab his ſuperſtitio procul abſit. Nec ſuſpicio timorve abuſûs olim futuri, hujus ſui ab Eccleſiâ Chriſti avocamenti, cauſa eſſe poteſt; cùm evan-
 g- & ſe bu g- ec- ur en- ſo- ale
 ge conceptus de abuſu præſenti, aut futuro metus, non conciones, non Sacramenta, non templa, nec paſtores ipſos reliquos ſit facturûs.

XII. Adde quod tu, quiſquîs tandem es tergiverſator, cunctis tuis ſegregalibus, non ſis Judex ejus rei, quam Civitas tota, civitas Dei in Univerſo ratam habet, quod ipſa hæc particularis Britannica; cujus tu vel naturâ vel lege civis es. Quis te conſtituit Judicem Legum totius Eccleſiæ, totius Regni? Sane ſi præſumpta judicatio privata de errore aut abuſu, qui tamen nullatenus
 or ne da la, o- are em que nu- tit, am uid vel eat, que
 apparet, avellere te poteſt ab Eccleſiâ, quam utique agnoſcis veram; quid malum, in-
 cuſas Independentes, & Moticillas, & Ca-
 tabapriſtas, & Socinianos, alioſque ſpiritu privato fanaticos, qui ſenſum proprium ſenſui tuo, eâdem opponunt tibi lege, ſequè à conventiculis tuis eodem putatitio jure ſegregant.

XIII. Quare externa Unio sacra, non cerebri phasma, sed Ecclesiæ vita est; in sensus incurrans, membra statu conservans vivo vegetoque. Sicut interna est anima invisibilis, à quâ motus illi externi sunt, verbi auditio, sacramentorum participatio, atque universa Numinis divini cultio solennis. O utinam conveniremus omnes in Bethel tandem, non cogitantes de Bethaven! atque audirent segreges Magistri sui Bezæ quod peregrinis in Angliâ Ecclesiis dedit responsum (*).

“Ad evitandam scdam & perniciosam
 “membrorum in sacro Christi corpore lacerationem, & divulsionem, arbitramur
 “nulli licere, ullâ de causâ discessionem
 “facere à Christi Ecclesia, id est, in quâ
 “saltem ea salva & illibata doctrina retineatur,
 “quâ constat incolumitas pietatis, &
 “sacramentorum usus à Domino institutus
 “custodiatur. Ideoque non tantum hæreticos,
 “sed etiam schismaticos omnes graviter peccare Dicimus. Discedere autem
 “à Christi Ecclesiâ, non est simpliciter migrare ex uno cætu in alium, sed etiam si
 “in eodem loco maneat, sejungere sese à

(*) *Ecclæ. volum. 3, Epist. 24. pag. 235.*

"Communi Ecclesiæ cætu, tanquam non sis
"ejus membrum. Hæc ille.

XIV. Caterum authores seperato-
rum cætuum à Charitate semet avocare,
secumque tot alios trahere, palam est. Ut
verò & ipsi, & quos abducunt, (cùm ani-
mus humanus naturâ quâdam sit activus)
habeant quod agant; circa contemplati-
ones occupantur, litigiosas, subriles, tri-
casque quibus excrucientur, Si non demen-
tentur omninò homines, sensumque amit-
tunt Communem: qualis illa, de libero, an
servo arbitrio, prædestinatione absolutâ,
Vocatione internâ, Ecclesiâ internâ, Homine
interno, & nescio quibus aliis internis, sub
quorum latebris intestinæ animorum aver-
siones, atque odia interna cordis, ex cujus
abyssò, omnis generis mala Civitatem ex-
trinsecus inundant, & submergunt.

XV. Quòd si in publicâ, atque apertâ
Confessionis articulis, nil quod arrodere
possent adinveniant, aureum Eridis objici-
unt pomum de bonis Ecclesiasticis, ut rapi-
antur legitimis possessionibus & dividantur,
divisorumque & ipsi non minimas capiant
partes. Verum id rectius, ne plebs irreligi-
osam penetrèt mentem, atque aliena ha-
bendi

bendi cupidinem sacrilegam. Apertius autem religionem incutiunt de ritibus & gubernandæ Ecclesiæ modis. Quasi illorum sit, de bonis, ritibus, aut gubernamine sacro Judicium ferre, qui nec divinitus nec humanitus ad id constituti. Idque omne faciunt, interea dum Ecclesiâ paucos articulos, nullis disputationibus obnoxios, proponit, & ad vitam æternam per Christi meritum consequendam ducit, apprehendendum Fide, quæ per evidentem Charitatem, in Communionem veram, visibilisque Ecclesiæ, demum est efficax. Inde fit ut tales ovium abigei dissidias semper alant, Cætus vero ipsorum fegreges, consuetudine aliquâ primùm, inde pertinaciâ communem fugiant cætum.

XVI. Scandalo interim, hæc perpetrantes, sunt iis utique non levi, qui juxta publicos Ecclesiæ mores vivunt, de superioribus suis bene mereri student, adeoque divinæ legi obedientiam præstare annuntur; Quin iidem separati, injurii in seipsos sunt, cæu subjecti obedientiæ illegali, quam severiorem etiam præcones privati, per leges clancularias, in minutissimis exigunt, interea scelerum plerumque incurii, periculosè mulcientes sibi devotos quos Renatos indigitant

digitant, qui cum in Gratia statu Aeriano esse persuadeantur, gravissima licet peccata committant, fideles tamen, atque pii, per ipsos & iusti & sancti existunt. Quidni? Ad inferna rendentes, utique cælo recipiendi, dummodo per schisma, quod Religionem vocant in patriâ terrâ, Ecclesiæ publicæ atque uni non uniantur.

XVII. Verum ò Tu, quicumque demum sive Regem, sive Legem spernis, ipsamque Ecclesiam, temetipsum facto condemnas proprio Alteri; & quidem Corpori, cujus membrum debebas esse, inobedientia tuâ met faciens, quod tibi non vis fieri.

XVIII. At pacis desideratrix Anima pia! ne dejiciare spe tuâ, quam de mutuâ concordia semel concepisti. Deus gentes Judæosque penitus divulsos conjuncturus prænuñciavit olim: (*) *Faciám eos in gentem unam, & Rex unus erit omnibus imperans:*

Pacem inter inimicissimos statuit, magno utriusque populi bono; & præstitit in hac Insulâ quod promisit: Nimirum supremus rerum Moderator unitate fidei junxit, per JACOBUM REGEM AUGUSTUM, infestissimos sibi prius Anglos, Scotosque:

(*) Ezech. 37. 22.

conjunctione fidei jūxit, Sacræ, civilis.

XIX. Quis inimicus ille tam ritè combinatos disjungit? Nempe is, qui junctorum animorum, viriumque Potentiam invidet. Quis ille? Inimicus non unus. Vicini sunt, non procul hinc imminet, incumbunt utrinque Tibi. ò uterque Britanne! te observant, quibuscum bella subinde gesseras.

XX. At tricorpori Regno potiores esse nequeunt, hinc consultius ipsis visum, ut per intestina discidia, Temet in Teipsum arment, vulnerent, necent; atque ipsorum captis adspirat, machinis adhsit, Communis ille perpetuusque Ecclesiæ hostis, in eadem religione, religionis diversitatem, & in eadem Ecclesia Schisma exsuscitans.

XXI. Verum prudentior uterque Britanne, Clypeum Concordiæ inimicis tuis oppone, cui inscriptum symbolum istud primi tui Monarchæ. QUÆ DEUS CONJUNXIT HOMO NE SEPARET. Cui Votum jungimus omnes. TUEATUR UNITA DEUS!

MEDI-

MEDITATIO SECUNDA

UNITATIS SACRÆ BRITANNICÆ

GRADUS EMINENS.

I.

TRansmarini Pacis Ecclesiasticæ Par-
nymphæ, seculo nunc integro illiciti-
unt, summoque invitant studio Augusta-
nos, à seinvicem abeuntes & divulsos, ut
malèdisjuncti denuò socientur animi. Ne-
que conatu prorsus frustraneo: Quamvis
enim non ultra vota sese unio, parte omni
perfecta protendat, neque illa ob vulgi
indomiti, atque obstrepentium Tibicinum
vel pertinaciam, vel typhum impetranda
videatur;

II. *Primum* tamen atque imum *Concordiæ*
Gradum conscendunt Pacificatores, secum-
que Prudentissimos quosvis eòdem indu-
cunt, ut in templis non insectationes fiant,
atque in typographorum prælis, rarissimi
styli in gladios acuantur, ad anceps utrin-
que

que prælium sacrum continuandum, non vituperia illa mutua in pulpitis Cathedralis- que resonant Quin & Baptisterium quorumcunque civium infantibus est commune.

III. *Proximus superiorque ille Pacis gradus est,* Cum Pastores Doctoresque suo quique loco modestè scripturam explicant, dogmatibus ritibusque utrinque retentis, sic tamen ut alterius Professionis socios, petitiæ Eucharistiæ participes faciant, non exactâ negatione peculiarium dogmatum, atque eorum nomine à sacris non arceant. Is verò qui in Confessionis alterius Ecclesiâ, sacris participat, nec conscientiam læsisse dicitur, nec à quoquam reprehenditur.

VI. Tandem *verus summusque Unionis gradus est,* quo diversarum civitatum, principatum, regnorum Pastores, intimè sibi sunt in sacris iuncti, eadem tenentes dogmata, nec ob ritus, aut gubernandi modum divisi: præterea mutuo sibi auxilio sunt adversus schismaticos, atque alienos à fide receptâ. Iidem in generalibus Conveniunt synodis, ad pulpita templorum, Cathedras Academicarum, dum cæteroquin idoneos se præstent, seque receptis quoque loco propriis

priis submittant legibus, facto præterea discrimine nullo admittuntur. Auditores verò mediante ista Pastorum, atque Academicorum Unione, atque ad exemplar illorum, Communionem inter sese individuam servant.

V. *Prior* ille Concordiæ gradus alicubi in Germaniâ, ubi una pars alteri civiliter immiscetur, per Theologos, pacis amatores, cum primis reformatos, in usu est. *Alter* in Galliâ obtinet. *Tertius* inter Germanos incassum hætenus tentatus est, non ob difficultates, ut puto, Causæ Theologicæ intimè inhærentes, atque innexas; sed quòd divisis inter Principes ditionibus, quorum quilibet in externa sacrorum directione summus est, aliis Domini placitis non submissurus, Germanicæ Ecclesiæ Protestantes, eminentem istum Unionis gradum vix obtinere queant. Secus in Regnis, ut Britanico, Danico, quorum quodlibet per unum Regem in sacris civilibusque gubernandis est unum.

VI. Quare cum ineffabilis sacro-sanctæ Unionis Ecclesiasticæ sit felicitas, utique adversus Deum, Ecclesiam ejus, Regem atque Politiam, populi præterea Commune

privatumque Bonum, modis abominandis peccant, Unionem quovis modo discindentes, dum impediunt, quod alii Protestantes, eadem cum ipsis dogmata professi, tantis desideriiis, laboribusque quærunt & expetiscunt.

MEDITATIO TERTIA

UNITATIS SACRÆ BRITANNICÆ PROMOTORES.

I.

SANCTUM VERO Regum Britannicorum Consilium, ut intelligo, semper fuit, non per discordias subditorum regnare, sed per eam quæ legibus Regni sancita est animorum in sacris Unionem. Utrique MODERNUS PACIS SACRÆ CIVILISQUE TUTATOR, ECCLESIAEQUE ET FIDEI DEFENSOR, REX SERENISSIMUS, Unitate Ecclesiasticâ nil salubrius esse pro summâ Sapientiâ novit, Prudentiaque Singulari, quæ in sublimi Fastigio elucet.

tran

tranquillissimè procurat, stabilitque.

II. Verum orti sunt in Corpore Britannicæ Ecclesiæ, protuberantes, è nimia fortè licentiâ, tumores, ex his ulcera, novæ nimirum opiniones, nova schismata: Quis curet illa? non Gallus, non Belga, Nimium vicini sunt, imminet. Ipsi inter vos, ò Boni! vestrum curam gerite. Ita enim plerumque accidit, ut terræ clima, in quo morbi, vel è calore nimio, vel frigore intenso, aliave intemperie grassantur, plantas simul producat ejusmodi morborum profligatrices. Neque desunt portentosis istis Schismatum morbis tollendis Medici periti, in hac ipsâ Insulâ, quâ multiformis animorum Contagio grassatur.

III. Hi remedia applicent, ego interim non nisi Judicis, aut Botanici partes, illis non invitis sumam, ut qui in alterâ transmarinâ terrâ integris septem lustris, similes observaverim medicasque herbas, & morbos, non minus pertinaces, imò tam noxios, ut multa millia hominum in furorem fuerint conversa.

IV. Quos inter dum alii aliis, veræ placidæque medicinæ ignari, præterea ipsi quandoque non dissimili morbo affecti, incautiùs

cautiùs mederi voluerunt, nescio quo consilio malo factum, ut per sanguineas phlebotomias, scarificationes nimias, & sanguisugas lethiferasque hircudines se invicem confecerint. Et nunc iterum eodem morbo sacro correpta Germania, emaciationes, sectiones, encaustica, sanguinisque profluvia, miserrimo cruciatu perpetitur.

V. Quæ quidem omnia ex dissidiis primum sacris hinc civilibus sunt oriunda. Urinam felicior hæc regio sua nosset bona, quæ unitas sola profert; quantamque perniciem excidiumque gignat Dissidium, Schismatumque furibunda Erynnis seriò dignosceret!

ET CLERUS BRITANNICUS. VI. Quare ad vos præprimis me converto, ECCLESIAE juxta leges antiquas in triplici regno constitutos ANTISTITES, post AUGUSTUM VESTRUM MANARCHAM primi Vos Pacis sacrosanctæ Promotores cluetis: ut qui regatis in Pace, quos Pacis Princeps curæ vestræ commisit. Facitis utique ut Pacis sint filii, indiesque jungantur illis plures, qui & suo & communi malo, vel abducentes, vel abducti, publico se cultui subduxerant.

VII. Omnes quidem Ecclesiæ hujus cives,
(felices

(felices utique præ calamitosiſ exterioriſ , qui ſchiſmatum ita bellorum flammis miſerè conſumuntur ;) ad concordiam ſacram artiſſimè fovendam ſe mutuò invitare tenentur. Cum primis autem Vos curatiſ illam , quos Deus vocavit ad Evangelium Pacis , & prædicationem Verbi Divini , prudenter jungitiſ remedia , tollendo Diſcidio neceſſaria.

VIII. Non diffiteor quoscumque in populo dei , ceu Oves Servatoriſ noſtri , ad promovendam Unionem ſacram , communi quodam amore duci , oportere : Verum qui ampliùs quid , quam Chriſti Oves ſunt , qui Servi , qui Paſtores , qui Epiſcopi , in conſpectu ejus Ovili Britannico , vidente , plaudente grège toro , hinc inde delireſcentes , palantesque , divinâ poteſtate muniti , cumulatiùs aggregatiſ.

Alii vocatione quadam communi , Præſules propriâ , atque ſingulari , Eccleſiæ augmentandæ proſpiciunt , ad coagmentationem ſanctorum , ad ædificationem Corporis Chriſti.

IX. Singuli è populo liberos ſuos , cognatos , affines , familiares invirent licet , *Eamus in domum Jehova* , dicantque *Tranquilli ſint amantes*

amantes tui, à Hierusalem. At qui portas ejus custodiunt, Pacem mediis ab officio suggestis, sollicitudine ac felicitate majori procurant; Ut illi qui foris sunt, fructibus ejus alliciantur, atque in Publicum Ecclesiasticæ Pacis veniant Consortium.

MINISRI. X. Vos verò, qui vel suasionem
SEPARATO- aliorum, vel propria sapientiæ
RUM cætuum. fiducia, separationes fovetis, ne
vana rerum præsentium, vel futurarum
speculâ deliniti, nescii Christianæ Charitatis mandato cedere, oblatum, rogo, Pacis consilium respuite; ne si rogati impræfens auxilium afferre cesseris, communibus malis, quæ per dissidia justo Dei Judicio transmarinis obveniunt, etiam ipsi impliciti, auxilium inveniatis nullum. Quod ne quidem pertinaciùs oblucentibus sperandum à DEO; cujus adversantes mandato, communionem negligunt sacram, ob innoxios ritus, & gubernandi formam, non novitùs inventam, sed antiquam, primæque Ecclesiæ, & omnibus modernis, etiam Protestantibus, plerisque conformem.

XI. Ad hoc opus pientissimum simul, atque imprimis necessarium vestram adhibete

te operam , si non ex præscripto scientiæ ,
quam præ mille aliis , contra communem
Christianorum sensum , fortean vendicatis
vobis ; saltem ex mandato CHRISTI , qui
Sapientia ipsa , Pacem toties Ecclesiæ suæ
demandantis. Ecclesiæ Christi unimini ,
In hujus obsequium , qui Christianis omni-
bus Charitatis strictissimè obligantem tulit
Legem , quam nec profani , nec Pertinaces
intelligunt. Juxta quam vos ipsissimi judi-
candi estis , in horâ mortis decretoriâ , atque
in adventu tremendi Judicis ; In hujus ob-
sequium qui Unitatem Ecclesiæ , Pacemque
præscribit , corda reflectite vestra vestro-
rumque , Ipsi Communionis sacræ concili-
atores. Tandemque facite , *ut una sit lin-
gua , cor unum , Ecclesia una , sicut Deus u-
nus super omnia benedictus.*

H

MEDI-

MEDITATIO QVARTA
UNITATIS SACRÆ BRITANNICÆ
VINCULUM,
CONFORMITAS cum UNIVERSA
CHRISTIANITATE.

I.

SI quando Christiani orbis Doctoribus rimariis, in unum foret conveniendum Templum, prout olim Israelitæ singulis annis in Hierosolymitano congregabantur, vel nullum inveniretur, in tam diversas abeuntibus partes, aut foret Britannicum.

II. Orientales, Lutheranorum aut Calvinisæquarum non interressent cultui, quod abundè patet è Tubingensium actis, cum Græcis, atque aliorum cum Cyrillo qui ab Ecclesiâ suâ damnatus. Disciplinæ vero Genevensi hinc inde subjecti, præ se ferunt Britannicæ Ecclesiæ æstimationem; Belgæ fæderati

æderati Anglicorum Episcoporum ac Theologorum Judicia, vota que in synodo sua expetierunt, & Consignarunt, hodieque illi ipsi sollicitatores syncretismi Lutherano-Reformati, licet Magistrum Calvinum non nihil reveriti, tamen ita flectent, reflectentque sua dicta de rebus Adiaphoris in Ecclesia, ac moderabuntur, ut & illis ingressus in templum Anglicanum pateat.

III. Qui vero non circulares Præsides, sed perpetuos Antistites, & Decanos habent, novationem omnem averfantes, quales Helvetii, quorum aliqui, etiam Canonico Collegia, inde à Caroli Magni institutione perpetuant, réformationi semel factæ constanter inhærentes, nec quovis è Sabaudiâ vento mobiles, mirum quantum Ecclesiam Britannicam dilaudent! Lutherana autem; Danica, Suecica, Saxonica, Lunenburgica, Megalopolitana, Wurtembergenses, Maritima & Rhenana, quasi sororiantem sibi Anglicanam, & amant & æstimant, Aerianos ceu subdolos Ecclesiæ suæ cunicularios cautissimè averfantur.

IV. Orientalium verò Christianorum mirus cum Britannis consensus est, ut appareat primos igniculos Christianæ pietatis,

quos Orientales Insulis istis importarunt, in pectoribus posterorum hodieque inextinctos permanere. Adeò in dogmatum Universalitate à contentionibus omnibus defæcatâ, Ritibus internæ devotionis indicibus, quin & antiquâ perfectâque gubernantæ Ecclesiæ formâ, quam inde à primo natî Servatoris seculo sanctè conservarunt: insuper Conciliorum primæ noiæ amplexu, atq; explicatione sacri codicis, è sanctis Patrum scriptis depromptâ, Orientales cum Britannis hodieque conveniunt, ut præ aliis similes sibi videantur.

V. Atqui illa demum veræ Ecclesia est, in Symbolo Catholica dicta (2) “id tenens
 “quod ubique, quod semper, quod ab omnibus creditum est—sequens Universitatem, Antiquitatem, Consensionem. *Universitatem*, siquidem hanc unam fidem
 “veram esse fatetur (Ecclesia Britannica)
 “quam tota per orbem terrarum confitetur
 “Ecclesia: *Antiquitatem*, siquidem ab his
 “nullatenus sensibus recedit, quos sanctos
 “Majores ac Patres nostros celebrasse manifestum est. *Consensionem* quoque itidem,
 “siquidem in ipsâ verustate, omnium vel

---

(2) *Vincentius Lyrinensis contra hæreses cap. 3. pag. 6.*

“certè penè omnium sacerdotum, pariter
“& Magistrorum definitiones, sententiasque
“sectatur.

VI. Adeò Britannica Ecclesia, firmissi-
mo isto Unitatis vinculo, cum omnibus è
quatuor mundi angulis, congregatis Chri-
stoque adductis Ecclesiis connexa est; in
cujus leges, mores, & politiam tota Chri-
stianitas convenire, Ecclesiæ Orientales &
occidentales pariter sociales esse possunt.

VII. Quare ob nexum Unitatis cum totâ
Christianitate reliquâ verum, conspicuum,
evidentem, Ecclesia hæc Britannica divina
est, Catholica est; extra illam qui Regni ci-
vis esse volens, non Ecclesiæ, factiosus est,
in Schismate permanens, alienus à Christia-
nitate, alienus à Corpore Christi, ab ejus
capite sejunctus.

Atque ut hæc Britannica Ecclesia divina
est & Catholica, certa, veraque cum aliis
Ecclesiis Unita, ita ex eadem, cuivis syn-
cero fidelique membro in Ecclesiam trium-
phantem, migratio est, vera, certa, secura,
æternumque beata.

M E D I.

MEDITATIO QUINTA
UNITATIS SACRÆ BRITANNICÆ
CONSENSUS
cum *RATIONE & NATURA*
I.

PRæter omnem verò rationem illud est, Quod orientales pariter atque Occidentales, inter seipfos cæteroquin dissidentes Ecclesiæ, interque illas Protestantium communi nomine insignitæ, cum Anglicana coalescere possunt, ob doctrinæ, ritum & gubernatricis formæ consensum; in eodem tamen isto triplici Regno inveniantur plurimi, qui cum ejusdem Ecclesiæ publicâ in dogmatum uniformitate conspirant, ob ritus vero & gubernaminis modum, desiscunt.

II. Ecqui verò, rogitet quis, sunt isti ritus? Pauci certè & antiquissimi, naturæ, rationique gentium omnium consentanei. Hos inter, *Genusflexio*, quam si tepor, morositasque sustulisset, urique Zelus divinus restitueret.

III. SAR-

Sanctissimo cuique Patriarchæ, Regi, Prophetæ, Apostolo, ipsi tandem Sospitatori nostro, cum in terrâ degerent consueta, (a) atque omnino venerantium naturæ consentanea. Is enim Orientalibus & Anglis populisque aliis familiarissimus mos est, ut prostratione atque in curvatione corporis, magnam animi Venerationem demonstrant. Apostoli cum Pascha comederent, humo strati discumbebant utique, at cùm Sacramenta Dominici Corporis sanguinisque reciperent, putemus eos minorem reverentiam, acceptando tantum donum exhibuisse Servatori suo, ac mali Dæmones? (b) qui cum ipsum conspexerant, accedebant ei ad pedes, ut eorundem nequissima mancipia, Milites patienti pro nobis submittebant genua (c) quod pientissimus Monarcha JACOBUS, (d) cogitatione devotâ Perpendit, inquit; Placuit omnipotenti, milites "illos efficere cultores Christi, ut Corpore quidem venerationem Regi debitam exhiberent, quam animo non intendebant. Docens nos colendum illum, filium-

---

(a) *Matth. 16. 39.* (b) *Marc. 3. 11.* (c) *Matth. 27. 29.* (d) *Meditations upon the 27, 28, 29. verses of the 27. Chapter of St. Matthew, written by the Kings Majesty.*

"que tam corpore ut illi fecere, quàm ani-
 "mâ qd Christianorum nemo negat, agnos-
 "cendum, siquidem utrisque & Creator est,
 "& Redemptor. Quare illi, qui quovis loco
 "temporeve, Christo cultum denegant
 "corpore simul atque animâ præstandum,
 "eâ quidem re militibus hisce profanis in-
 "feriores sunt. Quod exoptem, observe-
 "tur à stultis & superstitiosis Puritanis,
 "Benedictum sacramentum genibus flexis
 "recipere nolentibus. Quod si unquam,
 "precum certè tempore Christus colendus.
 "Neque precibus, meditationibusque piis
 "concipiendis opportunius est tempus, eò,
 "quo recipimus Sacramentum. Et quis lo-
 "cus cultui commodior, quàm Templum,
 "in quo Sancti ordinariè conveniunt. Ha-
 "ætenu Rex Angliæ, Regis cælestis cultum
 "vendicans. Quid illud? *Adorato Christo*
reversi sunt Apostoli: (c) Scilicet Paulus ad
 Gamalielis sedebat pedes, discens, & hi
 unicum Magistrum, Dominumque & filium
 Dei non adoraverint? Corporis sanguinis-
 que Sacramentum venerabundo gestu non
 receperint? Natura ipsa deorsum flectit
 ejus corpus, qui à Rege ingens bonum do-

(c) *Luc. 24. 52.*

numve recipit, ut animi submissionem & pronitatem in obsequium fidei flexam demonstraret. Deus certè venerationem suam, atq; discretionem rei sacrae à profana, juxta Naturam (cujus ille author) in quavis natione dictamen, gratiosè recipit, ut qui benigno vultu etiam Achabi inflexionem respiciat. Adeo ut cultus externus, quo superiores Inferiores, ut Britanni Regem honorare consueverunt, internam animi venerationem reddens conspicuam, non denegandus Deo à veris sincèrisque ejus Cultoribus. Qui eos utique exhibent gestus, quos natura vel consuetudo populi in naturam abiens movet; secus longè ac illi, qui ad versandi prurigne circumacti, in gyrum rotati, Turcarum potius quam priscorum Christianorum imitatores, semicirculariter à pane ad Vinum sese convertunt.

IV. Nunc, quod *Vestitus* discrimen concernit, est illud naturæ utique consentaneum, quæ & ipsa, demonstrante Servatore, in vario florum amicimine se conspicuam præbet. (f) Quid igitur de *Vestitu* (vestisve discrepantiâ) solliciti estis? Si commune Rationis dictamen in hoc regno, atque u-

---

(f) Mat. 6. 30.

bivis terrarum, amictu, insignibusque homines discriminet, quidni personarum, atque munerum, & actionum diversitati ostendendæ, amictûs modica, passimque usitata servetur distinctio? Si Sabaudus nigrum colorem solum amavit, fecit quod singulari suæ naturæ conveniebat, discriptæ à Germano Principe L. E. Gaudeant alii in Deo, atque amiculum album mutuentur ab Angelis & senioribus Apocalyptricis, eorum etiam, quod per imbecillitatem fas est imitantes synceritatem, seque præparent, ut in cælo adpareant iis induti, (g) & sequantur, vestiti bysso albâ & purâ, CHRISTUM amictum veste tinctâ sanguine.

V. *Ritus* tandem omnes, & numero paucissimi sunt, & tempore antiquissimi, naturâ faciles prorsus, atque amabiles, qui hominem excitant, attentum præsentī faciunt instituto, sive erecta Confessio fidei, sive depressa humilisque Deprecatio, sive hilaris gratiorum actio Deo sit reddenda. Certè omnes Naturæ conveniunt humanæ, quæ quidem aliquâ in Deum religione tangitur.

VI. Adeò ut definire quis possit Cere-

(g) *Apo. 19. 14.*

moniarum Britannicarum exiguam istam
congeriem. *Formam externam cultus Divi-
ni, significatricem interni, seriam, deco-
ram, ordinatam, Naturæ congruam & Scrip-
turæ, atque Ecclesiæ Universæ praxi, lege
Britannicâ stabilitam, ut & animo & corpore,
publicus Deo cultus, ornate, decenterque
præstetur* (h).

(h) 1. Cor. 6, 20. collatus cum *Ab.* 17. 28. 2. Cor. 8, 21.
Rom. 12. 17.

I 2

MEDI.

MEDITATIO SEXTA

UNITATIS SACRÆ BRITANNICÆ

CONSENSUS

cum POLITIA.

I.

Q Uod si communem mortalibus gubernandi formam contemplemur, quæ inferior constanter à superiori regitur, non alia olim hodie in omnibus Ecclesiæ Britannicæ Cætibus obtinet, atque illa quidem ab ejusdem primordio jugiter conservata.

II. Ecqua verò inde ab ipso mundi ortu quam Hierarchia fuit gubernatio? Utique *homo animal rationale religiosum est*: Religioso verò instinctu gentibus omnibus communi, semper atque ubique ab uno Sacrorum Antistite religiosi, & per eos populus in colendo Numine dirigebatur. Hierarchicum statum, *Ægyptii, Chaldaei, Græci, Romani, Arabes, sive Gentiles essent, sive Christiani*, tenuerunt. Dissentiebant hi omnes millefariam,

riam, at in hoc uno consenserunt naturæ, rationique convenientissimo Ordine.

III. Rogentur primævi *Patriarchæ*, legatur *Moses*, audiatur *CHRISTVS* formam regundæ Ecclesiæ Judaicæ, disertè commendans: evolvantur Historici Christiani, jam inde à tempore Apostolorum ad nostros annos, eatur per temporum interval- la singula, regiones, civitates, Dogmatum disparitas, Regiminis uniformitas conspicietur. Nam quod pauci quidam novatores Arriani, necessitate, ut securi essent adversus Magistratum ordinarium, potissimamque partem plebis, Anarchiam, illegalemque inordinatæ plebis, cum non ordinatis ejusdem Præconibus mixturam invexerunt, toti Orbi Christiano præscribere nequit.

IV. Præterea res ipsa clamat, & continuæ concertationes, (mera carnis opera) jam inter Ministros, jam Magistrum plebem selectam, jam vexatam plebem residuam, jam Magistratum, si Catharus esse velit, à Ministris & plebe pendulum, alioquin excommunicationibus damnandum, publicitè demonstrant, quàm damnosa sit Arrianæ formæ versuta machinatio.

V. Quin Regnis omnibus & Principatibus,

bus, ipsisque Rebuspub. status Hierarchicus
intimè, ipsaq; naturâ suâ congruit. Comuni
bono peragit omnia, dispellit civium dissidia
in sacris civilibusque negotiis suborta, in-
sidias, motus, seditiones plebeias, bella tan-
dem civilia impedit, atque arcet, quibus
utique malis Politicæ laborant, quæ disci-
plinæ Sabaudicæ plebeio dominatui sunt
subjectæ.

MEDITATIO SEPTIMA
UNITATIS SACRÆ BRITANNICÆ
CONSTITUTIO
SEPERATOS AD UNIONEM DUCENS

I.

ECce Tempus acceptabile olim quo au-
spiciis Beatissimæ Memoræ R. Jacobi
Angliæ combinata Scotia, Ut una esset Bri-
tannia! Acceptabilius porrò futurum,
quando illa vinculo Religionis Uniformis
arctius adunetur: Ut positâ simultate omni,
quæ malè divulsit animos, Una eademque sit,
Unione sacrâ, ut Civium Britannicorum
SIT

SIT UNUM COR, ET ANIMA
UNA (*).

II. Verbis exprimi nequit, quanta Felicitas populum maneat, cujus in sacris, COR UNUM, ANIMA UNA. Huic Deus verè unitus. Is pace belloque eodum se venerantibus cultu præsens erit, adfister adversus Ecclesiæ Britannicæ Regni hostes, sive intus illi sive extus lateant pateantve. Cælitus copiosior beabit Gratia Divina, precantes simul, & simul pugnantes. Unum Anglum impugnare vix audent vicini, quid facient, cum unanimis pugnat omnis Britannus, non à seipso divulsus, Tricorpor, in quo *Unum cor & anima una, per uniformem cultum in Unum directa Deum!*

III. Felicissimos utique, se, perpetuis impliciti bellis, Capitibus corporibusque mutuùm obversi, corde animoque ob irreligiosum in religione dissensum sibimet adversi semper *Germani*, censerent, Victoriæ perpetuam adversus Imperii hostes obtenturi; si resonare posset inter ipsos Epiphonema illud sanctum COR UNUM! Id reformati transmarini præprimis intelligunt, quare modis omnibus Lutheranorum

(*) *AG. 4. 32.*

ambiunt,

ambiunt, quæstantquæ Pacem. Quin omnino illam inire desiderant, nec dogmatum discrimen ipsos avertit, mitigatione sententiarum facile conveniri posse autumant, de ritibus aut disciplinâ ceu dogmatum umbrâ litigium planè nullum. Dummodo certum in uno corpore Protestantico unio consilari possit: Quam intuitu Boni Publici & Privati, civilis pariter atque spiritualis a-nicè concupiscunt.

IV. Quæ dum considero, nescio quis alius longè, difficilis atque inimicus spiritus, Transmarino illi Reformato, prorsus dissimilis, corda occupet quorundam. Qui si reformati volent esse, cum Transmarinis uno fateantur ore, animoque (*). Tantum abesse, ut damnent Lutheri vestigia pressius sequentes, ut contra pro-
 "ris Christi Ecclesiis particularibus habe-
 "ant, *summis denique animi desideriis fir-*
 "tiores cum iis *compassionem expetant, &*
 "querant. Atque eo firmiter cum Reformatis Transmarinis illis sympistis suis, Ecclesiam quæ sub Edvardo sexto, Elizabetha

(*) *Hotton Theologus Amstredamensis reformatus Pastor libro ab Ecclesia Gallicâ probato de Christiana tolerantia sect. 1. cap. 3. p. m. 47.*

Regina, Jacobo Monarchia, Carolo Martyre, Carolo moderno Augusto, xxxix Articulos, Communemque Precum librum observavit, hodieque observat, verè Reformatam esse, *summis denique animi desideriis* strictiorem cum eâ compactionem expetant & quarant.

ECCLESIA V. Certè qui ECCLESIAM BRITANNICAM considerat, CA descripta. agnoscit Eam esse Commun-

nem Visibilem, ejusdem fidei & cultûs, regulis in Scripturâ revelatis, atque Universæ Ecclesiæ praxi conformem.

VI. *Visibilis* primùm est Communio, quæ sine ordine superiorum & Inferiorum persistere nequit, uti nec ordo sine potestate. Quare primævus ille Ordo Episcoporum, Presbyterorum atque Diaconorum, antiquitus divinitusque constitutus, servatus, confirmatus, perpetuus ut sit necesse est.

VII. *Fides* dogmatibus utrinque confessis pura. *Ritus* pauci atque innoxii. Omnia verò ista Toti Christianitati communia.

Quare omnium Christianorum Judicio orthodoxi Patris (c) Vincentiï Lyrinensis, Schema olim inter Orthodoxos ac Schis-

(c) Vincentius Lyrin, hæresis cap. 25. m. p. 60.

maticos Peregrini, Peregrino mihi, verba
 sensu itidem orthodoxo imitari liceat. "Bri-
 "tannus verus est, & germanus Catholi-
 "cus, qui veritatem Dei, qui Ecclesiam,
 "qui Christi corpus, diligit. (en Com-
 "munionem!) qui divinæ religioni, qui
 "Catholicæ fidei, nihil præponit, — quic-
 "quid universaliter antiquitus, Ecclesiam
 "Catholicam tenuisse cognoverit, id solum
 "sibi tenendum, credendumque decernit.
 "(En dogmata ac disciplinam!) Quicquid
 "vero ab aliquo deinceps uno (Calvino)
 "præter omnes, vel contra omnes sanctos
 "novum, & inauditum subinduci senserit,
 "id non ad religionem, sed ad tentationem
 "ac schisma, potius intelligat pertinere.

VIII. Jam verò universa Communio Bri-
 tannica, ceu unum cum ipso regno consti-
 tuens Systema, jure ipso cives omnes Chri-
 stianam profitentes fidem, in se complecti-
 tur. Ita, ut juxta leges divinas, atque huma-
 nas, sacras & civiles, sit Societas, quæ separans
 sese, ecclesiasticè, civiliterque in unum pec-
 cat Corpus, Ecclesiam nimirum, quæ ratione
 personarum eadem est cum regno, adeoque
 contra publicas immortales leges in Regnum
 pariter delinquit. Quod civiliter guber-
 natum,

natum, ecclesiasticè simul regitur prout est Ecclesia, sive Civitas Dei, aut Regnum Christi in Britannia.

IX. In quo ipse PRIMUS CIVIS REGEM est REX, defensor simul & Patro- HABENS nus, atque nutritius Ecclesiæ: Qualis circa sacra fuit Moses, illa *ordinans*; qualis David illa *promovens*, Salomon *exornans*. Ezechias ad primam legum morumque formam *reducens*.

X. Nec inferior est potestas Regi, quàm fuerat primis Christianis Cæsaribus, qui synodos indicebant, Episcopis adsidebant, Hæreticos puniebant, Canones Subscribebant, atque hæc omnia non precariò sed suo nomine, non sejunctim, sed conjunctim Episcopis, juxta Canones feliciter hæc omnia peragebantur.

XI. Atque hæc Ecclesia est, ANTIQV-
tiquitate venerabilis, quæ ab A- SIMA.
postolis S. Jacobo S. Petro & Doctore gen-
tium, Apostolicoque viro Josepho Arith-
mathæo collecta, prima omnium quod sci-
amus Deo Christoque ejus publicum in
templis exhibuit cultum. Eadem regnan-
te B. Lucio primo Regum omnium Christi-
ano, (A. C. 176.) augmenta sumpsit. In

ipsis vero primordiis Episcopos suos habuit, qui per orbem Britannicum latè diffusum Christianum populum regebant.

XII. Jam tum Tertulliani tempore ^(d) Britannorum inaccessa Romanis loca, Christo fuere subdita, & sub Constantio religionis plena vigeat libertas ^(e).

“Cum Ecclesiæ in aliis orbis partibus
“persecutionum fluctibus jactarentur, so-
“lus Constantius Constantini Pater, per-
“misit Christianis potestatem liberè suam
“religionem excolendi — quamobrem
“hinc capere conjecturam licet, neque Gal-
“lis neque Britannis — contra leges vi-
“sum esse, Christianam religionem, dum
“adhuc vita suppeditabat Constantio, pro-
“ficere.

XIII. Quid repetam, ^(f) de primò Imperatore Christiano, Britannicâ matre genito, in Britannia nato, in eâdem Imperatore creato, Constantino illo, ut Ecclesiæ Orientalis atque Occidæ, sic Britannicæ Patrorum insigni? qui Arelatense concilium (A. C. 314.) convenire jussit: Atque huic Britannicæ Episcopi interfuere & Ni-

(d) *Tertul. lib. adv. Judæos cap. 7.* (e) *Sozem. lib. 1. hist. Eccles. cap. 6.* (f) *Polydorus histor. Angl. lib. 2.*

ceho orthodoxo (A. C. 325.) ipso teste Athanasio, & Sardicensi (A. C. 347.) & Ariminensi (A. C. 359.) (g).

XIV. Hieronymus (h) Ecclesiæ Britannicæ, velut ingentis partis, unitatem "cum
" Catholica ostendit, dum infir, & Galliæ,
" & Britannia & Africa, & Persis, & Ori-
" ens, & India, & omnes barbaræ nati-
" ones unum Christum adorant, Unam ob-
" servant regulam Veritatis.

Britannicas fuisse duas testantur antiqui, (i) unam Albionem, alteram Hiberniam Scotorum patriam: iterumque scriptores earum unam alterius nomine indigitant, ut tandem Britannia tota, sit hoc ipsum triplex Regnum, ad prima Ecclesiæ Unius Principia DEO auspice reversurum.

XV. Quin & hoc perpensione non indignum, quòd eosdem totus hic insularis orbis in plures licet divisus partes, Christianitatis Fundatores habuerit Apostolos. *Quorum alius Ægyptum & Lybiam sortitus est, extremas verò Oceani regiones & Insulas Britannicas alius obtinuit.* Fundamento Ecclesiæ Britannicæ Apo-

---

(g) Vsserius Archiep. de Britan. Eccles. primordiis cap. 8. pag. 195, 196. (h) Hieron. tomo 2. Epist. 85. (i) Ptolem. Geogr. lib. 2. cap. 2. & Philosophus Madaur. libro de mundo.
(k) Vsserius cap. 16. pag. 740. Niceph. histor. lib. 1. c. 1. lib. 2. c. 49.

stolorum manibus posito, eam ædificarunt ex ordine Episcopi quorum longam enumerant seriem Annales.

XVI. Gloriam Servatoris, insulas has lumine pacis ipsis primis seculis illustrantem deprædicant summopere Patres; (1) Chrysostomus inquit. (m) "*Britannicæ Insulæ extra hoc mare sitæ, & quæ in ipso Oceano sunt, Virtutem verbi senserunt, sunt enim etiam illic fundatæ Ecclesiæ, & erecta Altaria.*" Cujus manu? Antistitum provisione, curâ, regimine sollicito. Eorum ministerio in his Insulis semper impletur, quod de Messia prædictum; *Dominabitur à mari usque ad mare, (quo Insulæ cinguntur) sicut in universo orbe terrarum, quæ tanquam omnium quodammodo maxima est Insula, quia & ipsam cingit Oceanus (n).*

REFORMATA. XVII. Atque ut Ædificatores Episcopi, Ecclesiam supra fundamentum Apostolicum, quod est unicus ille noster Servator, condiderunt; ita iidem successu Temporis in vastâ illâ Dei Domo emergentes abusus emendabant.

In Ecclesiâ inquam, cui adjungatur, ne.

(1) videatur Vsserius, pag. 787. (m) Chrysost. operum tomo 6. (n) Augustinus. ep 80. ad Hasyebium.

cesse est, suam seriò quærens salutem. Ut Moses tabernaculum ad Ideam in monte visam, ut Salomon templum ad formam tabernaculi, ut Esdras ad Salomonæum exemplar ædem extruxit: Sic autoritate Regum, per Episcopos Ecclesiæ Britannicæ ad normam Scripturæ, & formam antiquam renovata est. Huic, ceu membrum, inferi, honor est apud Deum, honor atque decus apud omnes primævæ Pietatis Veneratores.

XVIII. Interea contemplor ECCLESIE, Ecclesiam hujus Regni, uti & ali- CATHOLI-
as Africanas, Asiaticas, Europæas CÆ PARS,
publicas, ceu partem Ecclesiæ Christianæ
universim consideratæ, sed partem quæ
Toti convenit in dogmatibus, ritibus, &
gubernatione primâ. Dum qui peculiâres
Magistros sequuntur, inter se divisi sunt,
nec cum aliis Christianorum Ecclesiis pub-
licis conjuncti, odio semper habentes quæ
Universa observat Ecclesiâ. Adeo ut tan-
dem, cæco sacrilegoque errore corrupti,
Aeriani novatores CHRISTUM CATHO-
LICÆ ECCLESIE CAPUT, omnibus
gregibus suis spoliare, depauperare, Cor-
pus Ecclesiæ dilacerare doloso schismate
moli-

moliantur; nescii tandem, quo se Vertiginosi vertant, nemine Principum, Doctorumue ab Ecclesiâ publicâ ad ipsos divergente, in seipsos mutuūm eristitis. Scriptis, technisque mundanis, & novis subinde figmentis hostiliter armantur: sic solutâ religione, omni Schismate, verò in solo plebeio, fanaticoque popelli animo adhuc hærescente, in multiformes, ac merè variegatas Tremulorum, Socinianorum, & ni prohibessit Deus, Ismaelitarum tandem atque Atheorum partes abituri.

XLX. Quàm beati verò Fideles singuli, cætusque omnes, Ecclesiæ publicæ, tam felicitis Regni, sub uno Rege per uniformitatem legalem inserui!

Nam quod Transmarinæ quædam Congregationes, Unitatem plénariam, summo perè licet exoptatam, communi præstare nequeunt Bono, dūm per diversas in eodem imperii systemate Gubernationes à se invicem separantur, id Britannix Magnæ summo Dei beneficio & faciliè factu est, & Ecclesiæ pariter atque Politix omninò salutare.

XX. Quid enim optatius pio esse potest, quàm jungi Ecclesiæ, quæ instructa est cælesti verbo, quod ipsimet Alieni non diffidentur,

tentur, instructa sacris ritibus, quos Ecclesia tenuit primæva, Regiminis externâ formâ inde ab Apostolorum tempore constanter servatâ. Quæ una est, non multiformis, antiqua non novella, Catholica, non partium studio discissa; tandem quæ CHRISTI est, sese manifestantis in Corpore manifesto, per manifestam ^{PUBLICAM} præsentiam, quam promisit, EGO VOBIS SUM; & reipsa præstat, adversus omnes Mundi, sectariorumque insultus, mediante solemnî perpetuoque Cultu, qui prædicatione, Sacramentorum ad ministratione, Precibusque, & directione primævæ simillimâ perficitur.

XXI. Novi ego Desideria flagrantissima multorum cætuum, quos Reformatos sub cruce vocant, clanculûm congregatorum; hi ut publicam haberent ædem vel minimam, nihil non moliti sunt, sumptibus pepercere nullis.

XXII. Nimirum Christianismus sive verus, atque in antiquitate perdurans, sive novellus & fictitius, inter privatos delitescere parietes, iisque contineri non vult, manifestari gaudet. Unde primi Christiani, licet Ecclesia adhuc tenella esset, mox

L

publicos

publicos instituere cætus, atque ea propter martyria, (si delitescere voluissent non subeunda,) & persecutiones, cruciatusque gravissimos sustinuerunt. Ut haberent *Domum Dei elevatam super omnes colles, ad quam fluant omnes gentes.* Ab ea seperati in hæreticorum aut gentilium habebantur censu. Christianismo igitur, qui publicus semper, uti obstant, ita semetipsos produnt clandestina formantes conventicula: causantes ritus quosdam, certè innoxios, atque omni ætate consuetos, separant sese, eo ipso verè sic dicti Schismatici, ab Ecclesia, quam in Christo fundatam, neque hæresi contaminatam agnoscunt.

XXIII. Quin tristi supercilio tandem sublato, atque infestâ Patriæ pertinaciâ, Charitatis fervore devictâ, ad Ecclesiam Britannia replendam confluat tandem separati! ad quam conspicuam publicamque gentes atque populi, præstito Dei promisso atque expleto confluerunt, Picti, Saxones, Angli, Hiberni, Scoti, Majores vestri, à Deo primùm alieni; aggregamini Ecclesiæ quam suspiciunt hodièque ij quos Vos ipsi Orthodoxos agnoscitis, quin mutuùm incitate vos acclamatione festâ sanctaque,
Venite

(^a) *Venite ascendamus ad montem Domini & ad domum Dei Jacob, & docebit nos vias ejus, & ambulabimus in semitis ejus. Ex Sion,* (Ecclesia publica, non clanculario conventiculo) *Lex, (Christi) & Verbum Domini de Jerusalem.* (Ecclesiâ manifestâ, universis conspicuâ.) *Nolite civitatem fugere, quæ supra montem fundata, non latens, sed patens, nec diu abscondi sustinens.*

XXIV. Considerate mecum, quàm verè Deus ut in reliquis mundi partibus, ita in Britannico suis stet promissis. (^b) *Ecce congregabo eos (Christianos) de universis terris, & reducam eos in locum istum, (Ecclesiam visibilem) & habitare faciam eos confidenter; & erunt mihi in populum, & ego ero eis in Deum.*

Et dabo eis Cor unum & viam unam (conspicuam Unionem) *ut timeant* (colant publicè) *me Universis diebus* (continuâ temporum successione) *& benè sit iis, & filiis eorum post eos.)* æternitatem consecutis.

XXV. O felices, iterumque felices Britannos, unitatem intuitos Ecclesiæ suæ, continuatam universis diebus, inde à reparatâ mundi salute, in publico Dei cultu,

(a) Jes. 2. (b) Jer. 32.

mediante nec intermoriente Apostolatu, in eodem Dei Verbo, Sacramentis, Prædicandi officio, moribus, legibusque antiquissimis, dum novitùs superaddita removebantur, publicè stabilitam!

XXVI. Ad hanc unam Conspicuamque domum, quâ fidei ejusdem Domesticos, ordinarii antiquissimâ sanctione sibi succedentes Dispensatores Donorum divinorum nutriunt, Doctores ejusdem Ecclesiæ membra, dogmatibus Verbo analogis instruant, conferant sese Gratiæ Gloriæque futuri participes.

XXVII. In hâc Civitate Dei, iisdem devincti legibus sacris, pacatè publicum propriumque Bonum, unanimes procurent Cives, non demto Uno: Quibus divinitùs inde ab ultimâ antiquitate speculatores constituti, semper intendunt, oculis vigiles, buccinâ verbi vocales, gladio spiritûs armati.

In hac civitate Britannicâ, quam Christus Discipulorum manu olim condidit, mirabiliter inter persecutores Gentiles, Errorumque schismaticos, quin & perversos nonnullorum, tam præfractorum quam Civium mores conservavit, In hâc, monente Prophetâ,

Prophetâ , (c) *super vias stete, videte & interrogate de semitis antiquis* (quæ fuerit religio prima , quæ ritus , quæ administratio , numquid hodiernæ consimilis) *quæ sit via bona , & ambulate in eâ.* Sic demum veri in Civitate Dei cives , in Domo Jehovæ fueritis domestici.

(c) Jer. 6.

MEDI-

77 [78]

MEDITATIO OCTAVA

UNI SACRÆ BRITANNICÆ

UNIENDÆ PARTES

A M O T Æ.

I.

NON ECCLESIA
UNIVERSALIS IN
INTELLECTU DI-
VINO ET THEO-
LOGICO concepta
urpote quæ non uni-
enda, sed unita.

Ecclesia Britannica, di-
vinitus sic constituta,
non aggregat sibi Ecclesiam
Catholicam quæ in divino In-
tellektu est, comprehendens

omnes eos, quos in Ecclesi-
is toto terrarum orbe juxta leges Christi
ordinatis, ceu membra viva, sive Electos
solos Deus videt; Siquidem Ecclesia Ca-
tholica mystica Deo soli nota, in Catholi-
câ per singulas partes suas utique visibili
comprehensa, suo, id est, mystico modo in
Britannica Ecclesiâ, respectu eorum qui in
illa sunt electi, jam unita est:

II. Neque jungit sibi ipsas singulares Ec-
clesias, in singulis mundi climatibus con-
spicuas,

spicuas, veris fideisque Christianis, five electis reprobisque constantes; quæ in *Theologico Intellectu* simul conceptæ, systema sunt Ecclesiæ Catholicæ, cui jam tum Britannica ceu ejus pars unita est:

III. Sed coadunandos sibi ag-
noscit, omnes cætus in triplici
Regno, à semetipsâ ceu Ecclesiâ
Britannicorum communi per
schisma separatos. Prout olim Constanti-
nopolitana, Antiochena, Hierosolymitana,
priusquam Turcicum Imperium, cui schis-
mata ipsa originem dederunt, eas distur-
barer, communis omnibus civibus pro-
vincialis erat Ecclesia. Hodieque Danica,
Suecica, Saxonica, Wurtenburgensis, Tigu-
rina, Bernensis, Basiliensis, & Scaphusina,
novationum proflagatrices omnes, communis
singulis est Civibus Ecclesia, nulla omnino
separatione, aut conventiculis, ceu Pietatis
ordinisque sacri pariter et civilis præsen-
tissimis pestibus toleratis. Adeò illas Unitas
conservat sacra, ut simul Politicæ adversus
extraneum hostem, cujus libidini dissentien-
s Regnum aut Respublica facile pate-
scit, firmissimum sit munimentum.

IV. Quare ut benè regulatum quodlibet
Regnum,

Regnum, Principatus, & Respublica, suam Ecclesiam, eamque unam Communionem habet, nullis cæsuris, sectarumque divulsionibus obnoxiam: Sic Britannia tota, triplici regno constans, Ecclesiam constituens unam, ceu Triangulum unâ peripheriâ contentum, DEO TRIUNI perplacens, adversus hostes præpotens, in seipsa felix perennabit.

Hâc solâ, neque aliâ ratione ullâ, quamdiu Deus per Media gubernat, regulatum Britannia systema regium, pace in terrâ firmum, & salutis in cælo impetratione beatum est futurum.

V. Quod transmarinæ nationes ad perpetuam sui conservationem frustraneis propè votis exoptant, id præ illis omnibus, si Unitatem facilitantia spectemus, sibi que deesse nolint Cives, obtinere potest. Atque utinam affato hæc suo de Una Ecclesia Deus Optimus annuat. (*) *Efficiam eos gentem unam, in illa terrâ, in Montibus Israelis (propalâm & conspicuè) & Rex unus erit, ipsi omnibus Rex imperans, neque erunt amplius Duæ Gentes, neque dividuntur, amplius Duo REGNA deinceps.*

(*) Ex. 37. 22.

VI. Quoniam verò in CHRI-^{ATQ. IN IL-}
^{LIS SINGULI.}
 STO sunt omnes unum, non Cæ-
 tus ullus, nec Civium quisquam dissocietur.
 Sit consensus omnium, ut cùm alii
 qui extra Nationalem hanc versantur Ec-
 clesiam Britanni, inter sese Schismatum flu-
 dibus exagitantur & colliduntur, vario-
 que segregationum æstu dissolvuntur, nihil
 tamen sit quod Societatis sacre inter nos
 dirumpat vinculum. Esto sit alius alio,
 sapientiâ atque eruditione sacrâ major,
 nec tamen ob id minùs donorum obtinen-
 tem, in communi Oratorio vel contemnat
 vel fugiat. Non intellectus omnium unus
 esse poterit, cor tamen sit unum, volun-
 tas eadem, ut non scrupulosâ subtilitate,
 aperto tamen simplici pectore conspi-
 rent.

VII. Nullum esto inter eos Generis,
 Urbis, pagive discrimen, conditione dif-
 ferentes unum sint in hospitatore suo, ut
 qui *in una Ecclesia unum colant CHRISTUM*,
 Conforment sese, fide utique uniformes,
 moribus totius Ecclesiæ; nec suomet se vi-
 tio, à Corpore, quod Ecclesiam simul
 atque Rempublicam Constituit, divelli
 patiantur: quin grates deo dicant, tam arcte

M

connectenti

connectenti triplex hoc Regnum, ut sive Britannicam dicas Ecclesiam, sive Regnum, idem dicas, cum idem utrumque sit in eodem, diverso modo Ecclesiastico Civilique gubernatum. Nemo non conformem se præstet legi Communi, ut ne difforme reddat, quantum in ipso est, Uniforme regnum, in quo sub Rege cælesti Christo, Rex regnat unus in orbe hoc insulari.

PROFESSIO-
NE CHRI-
STIANI.

VIII. Quis verò est qui ad-
versatur huic Unitati? An Gen-
tilis, an Judæus, dudum vel
conversus, vel ejectus, Non, Verum qui Chri-
stianum se dicit, qui Ecclesiam hanc veram
censet, quæ verbi Divini explicatrix can-
dida, Sacramentorum præsentatrix syncera,
rectrix suorum juxta regulas antiquissimas,
innocuas; præterea ritibus elegans, mode-
sta, pia; Verbo CHRISTI Amatrix, ve-
neratrix, sponsa: Hanc contemnit.

IX. Forte inter transmarinos exul non
unus, Ecclesiam vidit, Britannicæ similli-
ma loquentem, sed pauperem, nudam,
calvam, omni ornatu per ipsos etiam ei
adhærentes spoliata; interea quosvis unde-
quaque ut oppidum ejus augmenta; capiat
& ditescat, civilissimè allicientem; cujus
amore

amore peregrino inter calamitates suas Captus hinc Scorus, inde Anglus, nostram obliquè respicere docetur, post reversus ad sua, propriam averfatur Ecclesiam, Matrem, non juvenculam, paupertinam aut illicem, sed annosam, illustrem, gravitate suâ venerandam. Ab hâc abstrahit aliorum etiam Filiorum animos, ut deserant matrem persuadet, quam in mortem usque sequi cum illis debuerat.

X. Cum Francofurtum tempore ^{REFORMA-}
Reginæ Mariæ, se recepissent Angli ^{TI} ^{NOTA}
nonnulli, Reformati omnes, mox Schisma inter eos subortum: Retinebat utraque pars eadem dogmata, sed prudentiores ex illis in ipso etiam exilio conservatam voluere disciplinam, atque mores Ecclesiæ Anglicanæ, ab ejus Reformatoribus sub Rege Edvardo legitimè institutos. Ab iis sese dirimebant alii, secedentes Gebennam ad Calvinum, qui reduces inde, à Magistro suo adinventam disciplinam, animo profundum impressam, consuetudine peregrinâ firmatam, inter cætus quosdam segreges exercere cæperunt, idque contra Leges Sapientissimæ Reginæ Elizabethæ, totiusque Regni. Hinc odia ipsorum adversus Com-

munem Ecclesiam Britannicam concepta, adeò ut ex placidissimis Reformatis, facti fuerint turbulenti, etiam contra Magistri sui principia, ut qui propter Indifferentia non faciendum schisma disertè asserbat: Cautè licet atque sensim igni Anglicano Scoticoque oleum fuerit infusum.

PURITAN-
NORUM NOTA
DISTINCTI, &
ANGLOCALVI-
NISTARUM.

XI. Atque hi cum sequacibus à prætensa puritate Cathari, vel à Præceptore suo Anglo-Calvinistæ dicuntur.

Hi commotiores indies atque infectiores facti, uti fieri amat inter conjunctissimos primum, quando gliscit factio, separatos habere conventus occæperunt, licet interea ejusdem Fidei adsertores habiti.

XII. At designandum videbatur certum Eridos Pomum, atque illud erat, Liber liturgicus, quem Anglo-Calvinistæ illi syncerissimorum Theologorum, Martyrum ac Confessorum opus esse fatebantur, sibi displicens tamen, licet publicis insuper Legibus esset confirmatus. Sic liber Precum ad Deum, ex ejus Verbo depromptus, atque antiquissimis Ecclesiarum omnium moribus consonus,

consonus, adversus Christi de pace & Charitate primum præceptum, juxta quod vivos mortuosque est judicaturus, Ab Anglo-Sabaudis transmutatus est in Lapidem scandalii ad quem impingentes corruerunt, atque Templo Dei Britannico semet ejecerunt.

XIII. Quibus sese opposuere auspiciis Pientissimæ Reginæ, Ecclesiastici atque Ordo Procerum, Populusque Anglicanus, Reformationem iis quibus facta fuerat modis omnino retinendam statuens, nec quicquam temerè mutandum. Sic è parvis initiis, scintillisque, dum minuta carpuntur atque adiaphora, diuturnum, quod Angliam Scotiamque affligit, Schismatis primò unius, inde ex illo aliorum plurium latè flagrans incendium. Ne restringendum quidem, nisi intercedentium suasionibus, & Rationi locum dantes, aggregentur Ecclesiæ, hætenus ab eâ sine causa fonticâ separati.

XIV. Initio quidem paucorum SEPARATI concepta opinio, pertinaciam gignit, quam ipsi Fortitudinem appellant, verum consuetudine, colloquiis & conversatione, Sociales ut sunt homines, alii atque alii in partes

partes trahuntur, qui se invicem adversus plures, quos sibi imminere vident, animant, præmuniuntque. Quod si merè civilis sub- sit causa, utique Conjunctio; si sacra præ- tendatur, Schisma exoritur. Atque eò ip- so, plures invicem juncti à Toto divellun- tur Corpore, sacro vel civili, tandem utroque.

XV. Sic in Civitatibus, pagis, villis, do- mibus privatis extra Ecclesiam veram, qua- lis nempe ab adversantibus etiam agnosci debet, adeoque extra Ovile Christi nonni- si obstinatione cæcâ hinc inde palant Schis- matici. Aversiones istæ plerumque in mag- nis urbibus, atque vastis regnis non facile ab Animarum Curatoribus vel animadver- ti, vel emendari solent, quoadusque ma- lum inveteratum, dissuasiones spernit at- que adhortamina; pudor etiam correctio- nem fastidit, Preces non inveniunt aurem, exasperant pænæ pertinaciam. Præsentis- simum equidem remedium est Apprecatio divinæ Gratiae, quâ separatus exoret Deum, ut spiritum Charitatis Pacisque Christianæ sibi largiatur; ut ne ipse de salute suâ peri- clitetur, neque aliis in cultu Christiano offendiculum objiciat.

XVI. Uti-

XVI. Utinam verò simultatum spiritu, ceu turbine abrepti, in Rationis & Charitatis orbita sese reduci patiantur ad Ecclesiam, quæ una! quam certè laceßere & perturbare, pacemque & unionem sanctam aduersis impedire studiis, est Christo ipsi in suo Corpore, quod reipsâ singulis in regnis, Principatibus, Rebus publicis Christianis unum est, non discissum, non lacerum, per sectas aduersari, est Christum odisse, & in membris suis persequi.

XVII. Fideles dici volunt, DSSSENTIENTES
fidei consortes, dogmate uniti, NON IN DOG-
externâ tantum formâ divisi. MATIBUS SED
EXTERNIS.

Verùm si de Sanctorum Communione articulus syncerè cordi est separatis, Schismatis infelix lolium, quod Christus non seminavit è Britannia evulsissent; nec ob Problematum aut Adiaphororum infructiferas plantas, Ecclesiæ veræ Paradisum relinquerent: ut in eodem cum aliis Arborem possiderent Vitæ, atque ab illâ fructus Justificationis & sanctificationis in Unitate spiritus, IN COMMUNIONE SANTORUM consequerentur.

XVIII. Atque vel in hoc imitarentur socios suos transmarinos, qui tam addicti sunt

sunt pacis Ecclesiasticæ studio, tantoque potiundæ illius amore feruntur, ut Lutheranis consortes velint esse, licet illi firmiter persuasum sibi habeant, Puritanos infundamentalibus articulis à non-variata, Confessionis Augustanæ socijs dissentire.

XIX. Certè qui eadem nobiscum dogmata, dictis scriptisque defendere satagunt, Articulum Symboli teneant omnem; sin ob ritus & gubernandæ Ecclesiæ formam Protestantibus promiscuè communem, iudicio suorummet contribulium, etiam dogmatum quorundam dissensu insuper habito, sollicitè quærentium damnantur. Interea-que Corpus Ecclesiæ Britannicæ, cui conjuncti debebant esse, injustâ separatione vulnerant.

XX. Cæterum Articulum illum Apostolicæ fidei de COMMUNIONE SANCTORUM, extra controversiam positi veri Christiani antiqui verissimè intellexerunt, non de imaginariâ aliquâ & occultâ, vel ut hyperephani novatores fingunt, internâ solâ, sed reali atque manifesta Unione membrorum in Unâ Ecclesia verâ & conspicuâ.

XXI. Quod si Cathari tum loco Christianorum fuissent, Ecclesia nunquam capisset, utique

utique in diruenda semper occupatiores
quàm extruenda. Si imaginaria Commu-
nio occupasset eorum animos qui Evange-
lium audiebant, non coaluissent cives unius
regni nationis aut provinciæ in Unam Eccle-
siam, nec ista cum uniformi alia Regni a-
llus, nationis, aut provinciæ. Si quod per
eos, contentioso seculo nostro communi
Ecclesiarum exitio fieri solet, factum fu-
isset olim, unum ovile Christus nunquam ha-
biturus fuerat. Si quod per Catharos no-
stro fit tempore, cum Charitas refrigesce-
re, infantis Scientiæ superbia passim in-
tumesceere assolet, factum fuisset olim, cum
Charitas ipsos etiam errores tegebat, dum-
modo non lethaliter perniciosos, fideique
Christianæ fundamentum subvertentes,
Christus nec Pastor futurus erat, nec oves
ullæ.

XXII. Aliter viri divini, ac novato-
res Sophistæ critici Cyprianus Ecclesiæ
(^b) Communionem servavit, communicando
etiam errantibus, magno utique suo præ-
conio. Et Africana Ecclesia neminem à
Communione suâ removit, non ipsos cætus
diversa sentientes.

(b) *Augustinus de Bapt. cont. Donat. lib. 2. c. culti*

XXIII. In Britannia verò sint maneantque, singularitatesolâ sibi complodentes, segregantes semet ob errorê nullum, sed ob externa à contribulibus suis transmari- nis non damnata; Reformatis Helvetiis probata, ab Augustanis ceu necessaria, legitima, veritati & antiquitati summè consona, tandem praxi suâ publicitè in omnibus Regnis, Principatibus ac Rebus publicis confirmata. Siccine sine causa, sine iudicio publico, adversus Consensum, ipsarummet Ecclesiarum Protestantium, Nationalis Ecclesiæ Unitas pernicioso schismate discindatur?

XXIV. At externis illis moribus aut disciplinæ *superstitio forsan adhærescit*. Eam quidem ritibus affricare vellent separati, sed Precum liber nullam iis adesse patitur: Declaratione de super publicâ præmissâ, ne quis ausit ritus in se bonos supersticiosâ opinione à verò usu in abusum convertere. Id satis est, superque, nec synceri Christiani est suspicionibus gravando iudicare fratrem, dicam Ecclesiam totam abusus supersticiosos amolientem. Id verò abominandum.

XXV. Hoc addiderim, non excusandæ Ecclesiæ

clesiæ hujus causâ, cui nec error inest, nec superstitio, sed consolidandæ sententiæ quam Calvinisquæ in Germaniâ Galliâque de Lutheranis concipiunt. Unionem Ecclesiæ solvere, aut solutam non redintegrare, tantum est malum, ut ne quidem propter errores præter-fundamentales, nec propter mores contaminatos, nec ritus abusibus affectos, seorsim erigere liceat Ecclesiam.

XXVI. An secessere Sancti ante destructionem & subversionem Ecclesiæ atque Politicæ Judaicæ, à Templo per dogmata Phariseorum contaminatissimo? num inter-misere Horas precum publicas, cultusque consuetos? Non equidem: Quin eò pientiores habiti à spiritu sancto, quo in ædē licet erroribus & superstitionibus contaminatâ frequentiores fuere.

XVII. Ipse mundi *Sospitator*, quo purius nil sol aspexit, præ quo omnes impurati Cathari, num templum speluncam Latro-num fugiit, ut Patri cælesti Filius ipse Hominis, obsequium Cultumque præstaret: Num Dies festos, non lege prorsus divinâ sed Ecclesiasticâ tantum introductos neglexit? Ceremonias, quas frigidulas, atque abusu multiplici scatentes in aliis pervidit,

ipse propterea, ex alto, Altissimus licet, sed ut nobis exemplo esset humilimus despexit? Non equidem. Iisdem gestibus oravit, in eodem templo, catibus interfuit publicis, Sacramenta usurpavit, Unitatem cum Ecclesiâ sartam rectam conservavit.

XXVIII. Idem facere *Apostoli*, quoadusque tota illa Resp. cum civitate, tota Ecclesia cum templo, juxta Oraculum Christi & Prophetarum finiebatur. Qualem finem qui per schisma optat, aut procurat Britannia per erectionem synagogæ adversus publicam communemque Ecclesiam, Ecclesiæ Regniq; Civis esse desinit.

ATQUE INIL-
LIS COËTIBUS
CONCIONA-
TORES SEPA-
RATI.

XXIX. Siquid autem in me est notitiæ Ecclesiasticæ, quod fateor quàm sit exiguum, id ex usu diuturno me habere non diffiteor. Ecclesiæ Anglicanæ eclipsin anno Quadragesimo nono passæ, gaudente passim Catharo ingemiscebam, jam tùm in officio constitutus sacro; verùm reducto, in Reditu Regis fulgore debito, in panegyri Academicâ coram Imperiî Principibus & Regno & Ecclesiæ huic, (ringentibus frustra Presbyterianis) gratulabar voce publicâ, atque in Historiæ Universalis Ideâ,
primævum

primævum Ecclesiæ gubernamen, solo Veritatis amore inductus, quindecem abhinc annis adversus eosdem in Auditorio defendebam. Siquidem latere nunquam poterat imis præcordiis infusus amor, quem Symphonia Ecclesiæ Apostolicæ cum Britannicâ im primorum Patrum monumentis conspicua, maturè afflaverat.

XXX. Urinam verò consimilis, si non major amor, Ecclesiæ Britannicæ, qui me juvenem, adultum, senemque, & exoticum, & migrationis in has oras æquè ac belli Germanici securum occupavit, pectorique fixus hodieque inhæret, ætatis cujusvis Britannos, indigenas, cives ab Ecclesiâ suâ nationali sejunctos eidem iterum jungat! Hortamina, quoad licet, Votis addam, atque ut agnoscant omnes efflictim rogo liberius fortè quam par est monenti.

XXXI. Malim tamen Theologum Britannicum prius audirent Concionatores separati, cum primis inter tot alios eum qui hoc in regno atque inter ipsosmet, Verbi præconem diu egit, omnes Puritanorum latebras penetravit, perquisivit, inspexit, separationem diu defendit privatim, publicè; tandem è schismatis labyrintho Veritatis revelata,

latæ, Rationisque Communis Ariadnæ quasi filo eductus, propriæque Pertinaciæ Victor, separationem Pastorum ab Ecclesiâ Britannicâ damnavit. Est verò ille Vir doctibus eximiis præstans, Charitate sacra & Prudentia Ecclesiastica insignis J. Sprintius, qui utut acer ante propugnator semel conceptæ cum aliis opinionis fuerit, in Cassandro tamen suo Anglicano evidenter è sacro Codice, Ratione, ac Testimoniis tam suæ nationis quam transmarinorum Calvinisequarum, imò ipsiusmet horundem Magistri demonstrat, (c).

XXXII. Peccasse ministros saltem ex ignorantia, qui maluere privari officio, quam conformes fieri Ecclesiæ Anglicanæ in ritibus præscriptis. Eos verò Conscientiâ obstrictos teneri, sese offerendi ad Conformitatem ut admittantur ad ministerium. Atque eos qui necdum loco moti sunt, Conscientiæ vinculo constringi ad conformandos sese rituum legibus potius, quam ut remotionem ab officio aut suspensionem ab eo sufferant. Illos verò qui idonei sint, aut æstimentur apti obeundo Ministerio illudque ambiant, Conscientiæ vinculo te-

(c) *Cassandri Anglicus showing the necessity of conformitie. p. 3.*

neri, ad promittendam potiùs in ritibus sacris præstandamque, quàm renuendam Conformitatem.

XXXIII. Peccare tandem in ipsum Deum, graviter asseverat Christianos illos, qui religioni sibi ducunt, scrupulumque Conscientiæ suæ injiciunt, ne genua inter communicandum flectant, ne admittant liberos ad Baptismum cruce insigniendos, nec audiant preces, concionesve eorum qui candido sunt amiculo induti, Peccare inquit in Deum, qui ut intermittant ista, ipsi sese cultu subducant divino.

Hactenus Cassander Anglicus, qui Consilium Ministris atque populo piè simul & prudenter depromit.

XXXVI. Cæterum ex iis qui Ecclesiæ uniendi, haud pauci deprehenduntur, qui

zelotæ Verbi haberi volunt sicut olim ruituræ Hierosolymæ eversores intestini, Zelotæ Legis. Hi ad Unitatem capeffendam, sive ignorantia sive Consuetudine, diuturnâ, vel etiam naturæ vitio & temperie horridiores sunt, opinionis adversus Ecclesiam semel conceptæ, contra scripturam ipsam Rationemque communem vehementer tenaces.

XXXV. Rigidi illi cum sint, nec pervicaciam

caciam suam mansuetâ Ecclesiæ invitatione flecti pariantur; farentes tamen id quod res est, hanc quam videmus, cujusque membra sumus, Ecclesiam Britannicam, non fundamentali, errore aut heresi, quæ Cor perat, vulnusque lethale infligat animæ, corruptam esse atque perditam; in Deum, servatoremque, Principem illum Pacis, Domûs suæ dominum; quam hæc ipsa segregratione suâ, gravissima injuriâ afficiunt, & contra propriam Salutem, quæ solis fidelibus Fidem Charitate demonstrantibus, mandatumque Pacis Christianæ, & articulum Unius Ecclesiæ, Communionsque sanctorum servantibus, gratiosè datur, infandum utique committunt peccatum.

XXXVI. Atque ut delictorum æquè ac panarum sunt gradus, hi qui segregatis cætibus præsumunt, horribilius longè peccant iis, quos disciplinæ Genevensi subjiçunt, Ecclesiæque Britannicæ subtrahunt. Ut qui aliorum in peccando Duces, cum teneras Conscientias, (quas de dissensu, non concernente Religionis ipsius naturam, sed exteriora quædam, è solo usûs vel abusi-
onis actu æstimanda, probè informare debuisse-
nt;) in Schismate Britannico continuando foveant.

XXXVII. Eo-

XXXVII. Eoque ipso sunt in hoc populo, cæteroquin religioso, seditionum, motuum, odiorum, cædium, Bellorum; tandem ni Deus avertat, Subversionis atque Internecionis publicæ Causa & origo.

XXXVIII. Per cætus separatos, autoritate publicâ interdictos, & damnatos, communis Patriæ communem impugnare Ecclesiam, sub prætextu purioris, breviorisque & ab omni ceremoniarum luto depurgatæ ad cælum viæ; dum puritas dogmatum, doctrinæque Synceritas ultro agnoscatur; nec in ritibus ulla sit impuritas; nil aliud est quam exhorrescendum cuique pio ac fideli, Schismatis peccatum. A quo nemo purus qui abducit quemquam ab Ecclesiâ fidei unitatem Conservante, vel abductum in aberrationis mæandro circumducit.

XXXIX. Quid Ministri Calvini discipuli, pro se suâque concione Magistro suo respondebunt, è Genevensi Cathedrâ gravissimè pronuncianti? (d) *Poterit vel in doctrinâ vel in sacramentorum administratione Vitii quidpiam obrepere quod alienare nos ab ejus communione non debet. Sunt quædam ita necessaria cognitu, ut fixa esse & indubitata*

(d) Calvo Instit. lib. 4. cap. 1 §. 12. cap. 2. §. 1.

omnibus oporteat, ceu propria Religionis placita. Sunt alia, quæ inter Ecclesias controversa fidei tamen unitatem non dirimunt.

XXXX. Quod si adhuc contra Christi mandatum, Praxin Apostolorum, Effata Calvinisequarum, propriique Magistri Judicium alienent alios à Communione Ecclesiæ, sequæ & alios in horrendo Schismatis peccato detineant, obliiti communis Poni, salutisq; propriæ; relinquuntur tandem RIGIDI illi, spiritu inimicante correpti, Judicio divino quod Paulus pronunciat. (e)

Quemadmodum Jammes & Jambres restiterunt Moysi, ita tales homines obsistunt veritati; homines mente corrupti, & circa fidem rejeſtanei, sed non procedent amplius, nam amentia eorum evidens erit omnibus.

Quis in Scripturâ aliquanto versatior negaverit, tremendum Judicium manere eos, qui Pastores haberi volunt, in Ovili Domini, & ab eo seducunt gregis partem, ceu ipsorum esset peculium.

XXXXI. Licet utique mihi, erga Ecclesiæ unitatem tam opere necessariam, tam infeliciter disruptam, paulò ardentius animato, RIGIDOS, (non odio in eos, ut

---

(e) 2. Tim. 3. v. 8. 9.

quorum neminem de facie aut rumore novi, omnes in pace Servatoris veneror colloque, atque ut mecum Unitatem Ecclesiæ quarant efficitim rogitō.) amore Pacis sacrosanctæ flagranti, animosius his verbis corde imo eductis alloqui.

Pacem prædicatis salutiferam, Evangelium nimirum sanctum, Esto! sed afflatis interim reapse abducto grēgi, pestem iræ, odii que, adversus regni communem Ecclesiam.

XXXXII. Persecutionem, quæ tamen nuspiam in Britannia apparet, & si qua esset non aliter domandæ licentiæ, coercitio, foret legalis, acerbissimè perstringendo, elicitis lachrymulas, eorum tenellis pectoribus, quos in angustias vestri cætus coarctatis, adversus Constitutiones publicas. Quibus ipsis potissimi authores estis Perniciosa segregationis. Simul efficitis ut vobiscum, Legis Pacisque Defensores inimicis oculis, animisque in vindictam avertis obliquè contueantur. Vestrum utique erat extra Ecclesiam palantes, ad eandem reducere, ut disciplina servari possit, licentia peccandi cohiberi, Libertinismus, Hæreses, Atheismus, quorum omnium intoxicatus

sons, infum Schisma; coerceri.

XXXXIII. At vos blandè excipitis aberrantes, atque allicitis! Hoccine est cooperari ad coagmentationem sanctorum; numquid ad dissipationem? An illud opus Ministerii, ut nimitum Ecclesia Britannica, si per vos staret penitus corrueret?

An hæc ædificatio Corporis Christi, quod unicum est, extra quod ædificans, vel destruit, vel ad inferos ædificat?

XXXXIV. Per ego vos, Animarum Pastorem Principem precor, quæsoque, Præcones qui haberi vultis Pacis & Concordiæ; aggregate tandem Ecclesiæ matri aversos filios, adducite eos Æternitatis Patri, Principi Pacis CHRISTO. reducite segregatos cætus, ut in spiritu Unitatis publicè inferantur Communioni, per Uniformem Verbi Sacramentorumque preceptionem, per Communes Preces, Cultumque unum. Sic lætabuntur Conscientiæ Vestræ, Pacis Salutaris cum toto populo percipietis fructus, & Vocationem vestram firmam reddetis.

VEL MAN. XXXV. Sunt præter Rigos, SUETI. Ecclesiæ uniendi Mansueti, consuetudine sequiori, atque aliorum contagio sejuncti

sejuncti haftenus. Hos in timore Domini
rogito Secum rationem istam ineant. Con-
sultius utique fuerit, mihi; ut cum intelli-
gam ex scripturâ, quam grave sit pecca-
tum, Turbare Ecclesiam; neque Britan-
nicam, cætuum nostrorum ministri, hære-
seos aut erroris fundamentalis insimulare
ausint, suspicionibus solis, quas tamen illa
publicè amolitur, gravare soleant. Præ-
terea cum extra Ecclesiam quæ Verbum,
Sacramenta, Ordinemque servat, non de-
tur salus; quid ego propter quorundam
suspiciones, indeque enatas contentiones
rebus Naturâ suâ Indifferentibus, peccato
Schismatis me implicem? Num inobediens
ulterius fuero expresse CHRISTI mei præ-
cepto CHARITATIS, quod primum
atque summum? aliosque etiam exemplo
meo inducam, fastidiosè publicam Natio-
nis nostræ Ecclesiam despiciendi? Eccle-
sia est, id certum. Et qui extra eam est in
Schismate versatur. Quin, malim ego Ec-
clesiæ filius esse, quàm Sectæ pars. Malim
fidelis Ecclesiæ Regnique civis atque mem-
brum esse, quàm separatione meâ, cum
aliis statum formare novum, quod nemini
per Jura divina humanaque licet; atque
unde

unde ingens malorum Abyssus. Tandem malum ego viz vitæque æternæ in Ecclesiâ fidelibus communi, securus esse, quam ob Schisma divinitus prohibitum, Unitatis sacrae, Pacis, Charitatis expresso mandato adversans, de Salute incertum esse, atque in Damnationis æternæ periculo versari, ulteriusque permanere.

XXXXVI. *Hæc* aliaque profundius pensitanti, & ad me tandem reverso, iterum Germaniæ per Schismata dilaceratæ, flammis ambustæ, Sanguinè diffluentis, squallidæque lachrymabilis obversatur imago. Moxque recordor, quid incola Britannus obvio mihi, de gentis suæ dissidiis commemoravit, atque ut in me receperim Meditationes Irenicas; & quid suggesserint illæ, Nimirum UNIONIS SACRÆ BRITANNICÆ NATURAM, GRADUM, PROMOTORES, CONSENSUM cum Naturâ & Politia. Inde ECCLESIAE BRITANNICÆ CONSTITUTIONEM, PARTESQUE illi UNIENDAS.

XXXXVII. Atque Hic subsistens parumper, ipsosque SEPARATOS contemplatus, in eam mox inclino sententiam; nec desperandum omninò, de rigidis, nec mansuetorum negligendam esse curam. Imo

XXXXVIII. Imo totum Pacis sacræ studium Utilitatis quamplurimum, atque Necessitatis in se continere quantocyùs statuo. Eapropter Sacrosanctum Codicem firmando animo totum Volvo, revolve. Passim mandata Pacis reperio. Tandemque in illa verba commodè incido. UNUM CORPUS, quæ ipsa cum iis quæ præmittit Pacis Christianæ interpres Paulus meditari destinavit animus: ut exinde Charitatis sacræ, atque unionis cum Ecclesiâ suaves cælestes, pacatâ tranquillâque mente proluciam.

Faxit autem DEUS PACIS, ut tandem Ecclesiæ, (f) (per totam Angliam, & Scotiam & Hiberniam) habeant Pacem, ædificentur, & pergentes intimore Domini, & Consolatione sancti Spiritûs multiplicentur.

(f) *Act. 9. 31.*

1871/72. Die in diesem Jahre an der Universität
 Bonn gehaltenen Vorlesungen über die Geschichte
 der Philosophie, die von dem Herrn Professor
 Dr. G. Hegel gehalten wurden, sind in der
 Zeitschrift für Philosophie, Bd. 1, S. 1-100,
 veröffentlicht worden. In demselben Heft
 sind auch die Vorlesungen über die Geschichte
 der Logik, die von dem Herrn Professor
 Dr. Hegel gehalten wurden, veröffentlicht.
 Die in diesem Jahre an der Universität
 Bonn gehaltenen Vorlesungen über die
 Geschichte der Metaphysik, die von dem
 Herrn Professor Dr. Hegel gehalten wurden,
 sind in der Zeitschrift für Philosophie,
 Bd. 1, S. 101-200, veröffentlicht worden.

Die in diesem Jahre an der Universität
 Bonn gehaltenen Vorlesungen über die
 Geschichte der Ethik, die von dem Herrn
 Professor Dr. Hegel gehalten wurden, sind
 in der Zeitschrift für Philosophie, Bd. 1,
 S. 201-300, veröffentlicht worden. Die
 in diesem Jahre an der Universität Bonn
 gehaltenen Vorlesungen über die Geschichte
 der Ästhetik, die von dem Herrn Professor
 Dr. Hegel gehalten wurden, sind in der
 Zeitschrift für Philosophie, Bd. 1, S. 301-400,
 veröffentlicht worden.

Die in diesem Jahre an der Universität
 Bonn gehaltenen Vorlesungen über die
 Geschichte der Pädagogik, die von dem
 Herrn Professor Dr. Hegel gehalten wurden,
 sind in der Zeitschrift für Philosophie,
 Bd. 1, S. 401-500, veröffentlicht worden.

HEGEL

IRENICI PAULI- NI EXEGESIS

S. Paulus Epistola ad Ephesios cap. 10.

1. Παρεχθὼ ἢν ὑμᾶς ἐγὼ ὁ δούλος ἐν Κυρῷ ἀξίως περι-
πατῆσαι τῆς κλήσεως ἧς ἐκλήθητε,
2. Μετὰ πάσης ταπεινοφροσύνης καὶ πραότητος, μετὰ
μακροθυμίας ἀνεχόμενοι ἀλλήλων ἐν ἀγάπῃ,
3. Σπουδαζόντες τηρεῖν τὴν ἐνότητα τοῦ πνεύματος ἐν τῷ
συνδύσμῳ τῆς ἐκκλησίας.

V. I. TRECOR ITAQUE VOS EGO VIN-
CTUS ILLE IN DOMINO.

I.

Facilis utique & jucunda est rerum di-
vinarum contemplatio, at juxta ea-
dem praxis laboriosa & difficilis: sic fi-
dei notitiam indipisci quam plurimis, pra-
xin ejus in Charitate exercere paucissimis
coningit.

At fides sine Charitate non nisi intelle-
ctus humani spectrum est, cum illâ verò, Idea
radians animam totam, & vera cogitantem,

P

&

& bona volentem illustrans, seque in operibus Charitatis demonstrans.

III. Hanc Ideam Romanis suis & Galatis (*) in Epistolis bipartitis de Fide & ejus operibus; atque hęc Ephesii *in literis bimembribus* ad eos datis impressam cupit.

IV. Atque ut virtutes omnes Vera Charitas complexu suo tenet, fover, perfecit: ita præprimis ad eam *hortatur Paulus*; & quo arctius cor adstringat, *vinculis carceris*, quæ simul dilectionis erant erga Christum & Ecclesiam intentissimæ, *in causa Domini* ad ejus gloriam promovendam, constrictum semetipsum, ceu vividi Amoris Exemplar, proponit.

UT AMBULETIS SICUT CONVENIT VOCATIONI QUÆ ESTIS VOCATI.

V. Obtestatur hęc Apostolus (b) ut *Vocationis* suæ dignitatem sollicitè observent Ephesii, Professionem nimirum Christianam rectè *ambulanda*, adeoque fidem Charitate atque Sanctimoniâ demonstrando, ab omni despectu & contumelia vindicent.

(a) Rom. 12. 5. Gal. 5. 2, 13. (b) Conf. 1. Thes. 2. 12.

VI. Nimirum (c) *Dilectio proximi malum non operatur, Præsertim cum sciamus tempus, quòd tempestivum sit, jam à somno, expergisci, tanquam interdiu compositè ambulemus.* Professi enim Christum expergiscuntur, vocati ad mutuam Charitatem in ipsum ejusque membra. Nox gentilitatis abijt, lux divinæ fidei & amoris per justitiæ solem nobis illuxit. Quare abjiciamus noctis opera, cupiditates, contentionem atque invidiam, ceu tenebrarum redimicula, atque induamur habitu qui est Lucis, amoris nimirum divini, ut qui eo amicumur, induimur Christo, adeò ut ille sit in nobis, & nos illo.

P. 5. CUM OMNI ANIMI SUBMISSIONE.

VII. Virtutum omnium Reginæ Charitatis VIAM, porrò atque in eâ PROGRESSUM QUADRUPLICEM monstrat D. Paulus, deducitque nos primùm ad SUBMISSIONEM ANIMI sive HUMILITATEM. Varia equidem impertit dona suis Deus, Bona largitur animi, quem sapientiâ singulari, sublimique rerum notitiâ instruit; at ne propterea efferamini, nec despiciatui habete mi-

---

(c) *Rom. 13. v 10, 13.*

nus scientem, quin moderatè de vobis met ipsis sentite. Quid Fastus, nisi discordiæ seminarium? Venenatas luxuriantis arrogantia & in sublime excrescentis. evellite plantas, Si in eodem Ecclesiæ agro salvi permanere cupitis. Nimis fortè placeatis vobis, in opinione semel conceptâ, semel arreptâ, verum eo ipso Ecclesiæ displiceatis. Desinite vobismet ipsis placere, & placebitis Christo, Charitatem respicienti præprimis, & juxta illam, non verò scientiam quæ inflat, vos Judicaturus.

VIII. *Ab humilitate incipiendum est coram Deo, atque in eadem desinendum coram hominibus.* Idque duce & Doctore Virtutis hujus, ipso Salvatore nostro; qui Hominum Superbiâ dejectum, Humiliatione sui gratiosè erexit, submissionemque exemplo verboque docuit, ^(d) DISCITE A ME QUOD LENIS SIM ET SUBMISSUS. Quod et ipse Paulus præstitit, ^(e) qui se omnibus servum fecit, ut plures lucrifaceret, factus infirmis, omnibus omnia, ut omnino aliquos servaret.

IX. Hanc Virtutem exercent, ille pri-

(d) *Math.* 11. 29. (e) *1. Cor.* 9. 19. 22.

mum qui *vocatus* est in Ecclesiâ ut sit mem^{brum} *regens* dirigensque, is ne prædicet se ipsum, sed esto submissus. (f)

X. Qui verò *dirigitur* solum, nec dirigendi alios vocationem habet, ne præsumat se majora, ne sit altus ei animus, nec elati oculi, (g) non aggrediatur res magnas aut arduas supra quam conveniat sibi: ut sunt, *regere velle Præpositos, corrigere Leges, ritus, mores Ecclesiæ in quâ ipse regendus*: Id qui faciunt, nequaquam condignè ambulant speciali vocationi suæ, regendos utique se agnoscant, non regentes.

XI. Apostolorum est, atque eorum qui juxta constitutionem Dei his succedunt, legitimè in Ecclesiâ vocatorum, prophetandi sive docendi munus exercentium, ut præsent, dirigantque cætus, *extirpent, demoliantur, perdant, destruant* (mala:) *edificent, plantentque* (bona:) *Ædificantium* hoc omne est & *Plantantium*; non eorum qui ædificari debent, aut plantari.

XII. Esto sint qui rationem calleant vel ædificandi vel plantandi; si non vocati, abstineant, ob hoc ipsum, quod *non vocati*. Tales illi, qui legibus atque ordini divini-

(f) 2. Cor. 3. 1. & 8. 12. (g) Psalm. 131. 1.

rūs constituto prorsus adversantes, plus quam ipsi regentes & docentes sibi sapere videntur. Qui in perscrutando Dei supremo arcanoque consilio; in regimine Ecclesiæ juxta Scenographiam à se effictam formando; censendis vetustis Patribus; invertunt tandem Ecclesiam, ut fiat Chaos ex quo ipsi Cælum novum, et terram novam producere gestiunt. *Qui regnum fingunt Quintum*, visibiler inter homines ambulantis adeoque novitii Messiae, cujus tamen & sapientiam & potentiam omnibus modis prævenire satagunt, ut veniens tale inveniat Phasma, quale ipsi animo concepere.

XIII. *Nimirum Ecclesiæ scissio ex superbiâ, quæ jurgiorum origo est. (h) UNITAS ex Animi SUBMISSIONE.*

ET LENITATE.

XIV. Alter in divinæ Unitatis viâ regiâ gradus est LENITAS. quæ Humilitatem, ceu obsequiosa filia, suspensio sequitur gradu. *Ambulate proin cum omni mansuetudine. Iracundiani reprimite, motus istos animi præcipites, impetusque furētes, lenitatis*

(h) Prov. 13. 10.

cohibete retinaculo, deponite ferociam omnem & inhumanitatem, & iras, dirasque, cum proximo pacificè convenientes.

XV. At *imperitus* iste vel ille est, inquires, *Infirmus*, indignum se tibi exhibuit quocum lenius agas. Verùm cogita spiritum Christi; Eo moveri vis? at non effrænis est, sed lenis. Ejus fructus lenitas. (i) Noveris hoc imaque recondas mente: Spiritus Christi motus sedat intempestos cordis, quod nisi placidum sit, & sedatum, in Ecclesiæ navi ad felicitatis portum neutiquam deducetur, moriens in mundo immundo, profundoque abyssu relinquendum, non secus atque peccatores in diluvione pereuntes.

XVI. Quare (k) *Beati mites quoniam terram hereditario jure obtinebunt.*

CUM IRÆ COHIBITIONE.

XVII. Tertius est in viâ Unitatis progressus, LONGANIMITAS, quæ Deo committit vindictam, nullatenus exercendam vobis.

VIII. *Non Ulciscentes vosmet ipsos dilecti locum date iræ.* (l) Quod si quid Dei Eccle-

(i) Gal. 5. 22. (k) Mat. 5. 5. (l) Rom. 12. 19;

siæque

sæque nomine, legibus regni congruens injungitur, ne corde astuante refractarios istos concipite cogitatus; ^(m) *Disrumpamus lora istorum, & proiciamus densos funes istorum.* Punitur inobedientia vestra. Ecquis penas infligit? Lex ipsa, non Legum custos, legis Executor: in quos proin ne exercete iram, vindictamve. Quin cogitate. ⁽ⁿ⁾ *Nos quidem jussè factis digna recipimus.*

SUSTINENTES ALII ALIOS PER CHARITATEM.

XIX. Quartus in regia Unitatis Christianæ viâ Gressus est PATIENTIA, qua sustinendo imbecillitatem fratris, retinemus unitatem, inconsiderato cæteroquin Zelo facillè disrumpendam. Multa ignoscenda, sufferenda, ut ignoscat infirmitatibus nostris, easque sufferat, meritoque Crucis tollat Servator.

XX. Exercetur rigidiùs *disciplina Ecclesiastica*; suffer illam: coërcerisenim lege, quocunque agas cætu. Si peccas, bonum tibi tam corrigi, quam puniri; quin dicito

(m) *Psalms. 2. 3.* (n) *Lus. 23. 45.*

animæ tuæ. (°) *Indignationem Jehovæ feram, quia peccavi in eum.* Atque iterum solare illam. Cùm cecidero, surgam.

XXI. Aliud est, quod te distinet, transversumque rapit: Quid illud? *Ritus* ais in Ecclesiâ video, tales apud alios non sunt. Esto! sed si fortè in aliquibus non observentur congregationibus, millenæ observant aliæ eosdem; ut inter has Ecclesia patriæ tuæ! At inquis, cum illis paucis firmior sum, quàm illis mille, major mihi divino-
rum scientia. Audi tuimet tantus admirator te sapientiore longè. (P) *Ne esto justus nimium; neque sapere tibi videtur amplius. Quare desolationem (dissociationem ab Ecclesiâ:) tibi accerferes.* Verùm tu tibi idem nihilominus videris; qui ante; Firmus, Alii omnes infirmi. Audi igitur Paulum: *Debemus nos qui firmi sumus imbecillitatem infirmorum portare, ac non indulgere nobis ipsis. Itaque unus quisque nostrum proximo placeat in bonum, id est ad ejus ædificationem.* Sed & hoc audi: (q) *Sive edatis sive bibatis, sive quid faciatis: (flectatis genua, respondeatis Amen, repetatis pronuntiatis preces) omnia ad gloriam Dei facite. Estote sine offen-*

(°) Mic. 7, 8, 9: (P) Eccles. 7. ib. (q) 1. Cor. 10. 32.

diculo Dei Ecclesia Dei. Sicut & ipse gentium Apostolus, (r) qui cum liber esset semet ipsum fecit omnium servum. Factus infirmis ut infirmus, ut infirmos lucrifaceret, omnibus factus omnia, ut omnino aliquos servaret. Idque faciens omne propter Evangelium, ut consors ejus fieret.

XXII. Tandem ut Pauli repetam verba, sustinete alii alios per Charitatem (s) *Suscipite vos invicem sicut Christus suscepit vos. Sufferte vos invicem, condonate vobis mutuo, si quis adversus quem habuerit querelam: quemadmodum & Christus condonavit vobis, ita & Vos, idque omne per Charitatem quæ est vinculum perfectionis.*

STUDENTES CONSERVARE UNITATEM SPIRITUS.

XXIII. Atque hæc Virtutis quadruplicis semita est, angusta quidem, sed ad cælum ducens, in quâ ut dignè incedatis, en vobis orbitam, lineamve mediam, UNITATEM, hanc observate.

XXIV. Ne deflectatis in latissimam istam viam, quæ ducit ad Inferos, schismatis ob-

(r) 1. Cor. 9. 8. 19. (s) Rom. 15. 7. Col. 3. 13: 14.

liquatam lineam in se continens. Quæ via est *Arrogantia, Ira, Vindicta* atque *Impatientia*.

XXV. Intenti estote in hoc unum. *Conserve*te UNITATEM SPIRITUALEM. quæ divina est à spiritu Dei oriunda, non mundi, namque ea quæ mundana est, conjungit etiam eos qui sunt extra domum Dei, Unitate carnis, similitudine consanguineitatis, cognitionis, imò scelerum & peccatorum. Porro (c) *Eâdem insedamus regulâ*, & itidem simus affecti. Audiamus Paulum nos hortantem: Estote simul mei imitatores, fratres, & eos considerate qui ita incedunt, sicut habetis nos pro exemplari. (u) *Si qua consolatio est in Christo, si quod solatium Charitatis, si qua communio Spiritûs, si quæ viscera ac miserationes: Explete meum gaudium, ut itidem sitis affecti, eandem Charitatem habentes, unanimes & sentententiis Uni.*

PER CONNEXUM PACIS.

XXVI. Hæc Unitas spiritûs suum quodam modo nexum habet atque vinculum; Pacis nimirum quod coarctatum manet & constrictum concordia perpetim servatâ, illicò solubile si, contentionibus mutuis

(c) *Phil. 3. ib. 17.* (u) *Phil. 2. 1. 2.*

& similitudinibus sese impetant Christiani.

XXVII. *Studete igitur conservare Unitatem Spiritus per connexum Pacis.* Arque ut sibi semper similem in studio Pacis producā, similiter loquentem, & priora fervore Sancto repetentem Paulum. (x) “Induimini ut Electi Dei, Sancti & dilecti, visceribus miserationum, comitate, modestiā, mansuetudine, lenitate animi: Tolerantes alii alios & condonantes vobis mutuò, si quis adversus quem habuerit querelam: sicut & Christus condonavit Vobis, ira & Vos. Super hæc autem omnia (induimini) Charitate, quæ est vinculum perfectionis. Et pax dei sit gubernatrix in cordibus vestris, ad quam etiam vocati estis in Unum corpus.

XXVIII. *Connexum pacis solutum cupit inimicus, vult Ecclesiæ sejuncta membra, ligamenta corporis vult dirempta, quò pessundet corpus, ejus capiti quàm maximè offensus. Huic insufflat, ego sum Calvinus! non intelligis quid inspiret? segregate ab Ecclesia communi. & tu audis atque admittis. Verum abaudi Paulo (y) Adhuc in carne estis, quum enim sit in vobis emulatio & contentio,*

(x) Col. 3. 12. ib. (y) 1. Cor. 3. 10.

& diffidia, an non corporei estis? Noluit quinquam, ne rumpereetur nexus Ecclesiæ, à se tanto Apostolo Paulinum dici; & tu propter opinionem privatam ejus qui nec Apostolus, nec vir Apostolicus, sed Novator, te segregas à Christi corpore uno, quod est Ecclesiæ.

XXIX. Juxta gratiam quæ data est posuit (Paulus) fundamentum (Ecclesiæ Britannicæ) tanquam architectus sapiens (2) (Constituto etiam in Episcopum Aristobulo) Alius autem super ipsum ædificat. Successores quamplurimi, quos inter Faganus & Duvianus tempore Lucii primi omnium Christianorum Regis, Theanus, Elvanus, Archiepiscopi, tempore Constantini, Eborius Eboracensis, Restitutus Londinensis Episcopi, atque alii omnes ex ordine. Tandem cum abusus Ecclesiæ Britannicæ emendatus esset sub Henrico VIII. Edvardo VI. Archiepiscopi, Episcopi passim noti. Non inter illos Allotri episcopus Allobrox: verum omnia juxta Ecclesiæ Britannicæ divinitus ordinatæ dispositionem legalem facta sunt.

XXX. Ceterum nescitis, Vos esse Templum Dei, & Spiritum Dei habitare in Vobis?

(2) Usserius *Antiquitatum Britannicarum Chronologico Indice* ad A. C. 60. pag. 1072. & de Ecclesiarum primordiis pag. 8. pag. 1048.

si quod esse debetis, reipsa sitis lapides vivi, unitate Charitatis juncti estote reliquis vivis lapidibus; non abjecti, non separati, sed in quibus habitat spiritus ille unitatis. Horrendum verò illud quod interminatur spiritus sancti Amanuensis. *Qui destruit Templum Dei, (Ecclesiam) destruetur eum est Deus.* Quin ergo Unitatem spiritus servate per connexum pacis in templo Dei. nihil gerentes per contentionem aut inanem gloriam, quod faciunt qui segreges constituunt cætus, novas fingunt Ecclesias sibi peculiare extra Ecclesiam unam, Communemque totius Regni, quæ certè Christi Ecclesia est, ne ipsis quidem diffidentibus.

XXXI. Idque omne faciunt per rixas & contentiones de rebus adiaphoris, ceu qui altius sibi sapere videntur, per inanem gloriam & typhum, adversus superiores in Ecclesiâ juxta divinum ordinem constitutos.

XXXII. Ut verò peccati socios habeant, nec ob illud secundum leges, sine commotione aliqua in vulgus manante, puniri possint, animos quorumcunque inquietant, novitate curiosulos illiciunt, causantes de
summa

summa Christianismi agi, atque prætextu purioris doctrinæ aut gubernaminis in suas partes deductos, proprio prædicationis atque disciplinæ jugo subjiciunt, ut Auditorum ceu totidem militum ope Ecclesiam oppugnent.

XXXIII. At si gloriam unius Dei ejusque Ecclesiæ quærent, si vera illis inesset sapientia, supernè descendens, si non terrena atque animalis ab inimico & Pacis hoste oriunda: si pura [terrenis cupiditatibus affectibusque sensitivis, ambitione, invidiâ, atque irritatione impermixta:] utique pacifica foret, moderata et obsequens (a).

XXXIV. *Quare præ omnibus atque super omnia induimini Charitate, qua est vinculum perfectionis. Et pax Dei sit gubernatrix in cordibus vestris: ad quam etiam vocati estis in UNUM CORPUS.* (b)

(a) Jac. 3. 15, 16, 17. (b) Col. 3. 14.

4. Ἐν σῶμα καὶ ἐν πνεῦμα, καθὼς καὶ ἐκλήθητε ἐν μιᾷ ἐλπίδι τῆς κλήσεως ὑμῶν.
 5. Ἐἰς κύριον, μία πίστις, ἐν βάπτισμα,
 6. Ἐἰς θεὸν καὶ πατέρα πάντων; ὁ ἐπὶ πάντων, καὶ διὰ πάντων, καὶ ἐν πάντιν ὑμῶν.

EXEGESIS.

XXXV. *Sapientia ædificavit sibi Domum, excidit columnas septem*, inquit Salomoni. Quæ verba Sanctum in terra ædificium, Architectricis sapientiæ, per quam Mundus etiam conditus est, divinum planè nobis exhibent opus, omnia unum, idq; erectis septem Columnis perfectum. Quarum singulis, summæ sapientiæ operarius Paulus Unitatem inscripsit, UNUM CORPUS, UNUS SPIRITUS. UNA ejusdem spei VOCATIO. UNUS DOMINUS. UNA FIDES. UNUM BAPTISMA. UNUS DEUS.

XXXVI. Nimirum hisce constat Ecclesiæ septemplex unitas, *prima* est VNIO CORPORIS, ipsius nempe sanctæ Ecclesiæ, cum partibus suis, & cum Christo.

Secunda VNIO SPIRITUS qui Charitatis est, conjungentis animos partium, ipsorummet Christianorum, in mutuis officiis per vinculum pacis.

Tertia VNIO-VOCATIONIS, quâ congregantur

gregantur fideles , fideles in unam futuræ vitæ spem , per ejusdem verbi , earundem precum , ejusdemque Eucharistiæ usum.

Quarta UNIO DOMINI, CHRISTI, qui est caput corporis Ecclesiæ, Principium *Spiritus-Charitatis*. Pastor *vocans* congregansque suos in ovile unum.

Quinta. VNIO FIDEI sive veritatis dogmatumque in fundamento suo congruentium quod est CHRISTUS.

Sexta. UNIO BAPTISMI quò initiamur Domino.

Septima. UNIO DEI & patris omnium qui super omnes & per omnes & in omnibus, in cujus gloriam baptizamus, credimus; per Baptismum, Fidemque *Domino* jungimur; In *vocatione* Christiana persistimus. SPIRITUM CHARITATIS quæ est opus *Dei*, confirmatio *Baptismi*, fructus *fidei*, *Domini* obsequium, *Sancti Spiritus* motus, Corporis unio atque nexus, manifestamus.

Atque istâ septenariâ ceu perfectissimâ Monade constat ECCLESIAE VNITAS.

XXXVII. Nunc considera o homo in quocunque tandem sis cætu ! nonne totum Ecclesiæ corpus unum est , nunquid *Spiritus S.* qui ceu Numen in suo templo habitat , in-

R

spirat

spirat illi spiritum Charitatis? Nuncquid tandem gratiam expectant omnes in societate fidelium constituti? eadem *spes manet* immortalis vitæ ad quam invitantur, vocantur? Nunquid in eadem familiâ communem habent *Dominum* ipsum Christum? Nunquid eadem de cognoscendo & colendo illo sententia? Nonne idem *initiationis* in hanc familiam mysterium congregavit omnes? Denique nonne filii Dei omnes in una ejus domo, quibus idem *Pater*, communi nomine venerandus, ab omnibus uniformiter in filios ejus adoptatis? *Exesto prophanus omnis, dissipans quæ unitæ vult Deus.*

MEDITATIO NONA

CORPUS UNUM.

TU verò Anima desideratrix sacrosanctæ pacis, quam ejusdem Author ad patrem abiens ceu testera[m] reliquit, cujus indicio suos agnoscat, Revertens; Consideremus, quid illud. CORPVS UNVM. Quin Apostolus ipse suam nobis mentem explicet, dum ait: *Deus Domini nostri Jesu Christi eum constituit caput*

(a) *Ephes. I. 22, 23.*

super omnia ipsius Ecclesiæ, quæ est corpus & complementum ejus.

II. Indigitat verò, commonetque simul nos alibi officii Christiani, (b) ut sincerè nos gerentes in Charitate prorsus adolescamus "in eum qui est caput, nempe Christus. "Ex quo totum corpus congruenter coag-
"mentatum & compactum per omnes sup-
"peditatas commissuras ex vi intus agente,
"pro mensurâ uniuscujusque membri in-
"crementum capit, corpori conveniens ad
"sui ipsius constructionem per Charitatem. Viden' ò anima mea, Caput unum, Corpus unum, Charitatem, membra cum capite atque inter se ipsa unientem.

III. Quantus verò amor ille Dei in Christo erga Ecclesiam! quæ est *Conspicua Christianorum collectio segregatâ ex omnibus populis ad verè cognoscendum & ritè colendum Deum.*

III. *Conspicua* inquam non Christianis solum inter se, sed & mundo id est Gentilibus Judæisque & tandem Judæis tantibus Turcis, hæreticisque omninò aspectabilis.

A Mundo id est infidelibus illis, segregata evidenter, per Apostolos horumque

(b) *Ephes. 4. v. 15, 16.*

successores & verbo & sacramentis & disciplinâ tam collectâ quàm gubernata manifestè.

V. Atque eam in toto terrarum orbe conspicuè collectam directamque Ecclesiam ceu corpus in suis partibus omnibus id est Ecclesiis particularibus, invisibile caput Christus, evidenter satis atque potenter in mundo conservat, atque invisibili Charitatis spiritu, sese consensu mutuo palàm ostendenti coadunit.

VI. Sic corpus Christi, interiora si consideres Dona, (gratiam divinam spiritumque unionis;) invisibile quidem; & si externam verbi auditionem, sacramentorum participationem, Disciplinæ Administrationem, sensibilia omnia deprehendes. Sicque visibile omnino fuit hætenus, & impræfens est, perduratque ad finem usque mundi Corpus illud.

VII. Cujus equidem totalis Ecclesiæ, fundatores fuere Apostoli, qui Christo collegerunt multitudinem per totum terrarum orbem visibilem, veram religionem profitentium, de qua Paulus. (c) Mihi longè minimo omnium sanctorum, "data est hæc gratia

(c) *Ephe* 3. 8, 9, 10.

“evangelizandi inter gentes impervestigabiles illas opes Christi. Et in lucem profertur *omnibus*, quæ sit communio mysterii quod erat absconditum à seculis in Deo, qui omnia hæc condidit per Jesum Christum, ut *nota nunc fiat per Ecclesiam* imperiis ac potestatibus, quæ in cælis sunt, multiformis illa sapientia Dei.

VIII. Gaude fidelis anima ! Te publicæ atque evidentis, non latentis in Schismatici cerebro, non absconditæ in abyſſo imaginationis, sed palam lucentis Ecclesiæ particularis membrum esse, & per illam tecum hæc ipsa Totali quæ in singularibus palam conspicuis existit, communionem habere individuum.

IX. Quæris ô anima discendi capax & proclivis, ecquæ Totalis illa sit, quam Corpus Unum Paulus nuncupat ? Nimirum quem admodum unius regionis Ecclesia est communis, qualis ante Turcicam barbariem Asiatica & Macedonica; aut civitatis ingentis, qualis Ephesina & Antiochena fuit quæ cum Totali consonabat id est omnibus in universo aggregatè consideratis, ratione uniformis fidei, & sacramentorum & Gubernationis. Ita Londinensis vel alia quævis

quævis Ecclesia Diocesana, cum Ecclesiis reliquis totius Britannia, atq; hæ omnes id est Britannica Ecclesia cum Ecclesia Universa quæ nimirum Unum hoc Corpus est, congruit consonatque. Atque hæ ipsa illa corporis membrorumque est Unitas, quam Paulus prædicat, Patres docent, quam animæ Christianæ omnes (tuque inter eas) conservare tenentur.

X. Paulo clarius Mysterium illud corporis unius, declaratum cupis? Civis es o homo in societate civili, hujus ipsius videlicet urbis membrum es, in ea Magistratum geris, aut privatus degis, literatus, mercator, opifex, bono utique tuo temporali. Sed & Idem Ecclesiæ membrum es, auditor, sacramentorum particeps, Ecclesiasticis legibus regulisque obediens, atque hoc promovendo Bono tuo caelesti.

XI. societas certè Ecclesiastica à Civili, hæc verò ab Ecclesiasticâ, distincta; utraque à diversis personis gubernata jam olim tempore Apostolorum fuit, hodieque ex utriusque naturâ permanet. Equidem Ecclesia in Imperio Romano usque ad Constantinum nullum Regem habebant in societate suâ, quam soli Apostoli eorumque successores
Episcopi

Episcopi Ecclesiasticè gubernabant, quibuscum docebant Presbyteri, & quandoque Diaconi, quorum hoc peculiare fuit bona Ecclesiæ conservare atque legitime dispensare, præparari simul ad Verbi Ministerium. Atque ita gubernabatur, docebatur, sustentabatur Populus Christianus: constitutus equidem si Rempublicam in qua degebat spectemus, è *civiliter gubernantibus*, functionem suam quamdiu à Judæis gentilibusve non removebantur, ut par erat obeuntibus: atque è *gubernatis civiliter*, qui (Christiani licet) legibus civilibus obstricti manebant. Atque hic idem fuit ille status, qui permansit tum etiam quando multitudo gentium ingrediebatur Ecclesiam, nisi quod Rex Episcopus fieret Ecclesiæ externus, & conjungeretur. uterque status indivulsè, ita, ut quæ inde à temporibus Apostolorum in gubernandâ Ecclesiâ, Episcopis Presbyterisque competeabant, iisdem integra manerent. Et quæ Reges in Republica civili regendâ tenebant, retinebant.

XII. Membra autem Ecclesiæ quædam Laici dicebantur, atque hi civilibus muneribus, togatis sagatisve occupati, vel sibi privatim

privatim viventes retinebant aut consequerentur id omne, quod civiliter subditis in Republica competit. Sic in Imperio regnoque Christiano Imperator vel rex i Christianus politicè, Episcopi atque Presbyteri (personæ scilicet sacræ sive Clerici) Ecclesiasticè Rempublicani Ecclesiamque iisdem constantes civibus regebant. Cum verò de summa rerum, nimirum conservanda Ecclesia Republicaque agebatur, Rex cum Episcopis consultabat, & decernebat, Hinc leges Canonesque antiqui in Conciliis, quos in delirante hac mundi senectâ uno impetu subversuri novatores in controversiam post tot seculorum circuitus vocant, oggerentes *Hoc vel illud non extat in Scriptura*. Quam ceu Idolum Protei in varias quidem figuras transformant, schismatici, SS. Patrum sensa rejicientes, nec tamen id efficere possunt, ut illa ipsa quovis modo inflexa Arianorum canonum, quos loco veterum substitutos volunt, formatrix aut legislatrix appareat.

XIII. Nec verò aut fieri poterat aut ad sacri Codicis perfectionem requirebatur ut speciales leges comprehenderet. Quod si enim teste intimo Servatoris discipulo alia

multa

multa sunt (*) quæ fecit Jesus, quæ si scribuntur sigillatim, ne mundus quidem ipse hæc capturus eos qui scriberentur libros. Quis tam vaxors sit qui aut antiquatos velit canones, aut in codice sacro invenientes. Præterea is qui abiens è mundo ad Patrem reliquit Apostolos & hi Episcopos potestatem iis ipsis dedit Ecclesiæ suæ regendæ. Quare condendarum legum Ecclesiæ potestatem, habet; ut quæ magna & in omnibus mundi partibus collecta per multa secula usque ad magni nostri iudicis adventum in se ipsâ ordinatè decorèque regi possit.

XIII. Quis neget angustæ illi uni Provinciæ incluse Judaicæ Ecclesiæ Leges Moisaicas fuisse perfectas modisque omnibus absolutas, quin & specialissimas? & tamen limitandæ illæ fuerant, nonnullæ abrogandæ, quedam eisdem addendæ novæ, cum usus poscebat Ecclesiæ, pro diversitate status in Diserto, in terrâ promissâ, aut in regione captivitatis suæ. Reprehende Mosem non mandantem, vel Gileaditas sine mandato altare novum erigentes eundemq; non præmonentem; vel Israelitides, anniversarium Jeph:

(*) Job. 21. 25.

theæ virginitttis diem celebrantes. Ipsum Deum dierum festorum unicum authorem, incuset Judæos nullatenus reprehendentem, Christum cum eis Dedicationis festum, in lege Mose penitus ignotum celebrantem.

XV. Quin reprime quisquis es, præcepis illud vâcorisqve Judicium Sacram Scripturam tuâ vel imperitiâ, vel odio adversus leges obtendens. Est illa utique perfecta perfectione sibi competenti, atqve universalis continenti. Quin universales, Mose traditæ leges, hodieque in vigore suo permanent: (specialibus, licet illæ parili modo sint exhibitæ, abrogatis per Christum; ut quæ non nisi statui Judæorum conveniebant, quo finito, etiam illæ sunt sublata.)

XVI. Nimirum *universales* Mosis, Christi Apostolorum, atque iis congruentes *Spéciales*, consensu Catholico Ecclesiarum omnium lata, & *Specialissimæ* singularum regionum specialibus totius Ecclesiæ non adversantes, quemvis Christianum in sua particulari Ecclesiâ degentem conscientiæ vinculo constringunt.

XVII. Ecclesia jam *castrorum*, jam *Domûs*, aut *civitatis* nomine elucet, in hac præfecti sunt

sunt & cives morigèri pariter atque immorigeri, in illa Oeconomi Nutricii, itemque Domestici, infantes, adulti, filii servi; boni, mali. In istis Duces militesque ordinis servantes, & extravagantes. *Tolle specialissimas leges*, Ordinem tolles, nec castra erunt; Disciplinam, nec Domus erit; Gubernationem, nec civitas remanserit.

XVIII. Doctores Ecclesiæ (*) utique *Duces* sunt, qui ne cæci sint, sed prudentes, viam juxta leges monstrant, atque ut ipsi pariter & quos ducunt, eâdem probitatis incedant viâ, Doctorum Ducumve consensu regulæ divino utique verbo congruentes, ceu directrices euntibus tradendæ sunt, quibus parendum: Nunc iidem illi *Ductores numero multi sunt*, in multitudine Confusio est, turbæ sunt, at cum omnia ordine debeant constitui, ordo in ipso sit clero præprimis necesse. Quid verò conformius ordini Ecclesiæ Apostolicæ, quàm Apostolorum aut Apostolicorum in primavâ Ecclesiâ docentium loco, Episcopos dirigere ea quæ sunt Ecclesiæ, atque iis subordinari Presbyteros. Hosque Docentes omnes, nec enim alios quàm docentes Ecclesia

(*) Rom. 2. 19.

unquam cognovit sui rectores.

XIX. In Domo Patris Cælestis, in Ecclesia Triumphante habitationes multæ sunt; Has Deus gubernat, imò Deum à facie ad faciem videntes Beati, legislatione nullâ indigent. Fateor omnes perfecti Quid verò aliud sunt habitationum illarum multiplicium schemati in Mundo cælestibus congruentia, nisi particulares Ecclesie totius domus Dei? atque illæ pro iis constitutæ, quos, ceu homines, nondum angelis similes, variè imperfectos, peccatis obnoxios, specialibus indigere legibus sacris, fatemur? sed quæ conformes sint Universalibus à Christo datis, atque observatu possibiles, caribus in terra militantibus? Ut verò tales etiam sint expressæ, consignatæ, firmæ, probatæ assensu publico, cuiusvis Christiani sana dicat ratio: atque ipsi qui sancitis adversantur, hoc unice agunt ut suas substituant.

XX. Tandem ut paucis priora comprehendam Dedit sapientissimus Ecclesie legislator de gubernandâ illâ per Apostolos & Doctores, deque virtutibus exercendis sive Doctrinas sive leges, sed Universales; at quomodo quovis seculo specialius sit providendum quæ leges applicandæ, illis ipsis
Apostolis

Apostolis, eorumque successoribus reliquis definiendum, quos etiam spiritu suo se ducturum promisit.

XXI. Quæ igitur leges canonesve particulares in Ecclesiis orientalibus atque Occidentalibus per seculorum multorum revolutionem; quæ item specialiores per approbationem cujusque regni, puta Britannici, vel alius ditionis, (universalibus scripturæ legibus atque universali Ecclesiarum consensui non adversantes) semel latæ, canonicèque sancitæ, sanctè custodiendæ sunt & observandæ.

XXII. Quare o anima obsequii divini servatrix illud Augustini tecum voluta (f)
" In his rebus de quibus nihil certi statuit
" scriptura divina, mos populi Dei, vel in-
" stituta majorum pro lege tenenda sunt.
" De quibus si disputare voluerimus, & ea
" aliorum consuetudine alios improbare,
" orietur interminata lustratio, quæ labore
" sermocinationis, cum certa documenta
" nulla veritatis insinuet, utique cavendum
" est, ne tempestate contentionis serenita-
" tem CHARITATIS obnubilet.

(f) *Epist. LXXXVI. ad Cæsarium. Tom. 2. pag. 143.*

MEDITATIO DECIMA

UNITAS ECCLESIAE

ceu CORPORIS UNIUS.

I.

Considera nunc ô anima Pacis divinae amatrix, cum Gentium Apostolo (a) Ecclesiam celi Corpus unum atque in illo primum CAPUT CHRISTUM, quem Deus constituit super omnia. Qui loco suo reliquit Apostolos, (b) hique Episcopos posuit ut regant Ecclesiam.

II. Habet utique *Caput*, & *aures* habet, divinam *haudentes* vocem, Prophetas revelationum & divinarum percipientes. Oculos habet atque illi lumine vigili gregis commissi curam obtinent. (c) “Non potest oculus dicere manui (nec Episcopus Magi-
“stratui civili) non est mihi opus te. Aut
“rursum capiti (sive gubernantes, qui præ-
“sunt) pedibus (gubernatis) Non est mi-
“hi opus Vobis.

(a) Eph. I. 22. (b) Ab. 20. 28. I. Thes. 5. 10. (c) I. Cor. I 2. 21.
habet

III. Habet mystici corporis caput *Os linguamque & labia*. Presbyteros Enunciatores verbi divini, qui prius discernunt, idque in scholis Theologicis quid salutare & expetendum, quid noxium & respuendum, institunt iidem rudes, firmant adultos. Illos admittens admittit Christum, rejiciens eundem rejicit, ejusque Patrem, ut qui Patris Christique ejus oracula proloquuntur. Horum qui in Domino præsunt, oculis linguisque obediens, Christo præstat obsequium. Atque illorum ut fides, sic fidei obedientia in omni loco ut annuncietur Deo complacitum. Quid verò aliud est obedire Evangelio, ^(d)quàm credere, sic Fidei obedientia est, quæ nobis injungitur, non milleformis Rationis humani Licentia. Sin propriis opinionibus inflati separatione facta resistent, à corporis unitate se divellunt, spiritu pacis & Charitatis quo corpus unum vegetatur, non animantur ulterius.

IV. Quin o fidelis anima! sensibus tuis imis reconde Apostoli Edictum: ^(e)“Edico
“cuius versanti inter vos, ne sapiat supra
“quàm oportet sapere; sed sapiat ad sobrietatem, prout cujusque Deus partitus

(d) *Rom. 1. 5. id.* (e) *Rom. 12. 3. 4. 5.*

“est mensuram fidei. Quemadmodum enim
 “in uno corpore membra multa habemus,
 “membra vero omnia non eandem habent
 “actionem: Ita multi unum corpus sumus
 “in Christo; singulatim autem alii aliorum
 “membra.

Vaticinabantur utique Divi Pauli tem-
 pore *Prophetae* definientes oraculis postea
 consignatis. Dotebant *Presbyteri* & exhor-
 tabantur, distribuiebant *Diaconi* & misere-
 bantur. Prærant his omnibus sive Apo-
 stoli sive *Episcopi* attendentes sibi & uni-
 versæ gregi in quos SS^m eos posuit Epi-
 scopos ad pascendum Ecclesiam Dei. (Act.
 20. 28.) Tandem hos omnes, qui præsent,
 miserentur, doceant, uniat inter se, & cum his
 qui docentur, recipiant, subsunt, ungit
 Dilectio. Quam idem his verbis præscribit.
 Dilectio esto minime simulata, “estote ab-
 “horrentes a malo, agglutinati bono, fra-
 “terna Charitate alii ad alios amandos
 “propensi.

V. Quanta verò Unitatem hanc Ecclesia fidei
 corporis huius Schismate non divulsa sit, comita-
 tur Beatitas, in Britannia unum cum regno
 constituens corpus! Aded ut gemino modo
 sit una Ecclesia Britannica, primum in se

ipsa

ipsa, dum clero dirigente, grege directo, Ecclesiasticè una est. Dein ut cum regno in quo Rex regnat populusque regitur, divino quodam atque, ut speramus, ad finem mundi duraturo nexu est combinata.

VI. Quis verò Nexus ille ecclesiasticus & civilis? spiritus Charitatis atque pacis; cui obsistunt, qui segrèges cœtus erigunt, ruentur; impii in Ecclesiam matrem, cujus filii sunt, impii in regnum cujus cives. Unionis osiores atque hostes, sine quâ corpus non diurnaturum sciunt omnes.

VII. Neque est quod membra mutuùm sibi in eodem invideant corpore. Vertex Regius supreminet cunctis, nutuque potentia suæ regalis gubernat omnia. *Oculus* inferius sibi juncta videt, providetque ut pes in semitâ Jehovæ ad salutem ambulet. *Os* *linguaque* proloquuntur, non ad devia schismaticorum hæreticorumque præcipitia currendum, ruendum esse: Brachium item dextrum sinistrumque, potestatis nimirum sacra civilisque administratores regunt defenduntque sese reliquumque corpus. Sic membris sua largiuntur bona; ut & illa iisdem sua præstent officia. Adeò sanè dum pacis spiritu uniuntur, tam arctâ lege con-

T

nexa

nexa unius corporis Ecclesiae regniq[ue] Britannici membra, se invicem mutuo fotu subsidioque conservant. Neget vertex, neget oculi, neget lingua, neget brachia manusque reliquis partibus directionem, visum, sermonem, defensionem, & hæc illis statum ac nutrimentum, in pulveremque cineremque mox abibit universum Corpus.

VIII. Quod prius contingere nequit quam spiritus unitatis, pacis, Charitatis corpus dereliquerit. Quare hic *Spiritus* vitalis cuncta vegetans, hæc *anima* singulas vivificans partes, hoc *Principium*, quod vitam, incrementum, perfectionem præstat; ut diu vegetum vividumque servet Corpus Britannicum, Deus author pacis, spiritusque Charitatis munificus largitor ardentissimis precibus est exorandus.

IX. Quamobrem quæcunque in eo corpore sunt membra, consensu mutuo Unitatem conservent, cedendo, obsequendo: absit ut membrum per collisionem vel unitatis solutionem loco suo virtute atque officio non contentum, alterius occupet situm, sic enim Unionis ligamen illicò disrumpitur. Mox corpus totum languet, ægrescit, tabe tandem conficitur.

X. Mag.

X. Magna equidem Varietas est partium, innumera ingeniorum, artium, officiorum dissimilitudo, verum concordia spiritus & Charitatis & pacis, varia, dissimilia, discrepantia jungit, coadunit, ut membra omnia sint unum Corpus.

XI. Nequimus utique omnes iidem esse, naturâ, genere, gente, officii statu. Differamus licet in his externis, finiendis olim. Ast similitudo & convenientia voluntatis sententiarumque, & inimicis metuendus in sacris consensus, cordi esto singulis ejusdem regni Civibus, ut qui ejus Cives, iidem ipsi Domestici sint Ecclesiæ Dei.

XII. Tandem ut unum est Corpus, unus spiritus, atque unum commune domicilium, civitas, regnum, Ecclesia, in qua nos versari divinitus datum est, Versemur prout vocatio cujuslibet requirit, suâ in statione, quivis obsecundet primùm Deo, inde iis qui ab illo ad regendam Ecclesiam, Regnumque constituti sunt, pacem jugiter conserve. Sic *vocationis* [divinæ quæ Christiana est in Ecclesiâ, ejus domesticus, & humanæ quæ civilis in regno, ejus utique civis, bonum utrumque, terrestre pariter ac cœleste, consequetur.

MEDITATIO

UNDECIMA.

UNITAS ECCLESIAE

*Universalis ceu unius corporis in cælo ac terrâ,
in se, & cum CHRISTO Capite.*

I.

SANCTUS Apostolus, quem Christus dilexit, cui revelavit Ecclesiæ suæ statum geminum, in cælo simul atque terrâ, ^(a) vidit primum ingentem *obsignatorum* numerum, innumeram inde turbam *stantem ante thronum* & in conspectu agni qui in medio ejus. En figuram Ecclesiæ Universalis, in terrâ cæloque, cui medius est Mediator ille unicus Jesus. Medius idem mediumque à quo usque quaque in terrâ cæloque, jam gratiæ, jam gloriæ radii diffunduntur. Sacerdos magnus in Sacrario, ^(b) Præfatus in Domo Dei. Caput totius Ecclesiæ, quæ in cælo, (ubi beatorum Sol est agnus, lumen beneficum in eos ceu minores stellas dispergens) gloriosissime coronata, jubareque solari præfulgens.

II. Ut verò in corpore naturali, facultas

(a) *Apoc.* 7. 13, 14, 15. (b) *Heb.* 10. 21.

vitalis, ex suo fonte in omnes artus dimanar; ita Christus Ecclesiæ caput singulis membris vim suam divinam immittit; per Charitatis unionem vegetat, quò viventes in cælo glorificat, vigentesque in terra signati, adeoque totum illud corpus catholicum perfectionem suam mysticam obtineat.

III. Atque ut unicum Ecclesiæ caput in beatos immortalitate jam tum perfruentes gloriæ suæ facultates uberius diffundit; ita gratiam suam in singula, dum adhuc in terrâ videntur, transmittit membra: sic ut pro cuiusque mensurâ vires dispertiat. Adeò ut omnes, ex eodem capite vel gloriâ in cælo, vel in terrâ gratiam, quasi per venas arteriasque Charitatis recipiant, *in unitate ejusdem corporis* mystici colligantur, conserventur, perficiantur.

IV. Sic universum illud corpus, (quod diversam præcipuarum partium rationem intrinentes, triumphans militansque dicimus,) ita in Christo adunatur capite, ut divina ejus vis undiquaque diffusa, per Charitatis juncturam, unicuique membro, supremo pariter atque imo, congrua dispensetur; nimirum ut totum Corpus incrementum capiat ad ædificationem sui per Charitatem;

atque eâ mediante ipsum (è membris diversis, diversa operantibus constitutum,) sibi connexum, maneat & unum. (*) *Quapropter sincerè nos gerentes in Charitate, prorsus adolescamus in eum qui est Caput CHRISTVS.*

MEDITATIO

DUODECIMA.

UNITAS ECCLESIAE,

Ceu unius Corporis in Terrâ cum Ecclesia in Cælo.

I.

HArmoniam totius mundi sapientes explicuere his verbis. *Id quod est superius, idem quod Inferius.* Quid si in isto Philosophorum involucro, Harmoniam Ecclesiae utriusque in cælo ac terrâ adumbratam spectemus! de quâ Apostolus (*) *Ceterum illud quod ascendit, quid est, nisi quod etiam descenderat prius in infimas partes terræ. Qui descenderat ipse est, qui etiam ascendit, longè supra omnes cælos, ut impleteret omnia.* Impler

(c) Eph. 4. 15. (a) Eph. 4. 10.

Princeps Pacis descensu ascensusque omnia, cælum terram, corpore suo mystico, membris nimirum omnibus unius Ecclesiæ Catholicæ.

II. In mundo creato res rebus innexæ sunt mutuumque uniæ. Elementa sic elementis coherent, ut mutuum sibi præbeant alimentum; terra desiderat aquam, & hæc terram ceu brachiis irretiens, ad sui complexum irritans, ambit. Elementis combinatur cælum, & in illo Sol irradiat stellas, hæc cælum. Tota verò machina ceu inferioribus superioribusque partibus coagmentata, uno spiritu insito animatur. Hinc certam partes inter se conjunctionem obtinent, atque utut omnes diversas habeant actiones, tanta tamen est concordia totius, ut cælum non velit esse sine terrâ, nec terra sine cælo. Atque anima universi, quam poteris dicere *Amorem*, singula vegetat, animatque, ut in unum conspirent. In eo certè Terra Cælo similis, siquidem Mundus parvus magnusque, inferior superiorque, à Ratione primâ sive Ideâ, VERBO JEHOVÆ, in creatione, gubernatione, perfectione simul eodemque amoris nexu dependet.

III. Quare exulta anima mea; cum è terræ abyſſo, in ſublime illud cogitaribus tuis evolās, videsque glorioſè triumphantes ſanctos! perlūſtra Paradīſum, in quo plantæ juſtitiae florent, quas ſol vegetat. Permea cælum in quo ceu ſtellæ, animæ piorum micant, quas ſol illuſtrat. Intue- re iſtos cœlites, Apoſtolos, Prophetas, Doctores, turbamque ex omnibus gentibus quam numerare nequis.

Cum ſanctis illis animabus Unio commu- nioque tibi intercedit; Gaude anima mea! Teque coram comuni veſtrūm omnium capite inclina, & reſona cœleſtem illum An- gelorum Præſulumve tranſlatorum Hym- num. (b) *Amen. Benedictio, & gloria & ſa- pientia & gratiarum actio & honor & Virtus & robur Deo noſtro in ſecula ſeculorum, A- men.*

IV. Urquē conſummetur Eccleſia Uni- verſa; Ut fiat in cœlo unum, ſicut caput noſtrum Chriſtus cum patre unum eſt, tu quoque, ô Anima pia ceu membrum propi- us uniariſ illi, vota tibi concipe cum Davi- de, (c) *Eequando accedam ut appaream in con- ſpectu Dei? cum Paulo. Deſidero diſmiſſionem*

(b) *Apo. 7. 12.* (c) *Pſalm. 42. 3.*

atque ut cum Christo sem. acclama Servatorem
verbis sponsæ. (d) VENI DOMINE JESU.

V. Sed num is veniet ad te, ò Anima profana, quæ te à sponsâ ejus dissocias in terris? num Christo unieris, anima inimica, num Ecclesiæ Triumphanti aggregaberis, Christi mandatum de Unitate Ecclesiæ spernens, pacifraga, seditiosa, rebellis, odii, amarulentæ, invidiæ plena, schismatum machinatrix, adversa Ecclesiæ quæ Servatrix est Pacis & Unionis; quæ communis est & publica Tuæ patriæ, quæ juxta verbum Dei ordinata, rituum antiquissimorum & gubernaminis primævi observatrix. O capiti inimica, quæ corpori! num partes Tibi fore in Ecclesia triumphanti somnias, cui nullæ fuerunt in militante. Quin age, converte te ad Dominum, ut sese ad te convertat, Ecclesiæ ejus in hâc terrâ quantocyùs fias civis, ut concivis fias sanctorum!

(d) *Apoc. ult.*

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

M
U

V
dic
sep
pi
der
pla
"I
"8
"S
"fi
loc
um
der
per
con
G

MEDITATIO DECIMA- TERTIA.

UNITAS ECCLESIAE IN TERRA, CUI
UNIUS CORPORIS CUM CAPITE
CHRISTO.

I.

VIdit Novi Testamenti Vates ^(a) septem
candelabra aurea, atque in eorum me-
dio similem Filio hominis, dextrâ tenentem
septem Stellas. Hæ quidem angelos sive E-
piscopos Asiæ figurant, candelabra eorun-
dem septem Ecclesias. Pensitemus contem-
plationem Beati Chrysostomi; ^(b) sic ille:
“In toto orbe septem Ecclesiæ omnes sunt,
“& septem nominatæ, una sunt Catholica.
“Sic Episcopi Asiæ septem omnium Eccle-
“fiarum in terris typi sunt. Nimirum ubivis
locorum existentium Ecclesiarum mysteri-
um, comprehensum est septenario, qui i-
dem spirituum, Angelorum & stellarum,
perfectonis notatur numerus. At in medio
eorum omnium est Candidis capillis, oculis

(b) *Apoc. 1. 2.* (c) *Chrysost. Expos. Apoc. c. 1.*

flammantibus, pedibus fulgentibus, Ecclesiæ suæ Princeps, conditor, Caput, JESUS CHRISTUS.

II. Huic tota Ecclesia militans unitissimè juncta est per Justificationem & sanctificationem, ut qui est (c) Via, Veritas, Vita, & per quem solum ad Patrem venire datur. Quò cum ut unionem mereatur nobis, atque præstet, nos sibi assumptâ humanitatis nostræ materiâ prius univit. Inde divinum simul ac humanum Ecclesiæ Catholicæ, & in hac cujusvis particularis ceu majoris membri, Caput est.

III. Ita unus cum Deo Filius, cum filio Ecclesiæ Universalis una, & cum hac singulæ visibiles; atque in illarum Unâ tandem aliquâ, certâque & verè designatâ, Homo Fidelis, Ecclesiæ suæ singulari, & per eam Catholicæ, adæoque CHRISTO Capiti, Deoque ipsi est Unus.

IV. Tu verò exulta Christiane! qui junctus reliquis membris Ecclesiæ publicæ, Conspiciuæ; pars es Catholicæ, membrum corporis mystici, capiti CHRISTO & per eundem Deo, summo Bono, salutariter junctus(d) & vobis omnibus quibus suprema sa-

(c) Joh. 14. 6. (d) Coll. Philip. 2. 1. 3. & 1. Cor. 1. 10. 11.

lus cordi, si quod Solamen est, quod fraterna suppeditare potest Charitas, si Christi spiritus idem; si modis ullis, tangimini sociorum malo, perficite sanctorum felicitatem, atque animis conglutimini, eadem vos maneat Charitas, animo sitis sententiisque concordēs. Domini Jesu exemplum sequimini, qui Caput vestrum, Vos qui ab eodem dependetis; ut sic affecti sitis invicem, quemadmodum ille fuit erga Vos.

V. Christianus perhiberi cupis, separare atque esse pars corporis, cujus Caput Christus? *Is Principium vite*; sed quam tollis tibi met, qui ejus originem, & fontem hunc vel obstruis vel avertis, Communionem cum Ecclesiâ rescindens. Certè qui uno vivunt principio, in illo sunt Unum, & cum omnibus reliquis per verbum, sacramenta, Disciplinam, ad eandem spem simul vocatis; ut juncti pariter multitudinem unam faciant, unicordem, unanimem. Quare qui inter eos esse desideras, qui sunt vocati, coagmenteris eis necesse est, res omnes sacræ sint tibi cum iisdem communes.

VL. Hujus figura inter alia esto *Vita arbor in Paradiso*. Denotat illa salutiferum vitæ

ta Doctorem Christum cum fidelibus. Hi rami sunt, omnes in unum arboris caput, radicem insiti, ab uno vigorem recipiunt cuncti, firmi, infirmi; nisi quod arescentes, atque infrugiferi, emortuæ potius arboris partes deprehenduntur tandem ac rescinduntur.

VII. Quin hoc iterum iterumque pensita, ô Pacis sacre desiderio flagrans, Anima fidelis, (c) CUM CHRISTO UNITA est ECCLESIA, ceu CAPITE SUO. Is dotes in quâvis ejus parte conspicua varias imperit, majores his, minores aliis largitur omnium Benefactor idem, cujus tam variam multiplicemque gratiam susque deque habet, Unitati renunciâns. Sed & ipsa varietas pellicere quemvis debebat ad concordiam; dum enim non eidem omnia sed, sigillatim singula dispensat singulis, his largiùs, illis parciùs, vult equidem ut alter alterius in eadem Ecclesiâ communi fruatur dono.

VIII. Non fastus hunc extollat, depri-
mat alium neglectio, cum eorum quivis,
superior, inferior, docens, audiens, alteri-
us indigere videatur. Hinc descendens pri-

(c) *Coll. Eph. 4. 7.*

us elevavit se Princeps Caputque nostrum, atque ascendit sursum triumphator, cælitus diffundens in singula Ecclesiæ membra, dotes suas, ut nihil omnino in Ecclesiâ desideretur.

IX. Quicumque tandem è sectariis Ecclesiæ divellis Unitatem ! adversaris Christo, (c) cui donorum varietas in una Ecclesia complacuit, ut una esses, perfecta esset, extra illam nihil desideretur. Nos verò Vinculo Unionis sacræ juncti mutuis officiis conservemur, imbecillior per firmiterem viresumat, eo fine, ut ad fidei æquale robur, similemque cognitionem perveniamus. Omnes pariter atque ex æquo Filii Dei, cujus ope augescamus, ut tandem ex Ecclesiâ hâc inferiore evehî ad sublimem, nanciscamur eam, quæ est in cælo, perfectionem, similesque reddamur Capiti, à quo, & in quo, & per quem perfectio. *Hanc qui indipisci desiderat, in charitate atque unitate Pacis persistat.*

(c) Coll. Epb. 4, 12, 13.

MEDITATIO

DECIMA-QUARTA

UNITAS ECCLESIE, CEU UNIUS COR-
PORIS IN TERRA CUM MEMBRIS SUI
*Majoribus, nimirum Ecclesiis particulari-
bus in eadem comprehensis.*

(2) Coll.
Eph. 4.
15, 16.

UT verò membra congruant capiti, à
quo vitalis spiritus dimanat in totum
Corpus, (*) sic Christiani; ceu diversæ partes
ut sint congmentari, per omnes artus spiri-
tus ille Christi penetrer; quod fieri nequit,
nisi mutua eos uniat Concordia, ut à mem-
bris superioribus per media in partes infe-
riores se diffundat, atque in quibusvis vir-
tutem suam exferat. Atque ita totum Eccle-
siae corpus incrementum capiet, vegetum va-
lidumque reddetur.

II. Quisquis demum sit *catus*, quæcunque
congregatio cuiusmodi regionis, consensum,
Unionem, Communionemque cum reliquis
congregationibus, quantocunque locorum
intervallo, ne tollat Christum colens !mal-
tominus segregationem, à Nationali aut
Provinciali Ecclesia, dum retinet illa,
quæ sunt infallibilis fidei, & consentiat
anti-

antiquo gubernamini, molietur ! nec divulgationis schismatisve exitiali peccato supremi capitis iram punientem in se laceffat.

III. Væ homini per quem offendiculum uni evenit è minimis ; (b) quantum verò illud, quo universa offenditur Ecclesia ! Quin observemus alii, alios, (c) ut nos accuamus ad Charitatem & bona opera, non deferentes aggregationem nostram mutuum. Nam si ultro peccaverimus, post acceptam cognitionem veritatis, non adhuc pro peccatis reliqua est hostia: sed horrenda quædam expectatio judicii, & ignis fervor, qui devoraturus est adversarios. Quod si singulos per quos dissidia fiunt Dei poena manet æterna, quid porro miramur tantas strages poenasque temporales, quæ Orientem in Sectas olim non minùs ac nunc Occidentem discissum, flagello Turcico, miserè affligunt, Germaniam, terrasque alias pessundant ?

III. Ast catus integri Pacis vinculum, elatâ manu & confederationibus iniquis, sub larvâ defæcationis cultûs, vinculum Pacis Communionsq; sacra dirumpunt, frustra-que habent mandatum Apostolicum (d)

(b) *Mat.* 18. 7. (c) *Heb.* 10. 21, &c.

Ne sit dissidium in corpore, sed membra idem curent, alia pro aliis. Vos autem estis Corpus Christi, & MEMBRA PARTICVLATIM (sive in loco, ut Syrus Interpres vertit.)

IV. Excitemur proinde per Deum immortalem, per salutem quam sanguine suo CHRISTUS sibi in Ecclesiâ insertis comparavit. Adspiciamus, nec sine horrore, quanta dissociatos ab ipso ejusque Domo, circumfideat malorum multitudo. Sequamur tandem illos, qui nobis prævii, primos Ecclesiæ Britannicæ conditores, qui animo corporeque juncti manebant, seque invicem in eodem Ecclesiæ corpore per communionem obtentæ gratiæ conservabant.

V. Nos qui novimus certam, visibilem, primævæ conformem Ecclesiam, Dei Domum esse, in quâ repositam consequamur salutem; quid avertimus ab illâ mentes, animarumque unionem? ad quam ipsa fides nos obstrictos esse, propriumque, sed ab Affectibus (quales sunt odium, Invidia, Æmulatio,) depurgatum convincit judicium.

VI. Illine Pacis Præcones? Pastores illi sub Archipræmone nostro, qui oves ejus

(d) 1. Cor. 12. 25. 27.

ab ovili publico arcent, ut suis includant mandris, atque abductarum induantur lana? qui dispergunt gregem dominicum, sublatâ communione Ecclesiæ, (adeoque ipsius Christi,) pereuntem; Solatioque, & salute verâ, quæ à Capite in uno corpore dimanat, destitutum?

VII. Quin maneamus omnes quicunque Christo desideramus adhæresere, sub Dominicâ Oeconomîâ, in eadem domo, quâ pietatis, justitiæ, concordie officia nobis invicem præstemus. Inferamus nos Ecclesiæ publicæ, Vera est, Christi est, non Schismaticorum est. Neque sinamus nos à Mercenariis, (qui abductarum, atque in varia diverticula dispersarum adipem comedunt; sua quærunt, alienis inhiant, atque auribus dulce quiddam fistulant) abduci. In Deo Ecclesiæque ejuspiè obsequentes conquiescamus omnes, ut Sanctæ Pacis fructus, gratiam, gloriamque in Christo Jesu, placidâ nostrâ quietâque conversatione colligamus. Id faxit vitæ nostræ arbiter, Salutis Promus, Largitorque unicus Jesus!

VIII. Nunc ô Amore Dei replenda Anima! cogita, iterumque perpende, quid illud

illud sit, UNUM CORPUS, quod hic *Corpus*, alibi *Domus* est, *Civitas*, *Regnum*. *Corpus* subest suo capiti, & coagmentatis invicem membris absolvitur. In *Domo*, tui adhaeremus Domino, Socii omnes uni heri praesto sumus, servi ejusdem in familia eadem. *Civitas* sacra, in terra, cives ejusdem legibus constrictos in se continet, pro lege gregeque adunito fortiter pugnantes, adversus Solymam suam non extruentes novam confusionis turrinam. *Regnum* Sanctum in terrâ sub uno Caeli terraeque Rege, per Vicarios & administratos, juxta leges antiquas, perpetuas, jugiterque ab ejus initio ad hæc tempora, (incassum tandem obnitente quovis hoste) retinendas, coelitus conservatum.

IX. Quare ô anima Deo plena! unitatem serva in corpore, Domo, Civitate, regnoque Dei, quod est Ecclesia, una, Sancta, publicè conspicua, divinis legibus ordinata.

In regno regionum est coagmentatio cum arce regiâ; in Civitate Domuum cum Curiâ; In Domo habitaculorum cum fundamento; in corpore membrorum cum Capite. Vis subditus esse regius in Regno Dei?

Dei? esto in ejusdem regione certâ. Vis Civis haberi in Civitate Dei? domicilium in illa tibi esto. Domesticus in Domo Dei? habitationem in eadem occupa. Membrum unius corporis? cave ab eo sejungaris, certâ sis ejusdem innexus parti: ut Christo capiti mancas unitus.

MEDI-

MEDITATIO

DECIMA QUINTA.

UNITAS ECCLESIAE BRITANNICÆ.

Cum seipsâ, sive catibus publicis in tri-

plici Regno per Fidei & gubernami-

nis Unitatem ut insigne reliquisq;

Ecclesiis conforme membrum

maneât

IN CORPORE UNO.

I.

IN ejusdem Corporis, Domûs, Civita-
tis, Regni constitutione, necessum ut
partes sibi convenient, atque Anima, Sym-
metria, Harmonia, quodlibet horum con-
tineat per singulas minimasque partes, ne
Totius fiat dissolutio. Atque hæc sive Ani-
ma, sive Harmonia in corpore Ecclesiæ seu
Domo ac Civitate Dei, aut Regno Christi,
ipsa **UNITAS EST**, Fidei nimirum
& Gubernaminis.

II. Quæ

II. Quæ cum per Dominatum Transmarinum olim impeteretur, Rex atque Episcopi per ordinariam multisq; seculis continuatam successionem, vocatione legitimâ instructi, quicquid Unitatem arctiorem discindebat, sustulerunt. Erant Archiepiscopus *Cantuariensis*, Episcopus *Wigorniensis*, *Glocestriensis*, *Menevensis*, *Londinensis* atque alii longo ordine, perpetuo sanctoque successionis ordine legitimi Ecclesiæ Britannicæ Antistites atque Pastores; Qui non transmarino magisterio edocti, non populari tumultu compulsi, non afflatu aut vestro fanatico correpti, deprehensos excessus abusque Unitatem Ecclesiæ divellentes sustulerunt.

III. Verùm nescio quæ superstitio in quendam Allotriepiscopum Allobrogem, quæ item Morositas adversus Ordinarios Verbi Divini præcones, incessit ab exilio quondam Reduces nonnullos, qui ad exemplum Magistri, per plebem forsan emnere cupientes, aut curioso novitatis studio illecti, aut antiquitatis perverso odio perciti, Schisma excitarunt, quo gubernationem priscam veramque conculcarent, atque in ejus Vicem inauditam prius atque
ab

ab omni antiquarum simul atque modernarum Ecclesiarum usu prorsus abhorrentem introducerent.

IV. Verum obstitit invictæ Heroidis ELIZABETHÆ Virtus, Sapientia JACOBI Monarchæ, Pietas Gloriosissimi Martiris CAROLI PRIMI, atque AUGUSTI moderni Prudentia excelsa; quibus ante oculos versabantur Ecclesiæ Israeliticæ Reformatores *David*, *Salomon*, *Jehosaphat*, *Ezechias*, *Josias*. Qui non sacra, non sacerdotium, sed corruptelas, utrisque temporis lapsu adhærentes sustulerunt. Nec enim Reformatio, Ecclesiæ est subversio, sed restauratio.

V. Quare deplorandum, quod Exules reversi, novitate capti, eidemque diuturnius assueti, adversus Episcopos emulatione quâdam ex infirmitate humanâ infecti, peregrinitatem plebeiam, genti regie per exitiosum tandem Schisma inferre collaborarunt. Ut fortissimus populus à Dominatu Romano liber, novo rudique & planè horrido constringeretur capistrò Sabaudico.

VI. Conveniebat utique Ecclesiæ Britannicæ atque Ecclesiasticorum ordini, non

ut

ut subverteretur, id enim sacrosanctæ religionis principiis, rationi sanæ, temporis regnique incolumitati, & diametro adversabatur, sed ut renovaretur ad exemplar primum. Neque poterat per ulla sive divina, sive humana jura fieri, ut remoto tot seculorum clero, novelli Demagogi ex Schola aliquâ novâ prorepentes, collectâ plebe cincti, sub prætextu verbi Divini, nitidius (id quod Schismatici omnes prætendunt) purificati, sese juxta cum multiplici suâ bestia, Corpori Ecclesiæ Britannicæ, ceu totidem ejusdem nova capita imponerent.

VII. Quare ne per eos uno impetu leges Regni conculearentur, Monarchicum Gubernamen civile, prætextâ reformatione ulteriori, in chaos populare deformaretur; atque Magnates, populusque portuunculæ Plebis, per Pseudo Presbyteria laica; ipse verò Rex & Filii & Frates & Consanguinei, Pares Regni, Duces, Marchiones, Domini, Vicecomites, Barones, Equites, Nobiles: Præterea Dicasteriorum Judices; Academiarum Professores, Doctores, Magistri, Studiosi, verbò Rex cum omnibus subditis, quin & ipsa illa portuunculæ plebejæ presbyterialis Confraternitas, in

circulo Præsidentibus Ministris subiceretur.

VIII. Totus ordo Ecclesiasticus (sanctissimo neque unquam mutando Consilio) statummandus fuit, ut esset sicut erat in Principio, & prout manebat sub primo Christianorum Rege Lucio, & Imperatore Magno Constantino, utroque Britannico. Utrique in istâ formâ Hieratica consistit Unitas Ecclesiæ Britannicæ; hæc vita est totius Corporis, atque omnium ejus membrorum, quæ Reformatione legali, pacificâ & regno convenienti, vires recepit novas, quales antiquitûs habuit. Cùm Demagogica periculosa semper, seditiosa, semperque mobilis, impetuosa, naufraga, tumultuum, turbarum, cædium, parricidiorum bellorumque certissima sit origo.

IX. Hæc de Unitate Regiminis, cui ea quæ Fidei est necessario jungenda, quam equidem XXXIX. articulis conformem se tenere profitentur separati, eo ipso Schismatis semetiplos condemnantes, Liturgiam solam suggillant.

X. Eam Rex Edvardus ordinaverat, Episcopi, Magnates, atque Populus unanimis receperant, post Præsules nonnulli, sanguine tempore Reginæ Mariæ confirmarunt, atque

atque ob reproductam à Regina Elizabethâ totum exultavit regnum. Adeo ut ille Precum liber solos novitate prurientes habeat adversarios, cum omnes alii sanctè conceptum; quin Martyrologus Foxus à spiritu sancto inspiratum, affirmant: Transmarinorum Protestantium nullus ne tota damnet. Certè quicquid in se continet, ipsis Scripturæ sacræ verbis, juxta normam feramq; antiquissimæ Ecclesiæ est conceptū.

XI. Pientissimi verò Reges atque Episcopi, ordinato cultu uniformi, in singulos anni menses, dies, horas, ejusdem simul in populo Unitatem stabilitam voluerunt. Nimirum ut tota sibi Ecclesia in omnibus partibus conformis esset, non solum audiendo Verbum, sed & preces publicas dicendo. Verum Difformitatis artifices, ut populum à suis declamationibus solis suspensum teneant, statas illas preces Lctioni Biblica junctas, devotâ mente corporeq; ad Deum fusas, alto despiciunt supercilio novaturientes, ridentque profani, atque insuper ineusso adversus antiquam Simplicitem, Superstitionis quæ planè nulla est Timore, à Timore Dei, qui potissimum in publicis consistit precibus, populū avertunt.

XII. Certè in Novatorum hujus seculi cerebro interpolata indies aut novitùs omnino efficta nascuntur, & tumultuantur paradoxa. In eorum auribus nihil timuit præter absonos insuetosque susurros. Quibus gaudere possent, nisi sacrosanctam Ecclesiæ cum membris & Christo Unitatem læderent, Politias everterent, Martyres facerent. Dum æstuat Novitas, è pectore antiquus candor, amorque excutitur, à Christo mandatus, Deo exhibendus, Ecclesiæ præstandus. Hinc iste contemptus sacerorum odiumque, & Unitatis per gregales lamentabilis dissolutio; quæ impii fiunt in Deum precibus publicis colendum, injuriæ in Ecclesiam veri Dei cultricem, quæ Liturgiam primævæ Consuetudini simillimam in usu habet. Superbi erga cætus numerosissimos, quos præ se, ceu cælum ultra sapientes contemnunt. Atheismo tandem, licet fortè non intendant, per contemptum publicarum precum sternentes viam, eisdemque latissimam portam aperientes.

XIII. Quare conservandæ Unitatis Ecclesiæ in Fide verâ, ac Gubernamine genuino, non firmitus est medium, quàm **CONSTANTIA.** In religiosis rebus alia subinde

de atque alia castigare, detrahere, addere, variare certissimum est indicium Vanitatis, quæ Unitati semper adversatur.

Id quod commovit semper Reges Britannicos, ut ex quo ab ipsis Ecclesia reformatata est, ejus portas novitatibus præcludant. Qui certè nî licentiam illam innovandi effrænem coercerent, quàm deforme lacerumque foret ejus Schema. Ingratos verò impiosque prorsus qui Reformatam à Regibus & Episcopis habentes Ecclesiam, sine quibus nulla fuerat futura, hanc ipsam Reformationem æstro novitatis perciti, pro lubricine suâ iterum iterumque reformare moliantur.

XIV. Num reges, atque sacerdotes Judaicam Ecclesiam (sine populo utique non reformatore, sed reformando,) semel reformatantes, aliâ iterum iterumque reformatione immutarunt? Non equidem. O egregios reformatores, quorum tota molitio nihil aliud est quàm continua, uti olim, Judæos inter, ob prætensam puritatem vitæ legalisque expositionis *Separatorum*, Pharisæica reformatio, circa minutissima, videlicet, lineum amiculum, vestem simplicem atque nigram, ne quid candoris adsit, pilos

pilos tandem longiores aut curtiore, quicquid interea fiat de bonis operibus, jejuniis & cultu precum. Scilicet non in his, verum istis minutiis, Reformatio illorum, aut si mavis, novus dominatus, ministrorum in gregem & Regem consistit. Nam sic reformatata semel est Ecclesia Britannica, ut sciolis Novatoribus semper aliquid in ipsa reformatione semel facta, fastidioso supercilio reformare liceat. Non equidem quamdiu Dei nobis supereminet gratia, Unitas Ecclesiae, sibi similis semper & conformis erit, atque constans.

XV. Verum aliquantò familiarius quæ, siverim. Vestra, ò separati, Curiositas nunquam vitio vertere poterit. Moritatoribus, aut Brounistis, Anabaptistis, Weigelianis, alijs, si novitatis admiratione etiam illi obstupesci, superbo suo judicio, confisi, susque deque habeant placita, cœtusque vestros: siquidem Unitatem Ecclesiae ob hujus illiusve censuram dirimere, sibi perinde ac vobis liberum esse evincet, semperque Inconstantiam Schismaticam constantissimè vobiscum adversus vosmet tuebuntur. Nam ut vos Sabaudum, sic illi Monasteriensem, aut Hollandum Schismatis sui Authorem producent.

XVI. Quin

XVI. Quin readeatis per Dei gratiam, unde egressi estis, ad Ecclesiam communem Britannicam, aduniatisque Vos eidem ut vera Corpori suo membra. Neque sitis vobismet ipsis Ovis, Pastor, Ecclesia; nam dum omnia horum esse concupiscitis, nil tandem eritis, aut in cujuslibet hæretici formam mutabiles, facilè fietis omnia præterquam verum Ecclesiæ membrum.

XVII. Exorandus interea supplici prece Britannis omnibus, Unus ille Pacis author, conditorque Ecclesiæ, ut Schismate omni sublato, Cultus Dei verbo consonus, & verè antiqua sincerèque Apostolica, Gubernatio priscis Patribus unicè nota, indeq; ab origine primâ Christianitatis Britannicæ jugiter continuata, æterno nostrum omnium Bono ad seros usque posteros, temporibus promoveat futuris.

MEDITATIO

DEGIMA SEXTA.

UNITAS ECCLESIAE BRITANNICÆ.

*cum Ecclesia Universa qua-cum
constituit*

UNUM CORPUS.

I.

CÆterum quo magis confero Ecclesiam Britannicam, ejusque antiquissima dogmata, gubernationem, atque ritus æquè diuturni ævi; eo magis confirmor in consensu ejus cum illis omnibus quæ in universo, ab ipsis etiam separatis, vera habentur tuendo. Nimirum qui schisma faciunt ob ea quæ omnibus Ecclesiis in universo (quaqua versum Christianismus ab Apostolis, aut viris Apostolicis est fundatus,) sunt communia non tam Britannicæ Ecclesiæ, quàm toti corpori, quod est unum, ad-versantur. Adeoque in schismate constituti, ab Ecclesiâ Universali ejusque Capite, propriâ suâ culpâ sunt divulsi.

II. *Annales* triplicis hujus regni evolvantur, apparebit passim præter eandem in Christum, juxta Symbola, atque Oecumenica Concilia primæva, Fidem; uniformis per succedentes sibi ordine perpetuo Episcopos Oeconomia sive Gubernatio Apostolica Liturgiæ similis. Erant certæ temporibus priscis, atq; in hunc ipsum diem apud plerosq; Protestantes conceptis verbis formatæ preces peculiare, stationis & genuflexionis, intentionem animi demonstrantes Gestus, Festa, Jejunia; non pudebat Christianos Baptismatis crucis, atq; Ecclesiastici tempore cultûs habitu à populo peculiari distinguebantur. Quicunque verò ista templo eliminata vis, quin & templa tolle, atq; omnem cultum externum. Nunquid verò sic Christum didicisti, ut cùm ipse Judaicæ Ecclesiæ observaverit ritus, festa, jejunia, gestus, non tollens ista, sed emendatiora, verisque suis usibus reddens; Tu cultum universum, inversum cupis.

III. Apostoli, quoadusq; Ecclesiæ Judaicæ atque Politicæ finis Judaico cultu finem intulit, tales quales Judæi fuerant, se præstiterunt. Absit hoc a Cive Bono Britannicæ Ecclesiæ, aut Politicæ finem atque excidium,

sublatis ejus ritibus, legibusq; antevertere velle, aut exoptare; priusquam Deus eidem imponat finem, quem ut abesse, quam diutissime velit, unanimes precamur.

I V. Suspiscaris Romanismum olim rediturum; verum cogites velim Homo Schismati implexe, atque ab Ecclesiâ divulſe, tantam tamen ejus curam præ te ferens! Iſti omnes qui cum Præſulibus Anglis Politiæ Eccleſiaſticæ antiquam ſanctè ſervant, & ritus præſcos longè plures, *Auguſtani* nimirum, in *Daniâ*, *Sueciâ*, *Germaniâ*, *Romanenſibus* infeſſiores ſunt, non ſcriptis ſolùm, ſed vi ac poteſtate legumque rigore, quâ per gubernationem Eccleſiaſticam prævalent, quàm *Aerianorum* ulli; qui ob lucellum non *Romanenſes* ſolùm, ſed & *Judæos* & *Turcas*, *Hæreſiarchas* item & *Atheos* propagam fovent. Suspiscaris? Unde nam ſuſpicio iſta? (a) *E verborum pugna, naſcitur Invidia, lis, maledicentiæ, ſuſpitiones malæ; tollat illas charitas, quæ non querit quæ ſua ſunt, non exacerbat, non cogitat malum.* (b) Si ſublata velis omnia quæ *Romanenſibus* ſunt communia cum Eccleſiâ *Univerſali*, qualia illa ſunt quæ impetis, quantocius conciones

(a) 1 Tim. 6. 4. (b) 1 Cor. 13. 5.

omnes tolle, Baptismum, Preces, Pastores, Leges sacras, Scripturam Divinam, tandem Christum Deumque. Nimirum eò mutatores Novelli deveniunt, ut se optimè reformasse existiment, si nihil eorum relinquunt, quæ priscum morem & candorem sapiant.

V. Quæ à primis reformatoribus certâ lege constituta, Reformatorum sanguine firmata, Protestantium utrorumque iudicio, Veritati congrua sunt visa; atque hætenus piis sine offensâ vel detrimento pietatis atq; fidei, observata fuerunt. Quæ Græcarum, Syrarum, Æthiopicarum, Armeniarum, Protestantium Ecclesiarum praxi modernæ simul atq; antiquæ consonant; prætextu scrupuli aut infirmæ teneraq; vel dubitantis conscientiæ impugnare ac tollere, nihil aliud est, quàm Universali Ecclesiæ sacrum indicere bellum.

VI. Neq; Sacra Scriptura (quam variè à se implexam Schismatici ceu Medusæ caput, pro terribiliamento plebeiis animis obijcere assolent,) sensu genuino totius Ecclesiæ explicata, non contorsione privatâ unius Magistri & sequacium, hanc ipsam nobis Oeconomiam Domûs divinæ exhibet, quam

quam Univerſa paſſim toto terrarum orbe obtinet Eccleſia. Adeò utſi Hiſtorica Eccleſiaſtica Veritatis incendatur fax, clariſſimè pateat, eadem ſemper ut dogmata, ita & ritus regimenque hieraticum Episcoporum Preſbyterorumque docentium in Eccleſia Britannica, atque omnibus aliis ab origine primâ extitiſſe.

VII. Quare ceſſent muſſitare antiquitatem ſuam Novatores, & cùm rerum aliarum novitas ſubinde non ingrata ſit, antiquitatē tamen, ut fidei, ſic & rituum, ac gubernationis ſacræ nobiſcum eſtiment, ſeque Conſcientiâ teſte atque arbitrà obſtriſtos norint, ut Schiſmate abſtracti, pacis Unitatiſque Vinculo poſtliminio Eccleſiæ ſe reddant, conjungantque.

VIII. *Cæterum* (ut uſurpem verba antiquiſſimi è Latinis Patribus *Tertulliani*) *(a) ſi quæ Hæreſes audent interſerere ſe ætati Apoſtolicæ, ut idèò videantur ab Apoſtolis traditæ, quia ſub Apoſtolis fuerunt, poſſumus dicere: Edant ergò origines Eccleſiarum ſuarum, evolvant ordinem Episcoporum ſuorum, ita per ſucceſſiones ab initio decurrentem, ut*

(a) *Tertul. præſcript. adv. Hæret. cap. 32. p. m 337.*

primus ille Episcopus aliquem ex Apostolis vel Apostolicis viris, qui tamen cum Apostolis perseveraverint, habuerint Autorem & Antecessorem. Hoc enim modo Ecclesiæ Apostolicæ census suos deferunt.

I X. Universam Ecclesiam erroris, aut illiciti ritus, vel gubernaminis incusare, homine Christiano utique indignum. Quis ferat ob scrupulos aliquos sibi curiosius injectos, viri sancti doctique sententiam rejicere, eò quod Homo & ab errore non immunis. Et tu audes post unum Allobrogem, Universæ Ecclesiæ, quæ ut sibi consentiens spiritu Christi ex promisso instructa, errare nequit, errorem in re gravissimâ, regimine nimirum sacro, impingere. Et hic, & ille, & iste Homo fuit. Equidem! Tu verò cum Magistro tuo num Deus aut deorum filius, qui supra Ecclesiam Universam ejusque simplicissimum perpetuumque consensum, vel te vel illum extollis.

Fuerunt *Apostolici viri*, sanctiq; Ecclesiæ Patres & Episcopi Presbyteri, pietate atque eruditione summi, per quingentos, ut tate fateris annos, Ecclesiam ritè docentes, & legitimè regentes, quos tumetipse non rejeceris unquam. Fuerunt *spirituales illi*, quod
ne

ne profligatissimus sectariorum negaverit, aut si non fuerunt illi, nulli omnino fuerunt, sic dudum omnis Ecclesia cessavit : adeoque hæc tua quam dicis, nulla est, calvum Phasma est. Verum audi Apostolum & obaudi. Sic ille (a) *spiritualis dijudicat omnia, ipse autem à nemine dijudicatur*. Tu post tot seculorum circuitus, contra omnium spiritualium sensum & consensum, gubernationis Ecclesiasticæ iudicium tibi arrogas.

Nosce teipsum, quis sis, obnitens adversus spirituales istos, Ecclesiæ antiquæ Antistites. Nimirum *Animalis homo non est capax eorum quæ sunt spiritus Dei*, sunt enim ei stultitia, nec potest cognoscere, quia spiritualiter dijudicantur.

X. O utinam Unitatis diremtores ! Non amplius essetis hospites & inquilini, sed concives sanctorum (b) (spiritualium Ecclesiæ doctorum) ac Domestici Dei, in Ecclesia Universalis, ejusque hæc ingenti parte, Britannicâ. Nisi charitatem & cum Corpore Christi, atque illo ipso qui non imaginarium sed verum Totius Ecclesiæ in terris verè existentis Unitatem, non mente fictam, sed ve-

(a) 1 Cor. 2. 13. (b) Eph. 2. 19.

ram & sinceram Unitatem, sublatam, adeoque Vos & CHRISTO & cœlo frustratos velitis, segregationem ut finiatis tandem necesse.

XI. Quousque verò abitis, non solum à Patribus, verum ipsis Majoribus vestris Reformatis, tantis Separatorum Ostoribus, ut amore Unitatis etiam junctos sibi voluerint Dogmatibus differentes, dummodò non fidei essent capita. Tantum adest ut inter fidei Consortes ortum Schisma non fuissent abominati.

(a) 'Venit (tempore R. Elizabethæ) ad
'Principem Casimirum (Ducem Palatinum
'Rheni) D. Sidneius Leicestriæ Comitiss ex
'sorore nepos, Regina Angliæ legatus, æ-
'tate quidem juvenis, moribus verò ac
'judicio gravis ac maturus. Is Regina
'suo nomine, multis argumentis demon-
'stravit, quàm necessarium sit ut illi, qui
'Evangelio nomen dederunt, arctiori eti-
'am Vinculo jungantur. Cùm verò
'Princeps Casimirus de hisce rebus cum
'Legato Conferret, proposuit viam non in-
'commodam, quâ Ecclesiæ puriorem doctrin-

(a) Petrus Dathenus *Epistolâ ad Musculum Scriptâ, quam D. Henr. Hottingerus, Prof. in assertione rationum Pacem Ecclesiasticam commendantium Mense Junii, anno 1656. Heidelbergæ ad disputandum proposuitâ producit.*

nam

nam profitentes arctius possent, idque facile coalescere. Si nimirum Ecclesiæ omnes in Angliā, Galliā, Scotiā, Helvetiā, Germaniā, Belgio, Frisia, Polonia, Hungaria, Bohemia, &c. quæ in omnibus salutaris Doctrinæ Capitibus probè sentiunt, etiamsi aliis atque aliis phrasibus utantur, ex diversis Confessionibus Communi Consensu, Convocatis in hunc finem hominibus doctis & pacis studiosis, ex prædictis provinciis unam cui omnes subscriberent, exciperent, atque colligerent. Istud autem futuris Nundinis Verbalibus Francofurti commodè fieri posse putavit, admonitis interea prædictarum provinciarum Ecclesiis, ut de hac re rogerent, & Legatos necessariā auctoritate instructos, in tempore amandarent. Res legato non displicuit, quin potius recepit in se hujus tam sancti instituti apud Reginam & Dominam suam, deinde etiam apud Scotticas Ecclesias procurationem.

XII. Audiant è Genève Magistrum, cujus verba oraculi adinstar Delphici venerantur, quicunque sunt Diffidiorum Continuatores. Is non ut in Epistolis ambiguus, sed clarus & apertus in suis institutis viuatam,

tiatam, separationem concedit ullam. Licet enim ne minimum quidem vitii inesse vel Dogmatibus, vel Sacramentis, vel ritibus, aut disciplinæ ipsi certum sit; ut tamen Britannici Schismatis horribile Schema evidentius agnoscant, pensitent ista. (g) *Poterit vel in Doctrinæ, vel in Sacramentorum administratione vitii quidpiam obrepere, quod alienare nos ab ejus Communionem non debet. Non enim unius sunt formæ omnia veræ Doctrinæ Capita. Sunt quædam ita necessaria cognitu, ut fixa esse, & indubitata omnibus oporteat, ceu propria religionis placita; qualiâ sunt Unum esse Deum, Christum Deum esse, ac Dei Filium; In Dei misericordia salutem nobis consistere, & similia.*

Sunt alia, quæ inter Ecclesias controversa, fidei tamen Unitatem non dirimant---Huc pertinet illud Pauli. Si melius quid sedenti revelatum fuerit, prior taceat. Unde constat singulis Ecclesiæ membris demandatum publicæ ædificationis studium pro mensura gratiæ suæ, modo decenter, & secundum ordinem: hoc est, ne vel Ecclesiæ communionem renun-

(g) Calvinus. Instit. lib. 4. cap. 1. §. 12.

Z

tiemus,

tiemus, vel in eâ permanentes pacem & disciplinam ritè compositam turbemus.

Nempe (h) (Verbi & Sacramentorum ministerium) ubicunq; integrum extat, & illibatum, nullis morum vitiis, aut morbis impediri, quò minùs Ecclesiæ nomen sustineat. Deinde illud ipsum leuiusculis erroribus non vitari, quò minùs legitimum æstimetur. Porro errores, quibus talis debetur venia, eos esse indicatum est, quibus præcipua Religionis Doctrina non lædatur, quibus non opprimantur, quæ inter fideles omnes convenire debent, Religionis Capita: in Sacramentis verò, qui legitimam authoris institutionem non aboleant, nec labefactent. Audiant omnium primos Reformatos acerrimos adversarios Romanensium, fratres Bohemos, Hussitarum genuinam propaginem, Beza, Zanchii, Oleviani Sympistos, Confessionistarum Saxoniorum & Helveticorum fratres, intimosque socios. Illi genuflexionem Eucharisticam iisdem rationibus meis, eâdemque cautione adhibitâ, qua Ecclesia Anglicana, jugiter usurpant. Teste Joh. Lufitio, Nobili Polono, de Ecclesiasticâ disciplinâ, quam Comenius eorum Episcopus

(h) cap. 6. §. I.

edidit. Is libro VIII, cap. 32. §. 14. 15. 'Agno-
 'scunt inquit (fratres) humili fide præsen-
 'tem ac nobis promissa repræsentantem
 'Christum, par esse ut quàm humillima ve-
 'neratione colamus: qualiter in cætibus pri-
 'orum semper fuisse cultum, ex ipsâ antiqui-
 'tate constat. *Sciat mens reverentiam se de-*
 '*bere ei, ad cuius corpus sumendum accedit,*
 'dicit Ambrosius super I. Cor, c. 11. sed &
 'ipsis mysteriis talibus & tantis, omnium
 'orthodoxorum confessione, aliquis debe-
 'tur honos: quandoquidem oblatum eti-
 'am à Rege quopiam terreno donum reve-
 'renter accipimus. Unde non raræ anti-
 'quorum ad venerationem Sacramenti ad-
 'hortationes. Accipientibus autem aliis
 'canunt hymnos alii, donec accedant &
 'ipsi, sacrumque cibum & potum assumant,
& genibus humi positis, oculis autem & animis
'in altum sublati.

XIII. Norunt præterea omnes, quan-
 tum Dogmatibus dissentiant Calvinî sequa-
 ces à Lutheranis, & tamen omnibus in
 regnis provinciisque eorum, unitatem solli-
 citant; id quoties faciunt, suo condemnant
 Judicio Ecclesiæ Anglicanæ Schismaticos,
 qui cum illis profitentur Dogmata pro-
 fus

sus eadē, cāterū ob Ecclesiā gubernandā, cultūque exteriorem formam, Lutherānā omninō convenientem, Schisma tam diuturnum, perniciosumque fovēt. Quos tantisper audire par est proximos fratres Sedanenses, eosque modernos.

(i) Ex quo (inquiunt illi) inter Protestantes dissidium ortum est circa quādam Religionis Christianae Capita, & palam divisi sunt, qui Helveticam, Gallicam, & Belgicam Confessionem sequuntur, ab iis, qui Augustanae Confessioni propius adherent; priores illi, qui singulari nomine Reformati vocantur, cum aliis qui dicuntur Confessionis Augustanae, in concordiam semper redire conati sunt, & varios modos tentarunt, quibus Pax Ecclesiastica cum his posset constitui, & tolli Schisma inter utrosque natum. II. Ac quamvis hi posteriores oblatam pacem plerumque respuerint, & eorum plurimi ab ea etiamnum alieni valde videantur, res tamen quandoque non caruit successu. Ut ante centum annos in synodo Sedomiriensi, ubi in communi quadam Confessione conven-

(i) *Theses Theol. Acad. sedanensis, Lond. fol. pag. 814.*

runt, & inter se conciliati sunt Ministri qui
 in utraque Poloniâ, Lithuaniâ, & Samogi-
 niâ, Evangelium Christi tam juxta Augu-
 stanâ, quàm fratrum Waldensium, & Helve-
 ticarum Ecclesiarum Confessionem docebant. Et
 nuper etiam in Colloquio Casselensi inter
 Theologos Marpurgenses & Rintelenses
 habitum, in quo de mutuâ quadam commu-
 nione inter utrosque conventum est,
 non obstante eo qui supererat dissensu
 circa quædam quæ habita sunt profunda
 mentalibus. III. Nec etiam hoc seculo
 defuerunt, inter alios Theologos Confessi-
 onis Augustanæ viri doctissimi & celeberrimi,
 qui scriptis publicè editis, se pacem Ec-
 clesiasticam inter utramque Protestantium
 partem optare testati sunt, & ejus incun-
 dæ rationem aperuerunt, ut *Matthias*
Strengenhensis in Suecia Episcopus, in libro
 qui inscribitur *Ramus Olive septentriona-*
lis, & *Georgius Calixtus* in Academiâ Juliâ
 Theologiæ Professor, in libro cui Titulus,
Georgii Calixti Judicium de Controversiis
Theologicis, quæ inter Reformatos & Luthe-
ranos agitantur.

XIV. Verum sunt, inquit, Ecclesiæ
 quædam Reformatæ transmarinæ, Anglicanæ

na diffimiles, in quibus ut Nuda Veritas, ita etiam nudi ritus, & nudissima *Paupertas*. Splendor nullus, non opes; cum his nos facimus utique separati à vobis. Equidem! Sed tales sunt, ut noris, per seditiones & metus excitata, aut per migrationes exulum, ita ut bona Ecclesiastica nulla ex antiquis intercipi, atque novellis istis conferri potuerint. Adeo ut istis cætibz devoti ministri, privata suorum auditorum misericordia, nisi fame malint emori, ut alantur necesse sit. Si quæ aliæ etiam Ecclesiæ sunt, quæ nullas possident opes, ministros itidem sibi servientes habent: ut pro demenso annuo prædicent, pauperrimam trahentes conditionem, posteris plerumque suis hæreditariam. Istiusmodi cætus cum de redditibus prædiisque non surreptis audiunt, attoniti stupent, illico que ad primævam paupertatem Apostolicam, uti vocant, aut potius monasticam, atque ea ipsa longè deteriorem, si non etiam ad antiquissimam nuditatem *Adami & Evæ*, intimos suos & in officinâ Aërianâ subtiliatos convertunt sensus, atq; obliquum vibratis oculis ad eandem Viris Ecclesiasticis redeundem putant. Verùm imagine falsâ deluduntur.

XV. Erant etenim in primis Ecclesiæ incunabulis, tenellaque ætate, omnia ejus propria, cum ad Apostolorum, eorumque successorum pedes, pretiosissima quævis, ardentes recenti amore seponerent. In ea sincera, & ab omni fraude nuda constituebatur pietas, possessores suos denudans pristinos, atque amiciens illam & exornans. Si non omnis, immensa saltem rerum terrestrium pars tradebatur Ecclesiæ. Nunc in ultimâ hâc mundi senectâ, & fides apud schismaticos emoritur, & apud Fideles Charitas refrigescit. Quin Ecclesiæ denudatæ sunt alicubi, ut mundus sit ornatior, spoliata bonis longâ seculorum serie possessis. Atque ad id ipsum efficiendum mille fiunt prætextus dum securè interim suavitérque audiuntur, Præceptum de furto, per Scripturarum centones variegatos, juxta regulas artis facundè explicantes populi præcones. Quod si acriùs tamen illi ipsi, loco simplicis interpretationis concessæ, detonare audent adversus Sacrilegia, etiam demenso suo privantur miseri. Præter illos reperire est alios nonnullos, qui adversus Bona Ecclesiæ Britannicæ vel mussitant vel baubantes clamitant. Idq; faciunt, qui ea imprimis concupiscunt, sic
tempore

tempore perduellionis induxerunt, flexeruntque populi partem, ut raperet, ipsosque raptorum tandem participes faceret; Quod tamen secus ac intenderant, contigit, cum novi isti minorum Gentium Dii, quos excitaverant, sibi prius de Ecclesiæ opibus consulerent, quam suis cultoribus Ministris.

XV I. Quod si omninò ad paupertatem reducendam censeant Ecclesiam, age, exuant se suosque Bonis, exemplo primorum Christianorum, siquidem Ecclesiæ membra sunt & ipsi, & ipsorum hæredes aut cognati, qui utique opum Ecclesiasticarum, per sacrum munus jam fiunt participes, vel si se dignos præstent, fieri poterunt. Nec enim, ut olim, unius familiæ Leviticæ, sed totius regni incolæ Ordinis Ecclesiastici sunt capaces. Insuper qui tantopere paupertatem Ecclesiæ commendant, vel desinant esse membra ejus cum *Juliano* Apostatâ ludificante; vel se quoque suis exuant bonis, ut uniformitas Christianorum sit, Doctorum & Auditorum, atque horumce Nobilium & Ignobilium, Magnatum & Plebeiorum. Alioquin æsurient alii indiscriminatim, atq; abundabunt alii, quod directè contra Regulam est Ecclesiæ primæ, eamque è diametro impugnat.

XVII.

XVII. Verùm non nisi Invidiæ vox illa est, affectus inter homines Communissimi, *En Opes Ecclesiasticorum!* Illas concupiscunt Aeriani, sive Ministri, sive eorandem Magister popellus; cum primis versipelles plebis Duces, statûs Turbatores. At quicunque tandem illi sint, alienis inhiant, merusque prætextus est placentis paupertatis, ad quam populus prius ab iis condemnandus, quàm Clerus, Auditores prius quàm Doctores. Si pauperes beati, cur appetentes Ecclesiæ bona recusant beatitudinem istam. Si Apostoli fuere pauperes, cùm tamen non essent, siquidem eorum erant usibus ac dispositioni destinata Ecclesiæ Bona; Cur illi ipsi Schismaticorum Ministri Opibus inhiant, adeò ut ipsorum Cupiditas etiam in proverbium abierit, Scitèque illos perstringit. Illustris Germaniæ Princeps L. Er. dum ait, *Tentet quis Pastorem, qui Calvinum sequitur donatione prædii vel pagi, vel cujuscunque fendi, & num refusurus sit experimentum capiat. Non deest utique illis habendi Cupido, deest Magnatum liberalitas.*

XVIII. Non defuere unquam, ne quidem in ipso primordio, veræ sinceræque

Ecclesiæ Christianæ Bona, verùm ut primis omnino annis fuerint tenuiora, temporis tamen progressu, ad Incrementum Ecclesiæ, Bona ejusdem augmenta sua capiebant. Clerus Israelitarum in deserto, sive fors Dei, tenui fuit sorte contenta, non secus atque populus, sed benedictio Dei post æqualiter crescebat sacerdotibus populoq;. Id quod Deus non minùs Ecclesiæ Novi Fœderis per *Esaïam* pollicitus est, & cùm præstitit, Voluntatem ejusdem atque Veritatem intelligimus & veneramur. (k) *Pro eo quod fuisti derelicta & exosa (sub Gentilium tyrannide) adeò ut nullus pertransfret; contra disponam Tibi excellentiam perpetuam, gaudium cujuscunque generationis. Nam suges Lac gentium, & mammas Regum suges, ut experiaris me Jehovah esse, servatorem tuum, & Vindicem Tuum Deum Robustum Jahakobi; pro ære adducam aurum; Nam me insulæ expectabunt, & classes Oceani imprimis ut, adducant filios tuos è longinquo, Argentum suum & aurum suum secum. Quæ verba Tremellius & Iunius sic illustrat. Primum quidem in me habebunt*

(k) *Jes. 60. v. 15. 9.*

fidem ; Deinde verò propter me in ornandâ Ecclesiâ meâ laborabunt ; & quidem ornandâ personis , & rebus suis omnibus pro facultate suâ.

• XIX. Nunc Arianus quiscunque demùm ille , Britannicos evolvat Annales, conferatque Insulam hanc & ejus Reges, inde à Lucio & Constantino , his Prophetæ dictis ; advertet Bonitatem Dei præstitisse quæ Veritas promissit.

Atque hoc ipso Dei Ecclesiæque ejus hostes apertè manifestari certum est , qui irritum , atque Veritatis efficaciam carens omnino volunt cupiuntque , & scriptis & technis , ipsis quandoque armis & violentiâ hostili ; Oraculum Divinum. Caveant verò , ne contingat iis quod transmarinis nonnullis , à quibus ceu legum divinarum humanarumque contemtoribus per, continua iis incumbentia mala , injustitiæ pæna propalàm exigitur.

XX. Impietas in Ecclesiam à Luthero describitur. *(1) Tametsi pessimo sanè loco sint res nostræ , tametsi omnino nos prædicantes FURARI cogamur , nihilominus alacri tèn in*

(1) Lutherus Tomo 2. Germ. vñtueb. comment. Genes. 31. fol. 215. a. §. 3.

nomine Domini furari possumus. Omnino enim Urbani Cives & agricolæ, cum quid nobis dant, se velut FURIBUS ac pradonibus illud dare persuasum habent.

Depauperatæ Ecclesiæ causam idē primus ille Reformator, Vitia Reformare suorum impotens, refert. (a) Nobilitas diripit bonā Ecclesiastica non Monasteriorum solū, sed Parochiarum, à quibus tamen abstinere debebant.

XXI. Secus longè fidei & charitatis antiquæ Christiani, quos inter Magnus ille Constantinus eminet, Audiamus Sozomenum de illo, quem Britannici Reges ac Magnates ceu divinæ Voluntatis executorē, sanctè feliciterque sunt secuti (b) *Χαίρει μοι ὁ λόγος καὶ κομπάζων, λέγων ἰσχυρίζεται, ὡς ἐπιτίθειν ἰσχυρὴν ἀξιώσεως αὐτὸν ἐπὶ τὸ θεὸς καὶ αὐτὴν ἐκλήσεως, ὑπὸ τῶν προφητῶν διαλάσεως, μέχρι τοῦ ἐφ' ὧν χερσὶν περιήγαγον, ὅπως ἡ χριστιανὴ αὐξηθεὶν θρησκεία.* Porro autem non quò insolenter gloriaretur, sed quò Deo gratias ageret, se dicere affirmavit Deum, cum ipsum idoneum suæ voluntatis administrum esse judicaret, à mari Britannico, ad Regionem usq; in Oriente stas deduxisse, quò Christiana augeretur religio. Idem Ecclesiæ Vindex.

Constantinus M. divina Voluntatis executor.

(a) Tomo 3. Germ. wittenb. parte 25 fol. 47. b. §. 2.

(b) Sozomenus lib. I. cap. 8. p. m. 204.

τοιαῦτα ἀναγορεύσεις, καὶ ἀλλὰ μυρία διεξιλθὼν, δι' ἃν Ecclesiā
 ᾗτο τὸ ἱερότερον περὶ τὴν θρησκείαν ἐπέμεινεν, ἀνέκεν ἡ i- vindex.
 ἡμεῖς αὖτε τὰ καὶ τῆς θρησκείας δόξαντα ἢ πωραγμένα ἐπὶ
 ἡμῶν διεξάγειν πλὴν ἐκκλησίαν. Cum hac editio expo-
 sisset, aliaque infinita, quibus putaret sub-
 jectos suos ad veram religionem impelli: o-
 mnia decreta atque temporibus tyranno-
 rum, qui Ecclesiam persecuti fuissent, abroga-
 re cepit.

Τῶν δ' ἐκκλησιῶν οἷον, οἱ μὲν ἀρκύντως μεγάλους ἐχόντες Medium sa-
 ἐπανωρθῶντο, οἱ δ' οἱς ἐπίδοσον ὑψὺς καὶ πλάτους λαμπρῶς ἐπι- cratum Re-
 σκυάζοντο· ἐτίρωδι δ' πλὴν ἀρχῇ μὴ ὄντες ἐκ θαυμαλῶς ἐδη- stator
 μωρῶντο. τὰ δ' ἡμέματα ἐκ τῶν βασιλικῶν θησαυρῶν ἐχο- aut Condi-
 ρήγει ὁ βασιλεὺς. Quæ autem ad Sacra Tempia tor.
 attinet, quæ satis haberent laxitatis reficie-
 bantur: alia altius erigebantur, latioraq, non
 non sine splendoris accessione fiebant. Nova
 etiam ubi nulla ante fuissent, ab ipsis funda-
 mentis extruebantur; Pecuniam autem ad hanc
 rem ex ærario suppeditavit.

Ἐκ δ' ἡ ἕως ὑπὸ φόρου γῆς καὶ ἐκ τῆς πόλεως ἐξ-
 ελθὼν τῇ δημοσίᾳ ρητὸν τέλος, καὶ καὶ τὸν ἐκκλησιαστικὸν βοήθημα
 κλήρος ἀπένεμε, καὶ τὴν δωρεὰν κυρίαν ἐπὶ τῇ ἀπαντῇ ἐκ- Ecclesiasti-
 νον ἡ ἐνομοθέτησι. Quin etiam ex terrâ quæ in corum lay-
 singulis civitatibus vectigalis erat, certum ve-
 ctigal quod ærario pensitari solet, accepit, &
 Ecclesiis ac Clero distribuit: quam quidem
 largitionem in omne tempus ratam esse lege
 sancivit.

Dei juxta
Liturgiam
Sacerdotum
ac Diacono-
rum, Vene-
rator.

καὶ ἐν τῇ βασιλείᾳ ἐκτῆμον οἶκον ἀπεπέλασαν
καὶ σκηνώσας ἐκκλησίαν ἐπισπόμενὴν ἀνέκα πολε-
μίοις ἐπεσφάτευσεν. ὥστε μὴ εἶναι ἐρημίαν διαζοντα αὐτὸν ἢ τῇ
σφατείαν ἱερῶ οἴκῳ ἀμοιρεῖν, ἐν ᾧ ἡμεῖς καὶ θεὸς ὁμοῦν καὶ
προσέυχεται καὶ μυστηρίων μετέχων. Συνείποντο γὰρ καὶ ἱερεῖς
καὶ διακονοὶ τῇ σκηνῇ προσεδρεύοντες, οἱ καὶ τὸ νόμον καὶ ἐκ-
κλησίας τῶν θεῶν πάντα τάξιν ἐπλήρουν.

*In palatio item extruxit Ecclesiam & ta-
bernaculum Ecclesiae figuram exprimens, cum
contra hostes praelio contenderet, secum circum-
ferre consuevit, ad eum finem uti neque sibi in
solitudine vitam agentis, neque exercitui deesset
aedes sacra, in qua quidem deberent Deum lau-
dibus efferre, precibus sollicitare, & sacra
mysteria percipere. Nam Sacerdotes & Di-
aconi, qui secundum Ecclesiae institutum ista
munera obirent, tabernaculum assidue secuti
sunt.*

XXII. Quæ quidem in memoriam
revocare libuit, ut & Aeriani congregan-
dorum conventiculorum æstro, faciendæ-
que rei suæ cupidine perciti, Ecclesiae
autem Britannicæ insultantes; quàm dis-
similes habeant sibi antiquissimos verèque
Christianos, Majores suos, clarè pervide-
ant; Verè Christianos in Ecclesiae patrocini-
o, libertatis Ecclesiasticae vendicatione,
largitionum pietate, & publicarum solennium-
que

que precum cultu, qui fiebat per liturgiam Presbyterorum ac Diaconorum, utrorumque non Laicorum, neque Praconum instar, habentium Declamationes (quas ipsum cultum esse fingunt, & superstitioso suo popello persuasum volunt;) sed devotâ mente in tabernaculo, Conceptis utique (non arbitrariis) precibus, Deo supplicantium, Laudes ejus canentium, & Sacramenta Corporis sanguinisque mystici exhibentium, ob quem cultum ritè peragendum Sacerdotes atque Diaconi in exercitu tabernaculum sequebantur.

XXIII. Verùm ut ad id redeamus unde digressi sumus. Siquis Ecclesiam, (Christianos Primævos Voluntatis Divinæ executores, domi forisque propterea, ut Gæsar Britannicus de se testatur felices; imitatus) benedictione terrestri adauxerit, Verbi divini vindex, qui secùs fecerit, ejusdem hostis meritò est habendus: siquidem ipso *Jure divino bona sua possidet Ecclesia*, ceu divinitùs promissa, atque immobili definitione sancita, quam aliud etiam scripturæ oraculum pronunciat.

Vos Sacerdotes Jehovæ vocabimini, Ministri Dei nostri dicemini, Opibus gentium

gentium fruemini, & gloriâ earum summâ efferetis vos, *Es.* 61. v. 6.

XXIV. Cæterum non sine admiratione cognoscitur, quòd Acriani Clero quidem invidentes, hoc interim curâ sollicitâ fatagunt, ut per auditores suos Ovili publico abactos ditentur, imo ut Benedictionis Ecclesiasticæ fontes ab Ecclesiâ ad ipsos divertantur, quò felicitate quam in speciem impugnant, quam largissimè potiantur. Unde quæcunque de Ecclesiâ Christianâ Catholicâ in scripturis extant, suis Auditoriis bellissimè applicant, & socii transmarini idem prorsus cum iis sentiunt. Magniloqui in asserendo regali nutricatu, & advocatia Principum.

Eam in rem verba facit *Ravanellus* *
 ‘Reges, inquit, dicuntur Nutritii Ecclesiæ & Reginae vocantur Nutrices ejus, *Es.* 49. 23. & 60. 16. Imperator apud Bernhardum in Epistolis appellatur Advocatus Ecclesiæ & Epist. 127. habetur, Deum præfecisse Reges Sanctæ suæ Ecclesiæ **MINISTROS** (qui bono ejus procurando studiosè serviant) **NON DOMINOS.** Et apud Chrysost. Serm. post re-

* *Biblioth. parte secunda Voce Reges. num. 6. dist. 2. p. 828.*

ditum ab exilio, commendantur Eudoxia
 Imperatrix, virque ejus eo nomine, quod
 de bello & de civitate, ut de Ecclesiâ,
 non ita essent solliciti --- citat *Josephum*
antiq. lib. 6. cap. 9. referentem, quæ *sa-*
muël dixerit *Davidi* in Regem uncto; &
 quæ *Athanasius* *Joviano* Imperatori apud
Theodoretum *Hist. Eccles. lib. 4. c. 3.* & quæ
Leo ad *Martianum*, apud *Augustinum* *Epist.*
20. 21. ubi docet, cum omnia rectè in
 Ecclesiâ constituta sunt *Curâ Piorum Prin-*
cipum; regnum eorum in meliori statu
 esse, & expulsis hæreticis contra hostes con-
 firmari.

XXV. Sufficiant verò ista impræsens de
 Bonis Ecclesiæ Britannicæ, atq; ejusdem
 Liturgiâ. Post quarum considerationem, si-
 lubet, excutiamus cogitatus vestros, &
 conatus reliquos, ò separati! Quæsi verim,
 quid culpetis in Ecclesiâ Britannicâ nisi
 quod antiquum est, & protestantibus com-
 mune? Episcopos habet, sub quibus Pres-
 byteri potentes verbo, non è populo pro-
 tracti, & simul in populo permanentes, ut
 constituent Dominatum popularem, no-
 vum nullisque retrò seculis auditum, su-
 pra Dominationes atque Potestates legiti-

mas, ipsumque populum reliquum; dùm suos Assessores, adversus quosvis verbo immorigeros, superiores Inferioresve, gladio verbi, in romphæam per seditiones plebeias utrinque acutam, abituro; versutissimè armant.

XXVI. Quare saluberrimum Ecclesiæ regimen, per Episcopos atque Prebyteros perpetuum ab omni ævo, hodieque in Universo terrarum orbe, quodcunque Te vertas, sanctum atque stabile permanens. Cujus regiminis uniformitas hæreses atque Schismata, vel arcet vel tollit, atque ut Ecclesiæ Apostolicæ in Europâ, Asiâ, Africâque atque ipsâ Americâ, sub Turcarum Gentiliumque jugo hodieque persistant, efficit. Evidenti annuentis Dei Christique ejus Documento. Utique vidit servator noster Inimici sui per Schismata potentis, futuros insultus, quare sicut Apostolos, ita per hos ipsorum sequaces, Episcopos constituit. Neque tantus unquam Satanae furor, aut inferna vis erit, quæ adversus unicum Ecclesiæ regendæ normam hierarchicam sit prævalitura.

XXVII. Tandem Christianæ Ecclesiæ Universæ membra sunt: adeoque Christiani

Christiani demùm veri solique, qui Unitate animorum constanti, Ecclesiæ sunt juncti, ab Apostolis, eorumque successoribus administratæ, & per eosdem ad nos usque conservatæ. Quam Episcopi rexerunt, abusibus depurgarunt, ipsâ Christianæ Religionis substantiâ sollicitè retentâ, qui ipsi verbo vitæ hodiedum Oves Christi pascunt: Audiendi illi & docentes & mandantes, siquidem Christi mandatis obtemperare, adeoque veri Christiani esse velimus, Corporis unius membra sub uno capite; cujus ore promanans Oraculum, Corda nostra repleat. QUI VOS AUDIT, ME AUDIT. QUI VOS SPERNIT, ME SPERNIT.

XXVIII. Tandem Britanni unanimes ut sint, atque Ecclesiæ suæ nationalis, & publicæ & communis Unitatem, cum Ecclesiâ Universâ in toto terrarum orbe collectâ, magni ut faciant, demissè que rogant Pii omnes; Unitatem mystici Corporis cum sacrosancto Capite Christo, perque Unitatem ejus cum Patre Deo Optimo Maximo, efflictim oramus atque obtestamur. Eundem simul toto apprecati pectore, ut Ecclesiam Britannicam inter

tot

tot motus intestinos conservatam hæcenus,
ad mundi usque finem clementer conser-
vet. Me verò fidelesque omnes Dei Unius
Veneratores, domusque ejus Amatores pa-
cificos, voti hujus compotes faciet idem
TEROPTIMUS DEUS. Si quod Beatus
ait *Ignatius* præstiterimus.

Οἱ ἀρχιερεῖς, πρεσβυτέρους καὶ καίτοι, οἱ ἐπαρχοὶ,
τοῖς ἀρχιερεῖς οἱ διάκονοι, τοῖς πρεσβυτέροις ἀρχιερεῖς, οἱ
πρεσβύτεροι καὶ οἱ διάκονοι, καὶ ὁ λοιπὸς κληρὸς, ἅμα παν-
τὶ τῷ λαῷ καὶ ταῖς ἐκκλησίαις, καὶ τοῖς ἀρχιερεῖς, καὶ τῷ καί-
τοι, τῷ ἐπισκόπῳ. ὁ ἐπίσκοπος τῷ κείνῳ, ὃς ὁ κείνός
τῷ πατρί. Καὶ ἔτι καὶ ἐν ὅτῳ διὰ πάντων οὐξέται.

Principes obediunt *Cæsari* (Regi); *Milites*
(subditi) *Principibus*; (in re civili) *Diaconi*
Presbyteris, *Sacrorum præfectis*; *Presbyteri*,
Diaconi & reliquus *Clerus*, unà cum omni
populo, & *militibus* & *Principibus* & *Cæsa-*
re, (in Sacris) *Episcopo*; *Episcopus Christo*;
sicut *Christus Patri*, & ita *Unitas* per o-
mnia servetur.

XXIX. Præterea, quoniam Univerſa
Ecclesia Britannica, ab Apostolis, virisq;
Apostolicis fundata, ab eorum successori-
bus erecta atque ædificata, dein à Con-
stantino Regibusque in summo debiti splen-
doris, honorisque gradu collocata; cum
Ecclesia Univerſa in dogmatum puritate,
rituum

rituum decoro, atque ordine sacro Unitatem servat; in hoc studium intendite vestrum Britanni! quod supplex rogo, ne Conformitatis ejus cum Ecclesiâ Universâ Decus, difformitatis vestræ maculâ deturpetur. Neque ab illius, adeoque simul Universalis Ecclesiæ (in omnibus Mundi partibus antiquitûs constitutæ, divinitûs conservatæ) Unitate sanctâ diffugisse vos ad Schisma, & in eo, quod sine impietate fieri nequit, continuasse deprehendimini.

XXX. Verùm in Fide communi æquè atque disciplina seu gubernamine, firmos vos Constantesque præbete, ne ab exotico & tempestuoso novitatum vento, vos transversos abstrahi, atque inter Schismatum fluctus jactari ulterius patiamini.

Sed: stis firmi in charitate nostrâ, ut Eph. 4.13.
quicquid est nobis, crescat in Christum qui est caput. Et ab eo totum Corpus componitur & colligatur per omnes commissuras, secundum donum quod datum est in mensurâ unicuique membro, ad incrementum ipsius Corporis, ut per charitatem perficiatur Corpus ejus. Quod UNUM EST SICUT ET CAPUT UNUM, CHRISTUS Benedictus. Qui si nobis PRINCIPIMUM est atque origo Gratia

tiae Glorizque, utique est in Corpore, in quo solo Spiritum diffundit, non seorsim factâ separatione à *MEDIO*, quod est Ecclesia, in quâ solâ tandem optatissimum illum Vocationis *FINEM* atque spem, ad quam vocati sumus, assequemur.

XXXI. Sic unum habentes **DOMINUM** (a) eadem **FIDE** conglutinati, dogmatibus moribusque juncti, *Baptismate* tincti, ceu Fratres Christi, in communi domicilio diffidiorum omnium Expulsatores, ceu Filii Dei in primogenito illo, Virtute Divini Spiritus adoptati, **SIMUS UNUM**. Ut servatoris nostri ad patrem, nobis efficaces sint preces (b) *Non tantum pro Apostolis rogo, sed & pro iis qui per sermonem eorum credituri sunt in me, ut omnes unum sint, sicut tu Pater in Me & ego in Te, ut & ipsi in nobis unum sint. Pater quos dedisti mihi velim, ut ubi sum ego, & illi sint mecum, ut conspiciant gloriam illam meam, quam dedisti mihi.*

FAXIT DEUS PACIS, UT SIC CHRISTO IN MILITANTE ECCLESIA UNITI, UNO EODEMQUE EJUS SPIRITU ANIMATI, IN TRIUMPHATRICEM TANDEM TRANSLATI, ÆTERNA PACE PERFRUAMUR.

(a) Eph. 4.
4, 5, 6.

(b) Joh. I 7.
21.

S
his
Re
Jur
firi
Pri
l
tati
in
um
Au
Ele
resp
nan
nati
An

Annotatio ad Meditationis Oclava Aphorismum 29. Defensa est dudum in Auditorio Academico adversus Novatores antiqua & salutaris Ecclesia sententia, in Dissertatione cui Titulus. Idea Polyhistorix Præside ----- Joh. Seobaldo Fabricio, S. Th. D. Historiarum, Logices, & Lingua Græca in Academiâ Heidelbergensi Professore Pub. Facultatis Phil. Decano, disquisitioni publica exposita per J. Horn Cassella-Hassum. Anno 1660. die 10. Febr.

Positione XXXII. §. 6. his Verbis.

Sunt quædam Ecclesiæ gubernandæ formæ informes, ut Anabaptistica, & quæ ab omnibus Ecclesiis Evangelicis rejecta Romana illa Monarchica. Recepta verò ab iis Hieratica, quæ sub Principum Jurisdictione, Doctores, Pastoresque Ecclesiis præsent. Principis verò Jurisdictionem supremam in Principatu omnes agnoscere tenentur.

Ut non sine gravi causâ ante X I V. annos dissertationis nunc quidem hujus, & tùm Consistoriorum in Nobilissimâ Germaniæ Urbe, per quinquennium Præses; Collegæ suo (Johanni van Dalen) in Autâ Illustrissimâ (serenissimæ Dominæ *Maria Eleonora* Principis Simmerensis) nunc Concionatori responderit. Observari ex omnibus Ecclesiæ gubernandæ formis, illam tutissimam, quæ Civili gubernationi non adversetur, sed suo respondeat modo. Hinc Angli, Dani, Sueci sub Pægibus Evangelicis, Præsules

sales Ecclesiasticos vel agnoverunt (*) vel agnoscunt. Orientales omnes sub Regibus ac Caesaribus olim. Orthodoxis, in rebus sacris suis parebant Patriarchis, &c.

(*) Disjunctivâ illâ subinnueram; necdum sublata tûm temporis, Interregni calamitate, durantem Ecclesia Anglicana Eclipsin, è quâ pauld post emerfit, pristino splendori divinitus reddita. Reverso nimirum SERENISSIMO MAGNÆ BRITANNIÆ REGE, cujus aded reditam Bono cuius exoptatissimum, Abbu Panegyrico, Mense Junio ejusdem anni celebrabam. Regno gratulatus de reverso AUGUSTISSIMO suo REGE (cujus vitam & sceptrâ jugiter fortunasset & secundet DEUS OPT. MAXI) atque Ecclesia de recuperato Jure suo Divino. Votis tum solennibus, ut in Aula Electorali, totoque Territorio Palatino, ita & Universitate SERENISSIMI DOMINI ELECTORIS mandato & auspicio, inter pia & festiva Hilaria, Sanctè nuncupatis.

FINIS.

AUTHORIS VITA

Ex Iconologiâ publicâ Professorum Academiæ
Heidelbergensis descripta.

J. SEOBALDUS FABRICIUS

Patre JOHANNE, Palatino, V. D. M. et Pædagogiarhâ Scæ-
phusiano, Spiræ Nemetum Anno clæ lœc xxi. xv. Jan.
progenitus.

Basilææ Rauracorum Philosophici gradûs axiomate publico, ab
Inclyto Facultatis Senatu Anno clæ lœc xli. condecoratus, vario
Studiorum Generi Theologico cumprimis se addixit.

Perlustratis Germaniæ Galliæ Belgiæque nobilioribus Acade-
miis, ab Academicæ functionis præfixâ sibi metâ, Divino prorsus
nutu ad Ecclesiasticum, in celeberrimo Germaniæ Emporio,
deductus officium; lustrum ampliùs in eodẽ exegit.

Illinc pervigilis curæ dignâ missione impetratâ, Patriæ a Belli
vulneribus recens calenti se omninò destinasse visus est.

Sic priorem illam, diversæ functiones aliæ in Ecclesiâ pariter
et Academiâ Heidelbergensi exceperunt,

Ad quam ipsam Anno clæ lœc lii. xx. Nov. evocatus, *Logices*
ac L. Græcæ susceptâ Professione ordinariâ, renascenti Universitatì
operam suam penitus sacratam voluit. Biennio post
Historiarum insuper constitutus Professor. Inde

Dكتوراسس Theologici Gradum in restitutâ Academiâ primus;
præstitis iis quæ Venerandæ Facultatis leges exigunt, Anno
clæ lœc lviii. indeptus. Sancti Academicorum Ordinis
religiosus Cultor.

Eodem labente Anno SERENISSIMI ELECTORIS tũm
S. R. I. Vicarii Gratiâ, *Palatii Casarei Comitissæ* insignitus.

Tertiũ Facultatis Philosophicæ Decanus, et Anno
clæ lœlix UNIVERSITATIS PRO-RECTOR.

Nunc Dignitati Professionis publicæ accedens Ordinarium
Ecclesiæ Heidelbergensis ad D. Petri munus tueretur. Ex
quo tempore Academicis Ecclesiasticis jungit labores.

